

Utopia

Studentavisa

i Tromsø

NR. 9, 26. SEPTEMBER 1994 - 19. ÅRGANG

Hvalen - jakt og safari

Mistillit eller ikke?

Studentstyret
krangler om de
har vedtatt mistil-
lit mot universi-
tetsledelsen eller
ikke.

SIDE 4

Privatis- ter er ikke studenter

Dermed får de
heller ikke studi-
elån, er konclu-
sjonen fra depar-
tementet.

SIDE 5

Polar Music Festival

...er et faktum.
Konsertbyen
Tromsø gjen-
oppstår som
fugl Fønix.

SIDE 21

Håvard Rem

"...og jeg trakk
et lettelsens
sukk. Du var
Jomfru Maria,
jeg var Donald
Duck".

SIDE 27

Utopia

....er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø. Avisa gis ut med støtte fra Studentsamskipnaden.

Er privatister mennesker?

LEDER
De er i alle fall ikke studenter. Det har et utvalg nedsett av Kirke-, undervisnings- og forskningsdepartementet bestemt. Det samme utvalget konkluderer også med at privatistene ikke har rett til støtte fra Statens lånekasse for utdanning. Bakgrunnen er at privatistene per definisjon ikke er "ordentlige" studenter, i og med at de ikke har rett til å følge seminarer, bare forelesninger.

Dermed forsvinner prinsippet om lik rett til utdanning ut i det blå. Nå vil det selvfølgelig være galt å hevde at det noen sinne har vært like muligheter for alle som ønsker høyere utdanning i Norge. Det er allikevel ikke tvil om at departementets vedtak om null støtte til privatister er et stort og avgjørende skritt - i feil retning. Det vil bety at kun studenter som klarer full jobb i tillegg til studiene eller som har pengesterke foreldre vil kunne ta privatisteksamen. Med andre ord; det økonomiske skillet mellom studentene forsterkes.

Tidligere har Lånekassa i Bergen, Trondheim og Tromsø gitt studielån til privatister. Bare Lånekassa i Oslo har nektet privatistene støtte. Selv sier Lånekassa sentralt at det ikke byr på problemer - hverken økonomiske eller administrative - å innvilge støtte til alle de som har søkt i år, både privatister og såkalt vanlige studenter. I «Notater om studiefinansiering - rapport for første halvår 1994» fra Lånekassa viser statistikkene over lånetakere to ting: For det første har det blitt færre lånetakere i forhold til antall studenter og at utnyttelsesgraden, og for det andre har utnyttelsesgraden gått ned. Det vil si at færre studenter søker om fullt lån og stipend. Også innbetalingene til Lånekassa har endret seg fra i fjor; her viser tallene en sterk oppgang i tilbakebetalingene.

Det paradoksale i saken skjærer en i øynene. Lånekassa sier de har kapasitet til å finansiere studiene også for privatister, men blir overkjørt av et utvalg som påstår at de ikke har det. Det kan neppe være tvil om at flertallet i utvalget - bestående av fem representanter fra universitetene, en fra Lånekassa og to fra Norsk Studentunion - har strategiske baktanker med å stemme slik de gjorde. Økningen i antall mennesker som ønsker å ta høyere utdanning har vært stor de siste årene, og universitetene frykter nå en studentflom som de ikke vil klare å handtere. A nekte privatiststudenter støtte er en grei måte å begrense antall mennesker som ønsker å avlegge eksamen på.

I Universitetslovens § 45 - den såkalte privatist-paragrafen - heter det: «Det skal være adgang til å gå opp til eksamen uten å være opptatt som student såfremt opptakskravene og andre krav for å gå opp til eksamen er oppfylt.» Videre heter det blant annet at «... man bør lempe på kravene til forutdanning når de nødvendige kunnskapene må anses ervervet på annen måte.» Man tenker da særlig på de som har vært ute i arbeidslivet og har praktisk erfaring herfra.

Juridisk sett er altså privatistene likeverdige med andre studenter, og det er ingenting i loven som tilsier at man skal kunne dele studentmassen i gode eller mindre gode, berettigede eller ikke berettigede.

Vedtaket om ikke å gi studielån til privatister er gjort dels ut i fra økonomiske, dels ut i fra utdanningsstrategiske mål som vi ikke bør akseptere. Er privatister mennesker? Hvis svaret på dette er ja, bør det være uunødvendig å diskutere om de har like stor rett til utdanning som oss andre.

Av Geir Jarle Voldmo, studentrepresentant i styret for Studentsamskipnaden

"Med bo- og reiseutgifter på 3200 kroner i måneden, har studentne knapt 70 kroner igjen til fritidsforbruk"

Bygg flere studentboliger i Tromsø!

KRONIKK
Fra 1989 til 1994 har antallet studenter ved Universitetet i Tromsø økt fra 3323 til nærmere 7000 studenter. Dette utgjør en fordobling av antallet studenter. I samme periode har Studentsamskipnaden i Tromsø bygd 440 hybler og 150 familieboliger, inkludert OL-boligene som vil være fullt utbygd ved årsskiftet 1994/95. Nå ser det likevel ut til at boligsituasjonen for studentene i Tromsø har blitt dramatisk forverret i denne perioden. Utleieprisene på det private markedet har nådd nye rekorder hver høst og de nye studentene har problemer med å finne et sted å bo. For å løse problemene må de ansvarlige myndigheter gripe inn og budskapet fra studentene er klart: Bygg flere studentboliger i Tromsø!

Dårlige hybler og dyre leiligheter

Vi har forsøkt å kartlegge studentenes boforhold på det private utleiemarkedet i Tromsø i en undersøkelse fra Studentsamskipnaden i Tromsø. Rapporten fra undersøkelsen konkluderer med at boforholdene er verst for studenter som leier hybler på det private utleiemarkedet.

Av i alt 763 som leier hybler, leiligheter, hus eller bor i kollektiv er det totalt 52,8 % som har boutgifter på 2000,- kroner eller mer pr.mnd. 119 av utvalget på 763 (15,5 %) har boutgifter på mer enn 2500,- kroner pr.mnd. I tillegg kommer reiseutgifter der det viser seg at gjennomsnittlige reiseutgifter for studenter som bor på det private utleiemarkedet er 416,- kroner pr.mnd. For studenter som bor på Kvaløya og fastlandet ligger de gjennomsnittlige reiseutgiftene på 627,- kroner pr. mnd.

Når det gjelder leiligheter er standarden generelt bedre enn for hybler, men kostnadene er også tilsvarende høyere. 62,2 % av de som leier leilighet betaler mer enn 2000,- kroner pr.mnd og nesten 25 % oppgir at deres boutgifter er høyere enn 2500,- pr.mnd. Den samme tendensen gjelder for kollektiv/bofelleskap der ca. 60 % også har boutgifter på mer enn 2000,- kroner pr.mnd.

Det kan derfor se ut til at det er ganske normalt at studenter i Tromsø som leier bolig på det private utleiemarkedet har bo- og reiseutgifter under studiene på mellom 2500,- og 3200,- kroner pr. mnd.

Studentboliger hos Studentsamskipnaden

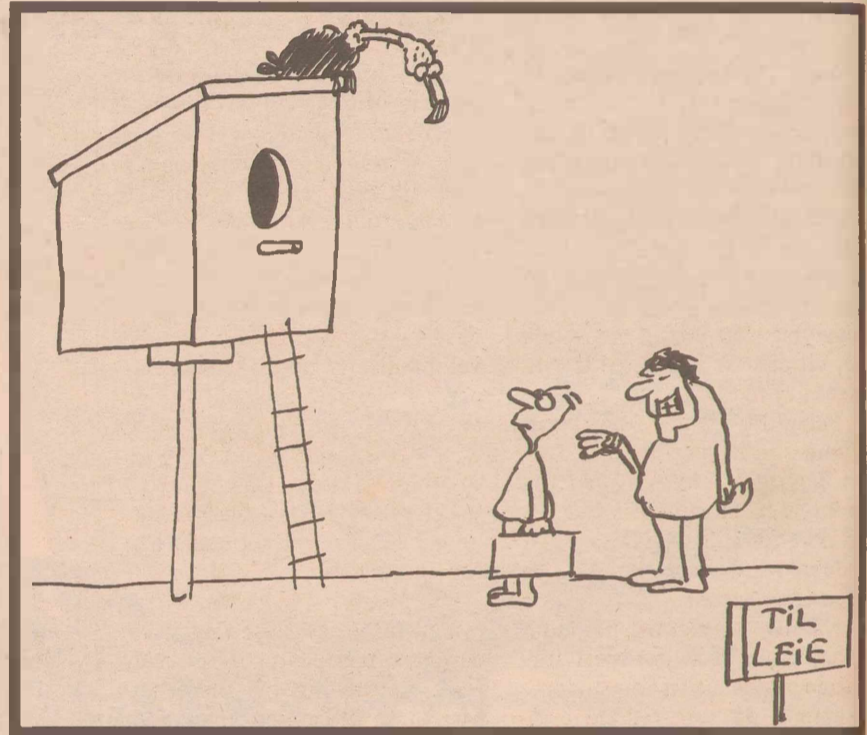
For studenter i Tromsø kommer det neppe som et sjokk at det kan koste 2500,- kroner for en hybel i Kroken eller 2000,- kroner for en hybel på Kvaløya. For Tromsø studentene kan det heller ikke være noen overraskelse at et umøblert rom i sentrum, der 5 personer deler et bad og har felles kjøkken koster 2200,- kroner pr.mnd. Disse eksemplene er ikke unormale, men avspeiler snarere rubrikken «Til leie» en vanlig høstdag i avisa Nordlys. Noen studenter betaler imidlertid mer og noen har sogar bo- og reiseutgifter på mellom 3000, og 4000,- kroner pr.mnd. Finnes det andre alternativer?

Studentsamskipnaden i Tromsø leier ut hybler og leiligheter til universitetsstudentene i Tromsø. Dekkningsgraden er ca. 16 %, det vil si at man

har kapasitet til å dekke boligbehovet for 16 % av studentene ved Universitetet i Tromsø. Høsten 1994 er det imidlertid en forutsetning at man har mellom 6-8 semesters studieansettelse for å komme i betraktning.

Bolighjelpa får imidlertid hver høst en liten pott med hybler fra SiTØ som stilles til disposisjon for Bolighjelpa for å avhjelpe semesterstartsprobleme-

kroner sitter man igjen med 730,- kroner til forbruk i fritiden. Er de samlede utgiftene til bolig og reise 3200,- kroner er det knapt 70,- kroner igjen til dette formålet. Studentene kan selvfølgelig knipe inn på forbruket til mat og klær, men det kan neppe være særlig tilfredsstillende å studere viss man stadig er sulten eller alltid må gå rundt i filler. I alle tilfeller fremmer det neppe departementet og statsrådets

ne. Disse hyblene blir tildelt nye studenter.

Studentsamskipnaden i Tromsø kan med sine prisene gi boligtilbud som ligger innenfor grensene av det Statens lånekasse for utdanning gir studentene i botillegg pr.mnd, nemlig 1870,- kroner. Tilbudet er imidlertid begrenset og med studieansettelse på 8 semester må man nesten være hovedfagstudent for å komme i betraktning.

Hva har studentene å rutte med?

Statens lånekasse for utdanning gir studieåret 1994/95 et maksimalt støtbeløp til studenter under utdanning på 5 930,- kroner pr. mnd. Denne summen kommer fram etter at man har summert grunnstøtten som er 3 600,- kroner + botillegg på 1870,- kroner + tillegg for bøker/ materiell på 460,- kroner. Holder vi tillegget for bøker / materiell utenfor (utgiftene overstiger for manges vedkommende likevel det beløpet som gis i støtte) har en student 5470,- kroner å rutte med til bolig, reise, mat, klær og fritid.

Privat utleiemarked alt. 1:

Bo- og reiseutgifter:	2500,-
Mat:	1800,-*
Klær:	400,-
Til disp. fritid:	730,-

Privat utleiemarked alt. 2:

Bo- og reiseutgifter:	3200,-
Mat:	1800,-*
Klær:	400,-
Til disp. fritid:	70,-

Med utgangspunkt i de studentene som leier bolig på det private utleiemarkedet og deres bo- og reiseutgifter kan det beregnes hva disse har å rutte med til egen fritid. Hvis de samlede utgiftene til bolig og reise er 2500,-

ønske om raskere gjennomstrømning ved utdanningsinstitusjonene.

Når det gjelder studenter som bor hos Studentsamskipnaden i Tromsø er det verdt å merke seg at disse økonomisk sett kommer bedre ut en flertallet av studenter på det private utleiemarkedet. Tabellen nedenfor kan tjene som en sammenligning.

Studentsamskipnaden alt. 1:

Boutgifter:	1600,-
Reiseutgifter:	450,-
Mat:	1800,-*
Klær:	400,-
Til disp. fritid:	1220,-

Studentsamskipnaden alt. 2:

Boutgifter:	1850,-
Reiseutgifter:	450,-
Mat:	1800,-*
Klær:	400,-
Til disp. fritid:	970,-

Flere studentboliger til Tromsø

En forutsetning for at studenter fra ulike deler av Norge skal ha mulighet til å studere ved universitetet og høyskoler må være at disse sikres et boligtilbud i samsvar med sin betalingsevne. I Tromsø er det ikke bare ca. 6500 studenter ved Universitetet i Tromsø

som skal ha et sted i bo. I tillegg kommer ca. 2000 studenter ved høyskolen i Tromsø, samt elever i den videregående skolen som kommer fra distriktet rundt Tromsø. Det private utleiemarkedet skal også dekke behovet til alle andre samfunnsgrupper.

Tromsø er en stor studie- og skoleby, men en liten by når det gjelder antall studenter sett i forhold til innbyggertallet og boligmasse.

Utfordringen går derfor til våre politiske myndigheter: Bygg flere studentboliger i Tromsø! NÅ!

Studenter og EU

DEBATT
Min kollega i Studentstyrets arbeidsutvalg, Pål Julius Skogholt, tok i forrige nummer av Utopia til orde for at Alltinget den femte oktober må si NEI til EU. Det er et tåpelig forslag som i beste fall ville latterliggjøre studentenes øverste organ.

Pål Julius mener at det er studenter sin rett og plikt å ta stilling til EU både på et generelt og et spesifikt utdanningspolitisk plan. Det er jeg hjertens enig i. Studenter har et særskilt ansvar for å fremme alternative utdanningsmodeller i begge leire. MEN, studentenes øverste organ, Alltinget, kan ikke vedta et EUsyn på vegna av 7000 studenter. Pål Julius fremmet også dette forslaget på NSUs landsting i vår, hvor den ble forkastet med stort flertall. Det burde også Alltinget gjøre. Selv om forslaget ikke innebærer at de tillitsvalgte hverken på instituttnivå eller i Studentstyret skal jobbe aktivt mot EU, vil et slikt vedtak stille Alltinget i et merkelig lys.

Personlig vil jeg ikke i kraft av min stilling fremme noe EUsyn. Jeg og AU forøvrig er valgt for å ivareta studentenes interesser, ikke for å drive EU-kamp på studentenes bekostning. Det er ingen tjent med.

Når det er sagt vil jeg som privatperson si at det mest fornuftige, både utifra et student-synspunkt og som radikal ungdom, er å si AJ til norsk medlemskap i EU. Jeg kan ikke med min beste vilje forstå studenter mot EU sine argumenter som spres effektivt gjennom veggaviser og avisa «Standpunkt». Der sier de at vi må stå utenfor fordi Maastricht-avtalen fremmer en felles markedsøkonomisk utdanningspolitikk, og fordi vi allikevel får full mulighet til å delta i EUs utdanningsprogrammer gjennom EØS. Dette beviser de ved å vise til artikkel 126 og 127 i traktaten.

Nok engang klarer Nei-sida å spre oppfatningen om det store stygge EU og lille snille Norge. Vi og dem. Det er selvsagt meningsløst. EU består fortsatt av 12 land med ulik politikk, også når det gjelder utdanning. Men de lager et overnasjonalt rammeverk for å løse de oppgaver der

nasjonalstatens ressurser ikke strekker til.

EU er ment å spille en tilretteleggerrolle i forhold til de enkelte landenes utdannings-systemer. Også Pål Julius nevner avslutningsvis at hovedvekten i utdanningspolitikken fortsatt blir avgjort på nasjonalt nivå. Men jeg mener i motsetning til Skogholt at det er viktig at Norge deltar i utformingen av EUs utdanningsprogrammer. Spørsmålet er om vi selv skal ha innflytelse over EUs utdanningspolitiske mål, eller om vi ikke ønsker å delta i beslutningsprosessene. Vår nasjonale utdanningspolitikk må vi fortsatt slåss mot her hjemme, enten vi blir med i EU eller ikke.

En samtale med internasjonalt sekretær i UNEF-ID i Frankrike bekrefter mitt syn. Han fortalte at studentorganisasjonene i EU riktignok var sterkt kritiske til Maastricht, men ikke av den grunn var imot traktatet. Hvordan skal man forandre dette hvis vi ikke er med, spør han. Han la også vekt på viktigheten av at de velorganiserte nordiske studentorganisasjonene blir fullverdige medlemmer av EU-samarbeidet. Som radikal er dette for meg en selvfølge. Skulle vi takke nei til å stå sammen med europeiske studenter i kampen for et bedre Europa i framtiden?

Vi bør si JA til EU med hensyn til miljø, sysselsetting, solidaritet, fiskerier, distrikter, velferd, likestilling og sikkerhet. Men også utdanning er et godt argument for å gå inn i EU. Folkestyre betyr å søke makt i flertallets interesser. Det er en prosess i stadig utvikling. Studenter bør være med på å forme disse instrumentene, ikke sette seg ned og vente på en dings som passer til å løse miljøproblemer, sysselsettinga og nord-sør-konfliktene. EU er en mulighet, ikke bare elendighet. Ja til folkestyre - ja til union.

Det mener jeg imidlertid ikke i kraft av mitt verv, men som vanlig student. Mange studenter er imot EU. Mange er for. Antakelig er til og med flest studenter mot. Men det bør de vente med å gi uttrykk for til den 28. november. Så for Alltinget den 5. oktober drive med studentpolitikk.

Av **Andreas Bakke**, leder for Studentstyret

KOPENDIUM FORMUESRETT

Inneholder avtale-, kjøps-, kontrakts- og pengekravsrett. JUS - TROMSØ har et eksemplar til gjennomsyn. **SOLGT I OVER 1000 EKSEMPLARER - NY UTGAVE HØST 1994**

BESTILLES HOS JSU - OSLO, JURIDISK FAKULTET
KARL JOHANSGET. 47, 0162
OSLO, TLF: 22 85 93 60,
FAX: 22 85 93 66

Fra Stallo Forlags hostliste, om oppdragsforskningens iboende upålitelighet:

«Forskning, politikk og markedet: KAN VI STOLE PÅ FORSKERNE?»

Av **Arne Eriksen**

«Her reises det spørsmål både om journalisters og forskeres uavhengighet og integritet som burde være grunnlag for debatt i begge miljøer».

«Nordlys»

«Forskning» som vare, og samtidig politisk virkemiddel, bl.a. om FAFOs utvikling og praksis.
223 sider, pris kr. 140,-

Spør bokhandelen eller ring forlaget, tlf.: 77 68 70 34

S t a l l o F o r l a g

Din Samarbeidspartner innen Klinisk Ernæring

Kosttilskudd Ernæring

Nutridrink®
Fortifresh®
Fortimel®

Sondeernæring

Nutrison® Steriflo*)
Peptison®
Biosorbin® MCT

Intravenøs

KabiMix® IVAmix
Intralipid®
Vamin®
Vitrimix®

*) PreNutrison, Standard, Energirik, Soya, Fiber, ProMin

Pharmacia AS, Gjerdrums vei 10B, 0486 Oslo, tlf. 22 18 41 21

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg til debattspalten. Skriv kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte.

Utopia, Universitetet - ISV, 9037 Tromsø, tlf: 776 44283, fax: 776 45199

I redaksjonen:

Ansvarlig redaktør:

Kari Myklebost

Redaktør (layout):

Amund Sjølie Sveen

Kulturredaktør:

Jørgen Flint

Fotoansvarlig:

An-Magritt Gjertsen

Redaksjonssekretær:

Brynjar Indahl

Sivilarbeider:

Geir K. Ronland

Snorre Sanner, Tomas Sætre, Øyvind Eggen, Ingrid Neerland Walseth, Odd Kristian Dahle, Anders Røeggen, Anne Grete Sandaune, Per Næss, Ola Bratlie, Johan Fredrik Rye, Kim Bye Bruun, Lisa-Therese Amundsen, Thor Olav Moen, Torgeir Eikeland, Solveig M.L.Kavli, Allan Andreassen, Wera Helstrøm, Geir Martinsen, Henrik Ormåsen, Børre Fevang, Toralf Melsom, Maria Lundberg, Elin Haugdal, Lena S. Glosemeyer, Espen S. Larsen, Christine Haraldsen, Andreas Lorange, Kristian Wengen, Jan Martin Berg, Ingeborg Mo, Joakim Lie, Kaja Baardsen, Rachel Andersen, Roy Johansen, Jens Nordstrand (tegninger), Sten-Rune Roland, Tore Gjerstad, Frank Rune Johansen, Ole Fredrik Hynne, Heidi Tiller, Ole Andreas Hoen, Troy Storfjell, Fredrik Nilsen, Morten Skogly, Åsgeir Johansen, Henning Jensen, Marianne Strøm, Anne Ernstsens, Ellisiv Lindkvist, Torkil Emberland, Thomas Harris, Karl Inge A. Skogholt, Vidar Dons Lindrupsen, Vibeke Isaksen, Håvard

Trykk: **Bladet Tromsø**, i et opplag på 5000. Annonsepris: 5 kroner pr. spaltemm.

Forsidefoto: **Fredrik Nilsen** (bildet er manipulert).

Neste deadline: **Torsdag 6. oktober**

Visste ikke hva de gjorde

Mistillitsforslaget mot administrasjonen ble enstemming vedtatt av Studentstyret uten noen form for diskusjon. I ettertid har det vist seg at flere av representantene ikke visste hva de stemte for.

U Kristian Wengen

Mistillitsforslaget mot administrasjonen er en av de viktigste sakene det nye Studentstyret har behandlet hittil i år, og er av stor prinsipiell betydning. Det peker ut hvem Studentstyret mener hadde hovedansvaret for lukking-svedtaket, og hevder indirekte at administrasjonen er inkompetent.

På tross av dette var det flere representanter i Studentsyrets arbeidsutvalg (AU) som ikke var klar over hva de stemte for.

-Vi trodde ikke det var et mistillitsforslag, kun skarp kritikk til administrasjonen, sier de.

AU-rot

Mistillitsforslaget var først oppe i AU hvor det var stor uenighet om hva man skulle gå inn for. resultatet var at rektor ble fredet og skulle ikke stilles ansvarlig for lukkingen. Etter dette møtet hevder flere AU-medlem-

mer at saken ble diskutert uformelt og at det var enighet om å ikke stille mistillit til noen.

-Det ville vært useriøst å stille mistillit til administrasjonen, og jeg tror det ville virket mot sin hensikt, sier en av AU-medlemmene. -Derfor ble vi enige om kun å komme med kritikk av administrasjonens håndtering av saken.

Studentleder Andreas Bakke stiller seg uforstående til dette, og kan i likhet med andre AU-medlemmer ikke huske denne diskusjonen.

Ingen diskusjon

Uttalelsen som ble lagt fram for Studentstyret sa at tilliten til administrasjonen var ikke-eksisterende, og at man ba dem tenke gjennom om de var skikket til jobbene sine. Flere av studentstyremedlemmene mener også at det på møtet ble nøye presisert hva uttalelsen gikk ut på.

Man kan likevel stille spørsmål ved at en så viktig sak, som det var så stor forvirring om, ikke ble debattert før den ble vedtatt enstemmig.

Studentstyreleder Andreas Bakke mener mistillitsforslaget han selv stemte for var useriøst, og tar selvkritikk på behandlingen av saken (foto: Nina Lager Vestberg).

Studentstyret mister tillit

-Jeg synes Studentstyrets mistillitsforslag til administrasjonen var useriøst og tror det kan svekke vår gjennomslagskraft, sier studentleder Andreas Bakke, etter at han stemte for forslaget.

U Kristian Wengen

I forrige nummer av Utopia var det et oppslag om at Studentstyret hadde mistet tilliten til universitets-administrasjonen og administrasjonen ved Institutt for samfunnsvitenskap (ISV). Det ble vedtatt etter at det har vist seg at

-Mistillitsforslaget blir inkonsekvent når administrasjonen får kritikk mens rektor blir rost opp i skyene, mener Henrik Nielsen i Universitetsstyret.

lukkinga av ISV var nødvendig. Det at Studentstyret gjør et slikt vedtak burde vakt oppmerksomhet, men uttalelsen ble sendt til en rekke aviser og ble ikke referert av noen.

-Det var nok fordi forslaget var useriøst, sier studentleder Andreas Bakke.

Skal ikke bli en vane

-Når det i etterkant av lukningsvedtaket viste seg at det var unødvendig å lukke var det viktig at vi kom med skarp kritikk av administrasjonen, sier Andreas. -Det var grunnen til at jeg stemte for mistillitsforslaget. Det var også et poeng for meg at hvis jeg hadde stemt imot kunne det virket som jeg var for lukking.

Dette var altså årsaken til at han stemte for en uttalelse som han synes virker useriøs og som han tror kan svekke gjennomslagskraften til Studentstyret. Han er enig i at han kunne ha utarbeidet et alternativt forslag, men tenkte ikke på det akkurat da.

-Jeg tar selvkritikk for den måten jeg behandlet saken på, sier han, -og jeg lo-

ver at det ikke skal bli en vane.

Fellslått kritikk

Det er i etterkant flere som har reist kritikk mot vedtaket. Universitetsstyreprerentant Henrik Nielsen mener at vedtaket kritiserer feil instanser.

-Studentstyret stiller mistillit til administrasjonen på tross av at det er Universitetsstyret som er formelt ansvarlig for vedtaket, sier han. - Dessuten synes jeg vedtaket blir inkonsekvent når administrasjonen får kritikk mens rektor får ros. Rektor var en av de personene som argumenterte sterkest for lukking på universitetsstyremøtet. Jeg kan ikke se at hans senere uttalelser har forandret noe på saken, mener Henrik Nielsen.

Nye opp-taksregler på medisin

Minstekravet i kjemi for opptak på medisin ved UiTø er hevet fra 2KJ til 3KJ. 4 av 34 videregående skoler i landsdelen har ikke tilbud om 3KJ. Dette medfører at noen elever må ta dette faget som privatist for å komme inn på medisinstudiet.

Nytt strateginotat for UiTø

Det skal utarbeides et nytt strateginotat for Universitetet i Tromsø. Dette skal erstatte det nåværende notatet som gjelder for perioden 1992 - 1994. Universitetsstyret går inn for at det nye strateginotatet skal bygge på det nåværende og gjelde fram til 1998.

Rema på UNIT?

«Universitetsdirektøren skal sette i gang arbeidet med å utvikle alternative driftsformer for kantiner og dagligvarebutikker», heter det i et vedtak fra kollegiet ved Universitetet i Trondheim (UNIT). Flere lavpriskjeder er blitt spurt om å overta driften av dagligvarebutikken på UNIT, og mange spør seg om samskipnadsmonopolet skal bli brutt. Butikken drives av Studentsamskipnaden, og styreleder Bjørn Kolbjørnsen stiller seg undrende til vedtaket, men fremhever at samskipnaden er åpen for nye ordninger. I det samme vedtaket går det fram at samskipnaden fortsatt skal ha det operative ansvaret for studentvelferden.

Desmond Tutu utnevnes til æresdoktor

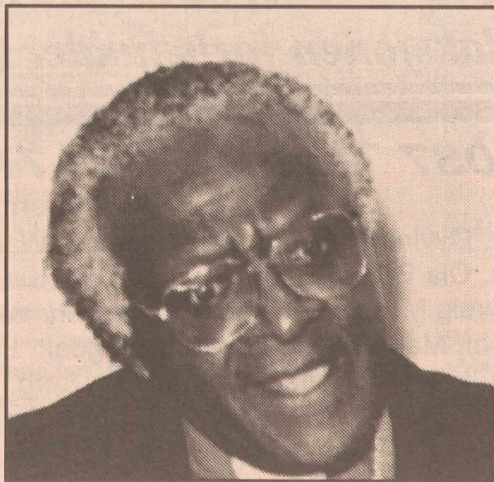
Den 3.oktober blir det fest på universitetet. Da kommer Desmond Tutu til UiTø for å motta utnevnelse som æresdoktor.

U Kari Myklebost

Biskop Desmond Tutu er den tiende i rekken av personer som har fått tittelen æresdoktor ved Universitetet i Tromsø. Ideen om å utnevne Desmond Tutu til æresdoktor ble først tatt opp av rektor Ole D. Mjøs. Dette skjedde under Tutus besøk ved universitetet i mars i år, og han ble da bedt om

å komme til Tromsø for å motta æresbevisningen nå i oktober. Begrunnelsen for utnevnelsen er Tutus innsats i kampen for et fritt Sør-Afrika, et arbeid som han mottok Nobels fredspris for i 1984.

Tidligere har blant annet Kjell Bondevik og Peter Hjort - universitetets første rektor - mottatt æresbevisningen, som vanligvis gis på bakgrunn av vitenskapelig innsats.

Da Desmond Tutu var i Tromsø i 1991, inviterte han alle UiTø-studentene til Sør-Afrika for å feire frigjøringa av landet (arkivfoto).

Gudstjeneste i domkirka

Besøket på universitetet innledes med æresdoktorsceremonien som finner sted i glassgården på Medisin- og Helsefagbygget klokka 1100. Arrangementet er åpent for alle. Klokka 1800 blir det avholdt gudstjeneste i domkirka i sentrum med Desmond Tutu som hovedpreker, og også her kan alle som ønsker stille opp.

Tutu har også tidligere besøkt Universitetet i Tromsø, blant annet i forbindelse med Nobelstiftelsenes 90-årsjubileum i 1991. Den gang benyttet menneskerettighetsforkjemperen Tutu anledningen til å takke Tromsø-studentene for de-

res boikott av midler fra oljeselskapet Total. Tromsø-studentene vakte nasjonal oppsikt da de i 1987-89 sa nei takk til fem millioner kroner i utdanningsstipender fra Total Norsk Marine - fordi moderselskapet hadde et engasjement i Sør-Afrika.

-Deres prinsippfaste standpunkt har vært avgjørende i utviklingen mot et rettferdig styre, sa Desmond Tutu den gangen, og inviterte samtidig alle studentene til å komme og feire friheten sammen med sør-afrikanerne når den tid kom. Vi håper og venter på en ny invitasjon under besøket neste mandag.

-Privatister er ikke studenter

Ny rapport om privatisters rettigheter:

En arbeidsgruppe nedsatt av Kirke-, utdannings-, og forskningsdepartementet (KUF) har i en rapport om privatisters rett til studielån konkludert med at privatister ikke er studenter. Privatister er derfor heller ikke berettiget til studielån. Norsk Studentunion (NSU) reagerer kraftig på dette, og mener at en privatist er en student uten studierett, men med fri adgang til å ta eksamen etter universitetsloven og derfor berettiget til studielån.

U Henning Jensen

Denne arbeidsgruppen ble nedsatt for å klargjøre privatistenes rett til studielån, og rapporten skal danne grunnlaget for et nytt reglement om privatisters rettigheter. Departementet har med denne rapporten fått full

Hernes snudde i privatist-saken

Kirke-, utdannings- og forskningsminister Gudmund Hernes snudde i forrige uke på sitt standpunkt om ikke å gi privatister lån i høst. Ifølge Hernes vil alle privatister som har fått tilsagn om studielån få utbetalt pengene sine.

U Henning Jensen

Det er ulik praksis hos Lånekassen og i departementet som har skapt den forvirrende situasjonen for mange privatister i høst. Lånekassen har innvilget studielån til privatister mens Studentsamskipnaden har vært nødt til å holde igjen utbetalingspapirene, fordi departementet har sagt nei til å utbetale privatistene lånene.

-Dette har satt mange privatister i en håpløs situasjon fordi de trodde alt var klart til å

begynne å studere til høsten. Plutselig viste det seg at de ikke fikk studielån likevel. Departementet har gjort en tabbe og det er positivt at de rydder opp, sier Gunhild Rui i NSU.

Selv om privatistene nå får lånene sine er dette unntaket som bekrefter regelen. Et utvalg nedsatt av departementet har konkludert med at privatister ikke er berettiget til studielån. Dette vedtaket skal ligge grunnlaget for et nytt reglement om privatisters rettigheter.

-Lånekassa hevder selv at det hverken vil være problematisk eller økonomisk uansvarlig å gi privatistene lån og støtte, sier Gunhild Rui i NSU (foto:Jon Jahren).

støtte for sin politikk med å nekte privatister studielån. Gruppen har bestått av fem representanter fra universitetene, en fra Lånekassen og to studentrepresentanter.

Feil definisjon

Studentrepresentantene i arbeidsgruppen, Elin Eide for DHL og Kathrine Vangen for NSU, har nedlagt en rekke dissenser mot formuleringer og konklusjoner i rapporten.

-Vi mener at en privatist må defineres som en student så lenge en har adgang til forelesninger og eksamensrett etter universitetslovens paragrafer 40 og 45. Med grunnlag i denne definisjonen mener vi at privatister skal ha rett til utdanningsstøtte etter reglene for lov om utdanning, sier ansvarshavende for UiTØ Gunhild Rui i

NSUs arbeidsutvalg.

Flertallet i arbeidsgruppen mener privatister ikke har rett til studielån fordi de ikke er opptatt som studenter, noe som kreves i følge dagens regler.

Økonomisk belastning

I rapporten begrunnes vedtaket blant annet med at Lånekassen vil få 70-100 millioner i økte utgifter hvis privatister skal få rett til studielån. Det pekes også på at belastningene på utdanningsinstitusjonene vil øke kraftig. Dette stiller Rui seg skeptisk til.

-I et brev fra Lånekassen til departementet står det klart at Lånekassen tror de økonomiske konsekvensene ved å gi privatister rett til studielån blir minimale. I dette brevet står det også at det ikke vil føre til noen praktiske problemer for Lå-

nekassen å behandle søknadene. Vi tror tvert i mot at de administrative konsekvensene ved å måtte skille privatistene fra de studentene med rett til studielån blir mer problematisk. I denne sammenhengen er det også viktig å huske på at lånetettheten blant studenter med full studierett i dag ikke er større enn 60 prosent, og privatist-saken ikke gjelder mange studenter. Grunnen til at vi kjører denne saken så hardt er at konsekvensene for de den gjelder er så store hvis de blir nektet studiefinansiering, sier Rui.

Lik rett

Studentrepresentantene i arbeidsgruppen legger også stor vekt på at prinsippet om lik rett til utdanning skal opprettholdes. Noe de mener ikke skjer hvis departementets rapport blir lagt til grunn for privatisters rettigheter.

- Det som vil skje er at bare privatister som bor i universitetsbyene vil ha mulighet til å ta høyere utdanning som privatist. Bare de med egen inntekt eller som får støtte hjemmefra og bor med foreldrene vil ha denne muligheten. Det fører til et økonomisk skille mellom de som er pengesterke og de som er avhengig av lån, noe NSU ikke kan godta, sier Rui.

Prinsippvedtak

NSU har nå tatt kontakt med alle partiene på Stortinget for å få støtte i denne saken.

- Vi mener det er flertall på Stortinget nå for at studenter skal få studielån. Det ventes et prinsippvedtak i denne saken ganske snart, og vi tror sjansene er gode for at Stortinget vil fastslå privatistenes rett til studiefinansiering, sier Gunhild Rui i NSU.

Ja-sida glimrer med sitt fravær

Lisa Amundsen i Studentstyret ber ja-folka komme.

Blir EU-uka for UiTØ-studentene en ren nei-offensiv?

U Karl Inge Skogholt

-Vi klarer ikke å finne folk fra ja-sida som er interessert i å stille opp til innledninger og debatter, sier Lisa Amundsen i Studentstyret.

Fra 17. til 21. oktober blir det arrangert EU-politisk studentuke her på universitetet. Etter planen skal vitenskapelig ansatte fra de forskjellige instituttene holde faglige foredrag om EU. Siden disse foredragene sikkert blir preget av de enkelte foredragsholderenes standpunkt, var det fra Studentstyrets side ønskelig å få både ja- og nei-folk til å snakke. Det eneste problemet er at det viser seg vanskelig å få noen fra ja-sida til å stille opp. Folk har blitt spurt, men har takket nei grunnet dårlig tid. Man skulle vel anta at nei-folk er like opptatt som ja-folk, men dette har altså vist seg å ikke være sant.

...men ja-sida kommer

Politisk sekretær i Studentstyret Lisa Amundsen oppfordrer ja-folk til å ta kontakt med henne slik at innholdet i studentuka ikke får en ensidig vinkling. Pr. idag er det nesten ingen ja-representanter på EU-ukas program, og grunnet tidsproblemer må disse melde seg snarest mulig. Espen Arnesen i Europeisk Ungdom avfeier at ja-sida ikke vil stille opp og lover at de vil stille mannssterk både fra lokalt og sentralt hold. Arnesen sier at det ennå ikke er klart hvem og hvor mange som kommer, men stille opp det skal de.

Så gjenstår det bare å se om ja-sida tar utfordringa eller om de gjennom sitt blotte fravær gir nei-sida et forsprang i EU-innspruten.

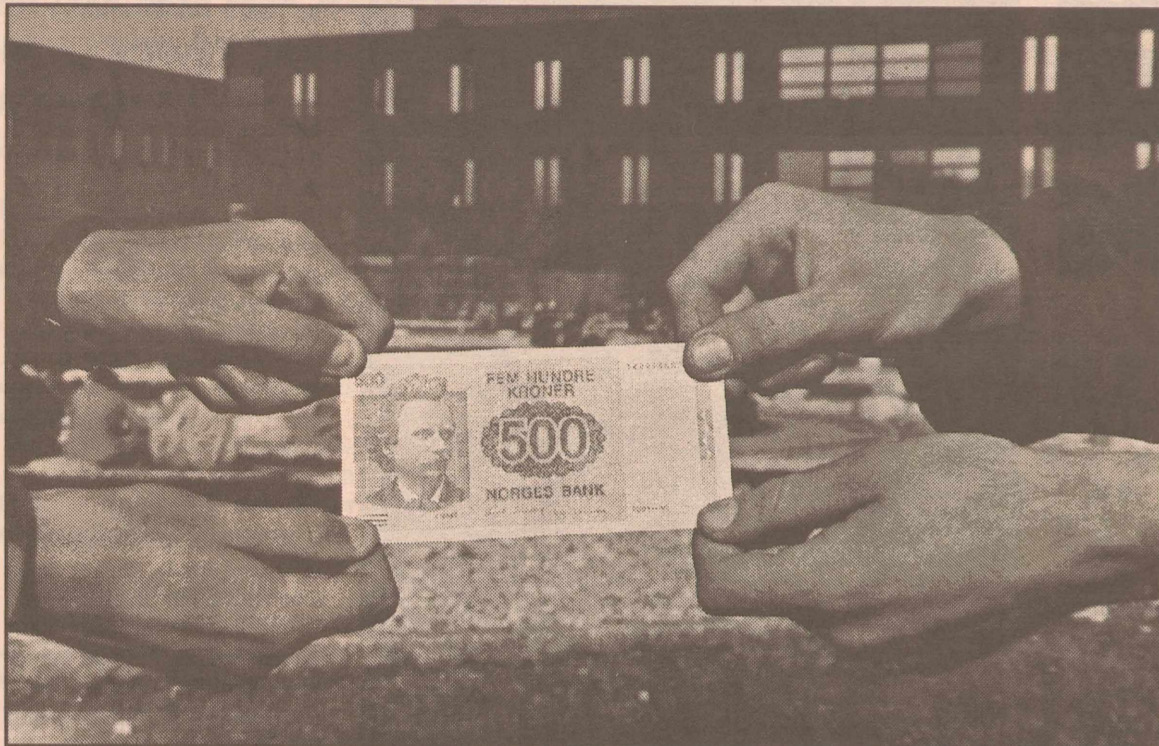

Hernes lover alle privatister som har fått tilsagn om støtte fra Lånekassa at denne vil bli utbetalt (foto: Brynjar Indahl).

Kritiserer pampeveldet:

-Fordel semesteravgifta på flere

«-Studentutvalget finner det svært uheldig at studentdemokratiet bruker uforholdsmessig store summer på lønn til ansatte. Vi reagerer på at en økende andel av semesteravgiften går med i lønnskostnader. En større andel av midlene bør kanaliseres nedover i systemet», heter det i et skriv fra Studentutvalget på ISV/ISL (SU-ISV/ISL).

Semesteravgifta bør tilfalle større deler av studentmassen enn bare seks ansatte studentpolitikere i Hovedgården, mener Studentutvalget på ISV/ISL.

U Kari Myklebost og Vidar D. Lindrupsen (foto)

-Vi reagerer særlig på det høye lønnsnivået som tillegges den nyopprettede organisasjonssekretærstillingen, sier Stig Erik Falk i SU-ISV/ISL.

Hvis man legger sammen lønningene til leder for Studentstyret, nestleder, politisk sekretær, organisasjonssekretær og de to medlemmene av Studentstyrets arbeidsutvalg, kommer man fram til årlige lønnsutgifter på omtrent

660 000 kroner. Det betyr at lønnsutgiftene til Studentstyrets arbeidsutvalg står som absolutt største post på budsjettet, mens det er satt av 435 000 kroner til «andre aktiviteter».

Frykter pampevelde

-Dette er et svært uheldig signal å sende nedover i systemet, og det gir virkelig grunnlag for å karakterisere organisasjonen som et pampevelde uten kontakt med grasrota, mener Falk. Han trek-

ker også fram det faktum at de tillitsvalgte innenfor studentdemokratiet på instituttnivå utfører en minst like viktig og arbeidskrevende jobb som arbeidsutvalget i Studentstyret - enten for rent symbolske summer, eller uten lønn.

-En større andel av midlene til lønn bør kanaliseres nedover i systemet, og tilpasses aktivitetsnivået og studentmassen der, mener Falk. Han understreker allikevel at det er det prinsipielle i saken SU reagerer på, ikke det konkrete forhold at SU selv ønsker mer midler til lønnede tillitsverv.

Fordel pengene på flere

-Vi kunne tenke oss at større deler av semesteravgifta brukes til for eksempel Studentenes Sosialtjeneste, til å pusse opp Bodegaen eller de hyblene som Samfunnet driver og innreder til studentforeningene. En annen ting kunne være å ansette sekretærhjelp for studentdemokratiet på de enkelte instituttene. Poenget er at pengene som Studentstyret forvalter - hvor semesteravgifta utgjør en stor pott - bør tilfalle større deler av studentmassen enn kun seks ansatte studentpolitikere i Hovedgården, mener Falk.

Foreslår kutt i stillinger

I forslaget til vedtak fra SU

heter det at «Studentstyret skal ikke hente mer enn 15 % av sin finansiering fra semesteravgiften [...] Hvis det er vanskelig å komme under grensen på 15 % bør de manglende midlene hentes ved å redusere stillingen til organisasjonssekretæren.»

Falk stiller seg uforstående til at det kan være vanskelig å få ansatt noen til stillinga som organisasjonssekretær hvis man kutter lønna, selv om dette er ei fulltids åremålsstilling på tre år.

Delvis enig i kritikk

Studentstyreleder Andreas Bakke sier seg delvis enig i kritikken fra Falk, og bedyrer at det jobbes med saken.

-Dette er ikke noen ny problemstilling, og fordelinga av stillinger i studentdemokratiet vil bli tatt opp igjen allerede i november i forbindelse med neste års budsjett for Studentstyret. Det er helt klart at de tillitsvalgte på instituttene gjør en svært viktig jobb, mener Andreas Bakke. - Men hvis det skal opprettes honorerte stillinger på instituttnivå, bør pengene hentes fra hver enkelt seksjon eller fra instituttet, ikke fra Studentstyrets budsjett sentralt. De tillitsvalgte på instituttene jobber jo nettopp konkret for sin fagkrets, mens vi i Studentstyrets arbeidsutvalg skal jobbe for hele universitetet.

Når det gjelder midler til ulike studentsosiale tiltak som for eksempel Bodegaen og hyblene i Hovedgården, stiller studentstyrelederen seg uforstående til at disse skal gå over Studentstyrets budsjett.

-Studentstyret skal jobbe med politiske saker, mens rent sosiale tiltak bør finansieres over Studentsamskipnadens budsjett.

Andreas Bakke er sterkt uenig i at organisasjonssekretærstillinga bør kuttes.

-Stillinga er ikke uforholdsmessig mye lønna i forhold til arbeidsmengden. I tillegg er stillinga svært viktig, nettopp fordi organisasjonssekretæren er ansatt for tre år. Vi håper at dette blir ei stilling som kan skape en viss kontinuitet i Studentstyrets arbeid, avslutter Andreas Bakke.

- En god bok er en oase for hodet.....

Det koster ingenting å spesialbestille bøker.

Vi skaffer deg en emneoversikt.

Vi har 30.000 registrerte bøker/varer i vår datamaskin.

Utsolgte bøker kan vi søke etter hos 130 andre Libris-bokhandlere.

Libris-kjeden gir ut eget bokmagasin som er gratis.

Vi er "On line" med norske forlag.

Alle pensumbøkene til Helsefaghøgskolen.

Centrum * Libris
Bok og Papirhandelen i Sjøgata

Med hilsen
Per Hugo Johansen

STUDENT RADIOEN FM 105.6

Mandag

- 07.30 **Morrakvitter**
Aktuell byradio med reportasjer, intervjuer og musikk
9 ti 11.
- 09.10 **Formiddagsradio** med platestafett, konkurranser og musikk.
- 11.10 **Tromsstoppen**
De mest solgte platene i Troms siste uke
- 15.00 **Aktuelt 15**
Nyheter og reportasjer
- 17.30 **Tropical Extravaganza**
- 18.30 **Ukas nye plater**
- 21.30 **Radiobingo**
i samarbeid med Ramfjord UIL

Tirsdag

- 07.30 **Morrakvitter**
Aktuell byradio med reportasjer, intervjuer og musikk
9 ti 11.
- 09.10 **Formiddagsradio** med platestafett, konkurranser og musikk
- 11.10 **Ukas nye plater**
- 15.00 **Aktuelt 15**
Nyheter og reportasjer
- 22.00 **Jazzforum**
med Tom Jensen
- 23.00 **Elvirradioen**

Onsdag

- 07.30 **Morrakvitter**
Aktuell byradio med reportasjer, intervjuer og musikk
9 ti 11.
- 09.10 **Formiddagsradio** med platestafett, konkurranser og musikk
- 11.10 **Musikkmaksløp**
Reprisendag
- 15.00 **Aktuelt 15**
Nyheter og reportasjer
- 21.30 **Studentradioen**
Krimskrams
- 22.00 **Studenthjørnet**
Aktuelt stoff fra studentmiljøet

Torsdag

- 07.30 **Morrakvitter**
Aktuell byradio med reportasjer, intervjuer og musikk
9 ti 11.
- 09.10 **Formiddagsradio** med platestafett, konkurranser og musikk
- 11.10 **Elvirradioen**
Reprisendag
- 15.00 **Aktuelt 15**
Nyheter og reportasjer
- 22.00 **Tropical Extravaganza**
- 23.00 **Studentradioen**

Fredag

- 07.30 **Morrakvitter**
Aktuell byradio med reportasjer, intervjuer og musikk
9 ti 11.
- 09.10 **Formiddagsradio** med platestafett, konkurranser og musikk
- 11.00 **Jazzforum**
- 15.00 **Aktuelt 15**
Nyheter og reportasjer
- 20.00 **Beatservice**
Rytmissk og syntetisk
- 21.00 **Looney tunes**

Lørdag

- 13.30 **Kultur på tvers** Kulturmagasin med aktuelle reportasjer fra byens kulturliv
- 15.00 **Studentradioen**
Musikk
- 16.30 **Elektrisk Café**
Techno og undommetlig dansemusikk
- 17.30 **Blues- og Rock Alliansen**

Søndag

- 10.30 **Søndagsfrøkost**
- 12.30 **Popelærvitenskapelig magasin**
- 13.00 **Elvir-radioen**
- 14.00 **Musikkmaksløp**
- 16.00 **Tromsstoppen**
- 17.00 **Bleep-Culture**

-Nå begynner det å haste om vi skal beholde statusen som det internasjonale universitetet, sa rektor Ole D. Mjøs, da han trommet sammen til strategimøte fredag 16. september. Sommel i forhold til de nye retningslinjene fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF) gjorde at UiTø mistet kvoten av utenlandsstudenter for studieåret 1994/95, og nå haster det om det skal bli ny kvote for 1995/96.

Det kulturelle mangfoldet på UiTø er stort - men vil det fortsette å være det? (arkivfoto).

Internasjonalisering i all hast

U Torkil Emberland

Representanter fra de forskjellige instituttene er enig om at noe må gjøres for å sikre kvoter. På strategimøtet ble det imidlertid lagt vekt på at man må ha et reelt tilbud til de studentene som kommer. De nye retningslinjene fra KUF sier at undervisnings-

språket skal være engelsk, og UiTø har ikke noe slikt tilbud. Det var enighet om at den engelske undervisningen måtte være kvalitativt best mulig. Man vil nå arbeide med å finne personer som kan stå for dette.

Mister troverdighet

I dag har ikke UiTø noe innføringsprogram i norsk for utenlandske studenter. KUF hevdet

at norskundervisningen førte til at de utenlandske studentene ble boende i Norge etter endt utdanning, og krever derfor at undervisningen skal foregå på engelsk. Som resultat av dette står UiTø nå uten innføringsprogram.

- Om dette fortsetter, mister vi troverdighet. Det er kanskje like bra slik situasjonen er i dag, men vi vil gjerne ha et tilbud, spesielt overfor u-land, sier Mjøs.

Han minner om at dette haster: - Får vi ikke til opptak neste år vil det være å kjøre skuta på grunn.

ISV og ISL mest realistisk

-ISL og ISV er instituttene med dårligst ressurser, likevel er de kommet lengst i planleggingen på dette feltet, sa Mjøs, og ga honnør til disse. Andre insti-

tutter har hatt stor studenttilstrømning, og har ikke kapasitet til å organisere noe tilbud til utenlandske studenter. ISL og ISV har også de mest realistiske planene så langt innen engelskundervisning, og det ble enighet om å jobbe videre med disse. Alle instituttene skal nå forsøke å utrede hvilke muligheter de har for å gi tilbud til utenlandsstudenter.

Har glemt allmøtets makt

Uengasjerte

IBG-studenter:

80% obligatorisk oppmøte på forelesningene for studentene på Institutt for biologi og geologi (IBG). - Dette kan bli en realitet hvis ikke IBG-studentene tar seg selv i nakken og stiller opp på instituttallmøtet torsdag, sier Karianne Bråthen, avtroppende studentrepresentant ved IBG.

U Kari Myklebost

Hun går nå ut og oppfordrer IBG-studentene til å engasjere seg i studentpolitikken på instituttet.

-Vi håper at vi ved å true med en fiksert sak som obligatorisk oppmøte på forelesningene kan få studentene til å skjønne viktigheten av at de kommer på allmøtet. Vi ønsker ikke et slikt vedtak, men vi ønsker å demonstrere at det faktisk er mulig å vedta ting som har direkte innvirkning på den enkeltes studiesituasjon - på et allmøte hvor bare ti av instituttets studenter møter opp. Vi ønsker å tydeliggjøre hvor mye makt som faktisk ligger hos allmøtet, sier Karianne.

Vil provosere

Karianne har det siste året sittet som studentrepresentant i instituttrådet på IBG. For vel to uker siden ble det annonsert instituttallmøte for IBG-studentene, hvor man skulle velge nye representanter til endel tillits-

verv.

-Allmøtet var annonsert på vanlig måte med oppslag rundt om på instituttet, forteller Karianne. -Til tross for dette var det bare vel ti mennesker som møtte opp, og følgelig ble ingen av de tillitsvervene som studentene har i råd og utvalg på IBG besatt for kommende år.

Dette er bakgrunnen for at Karianne sammen med endel av de andre studentene som tidligere har hatt tillitsverv nå prøver å provosere studentmassen på IBG til å komme på et nytt allmøte.

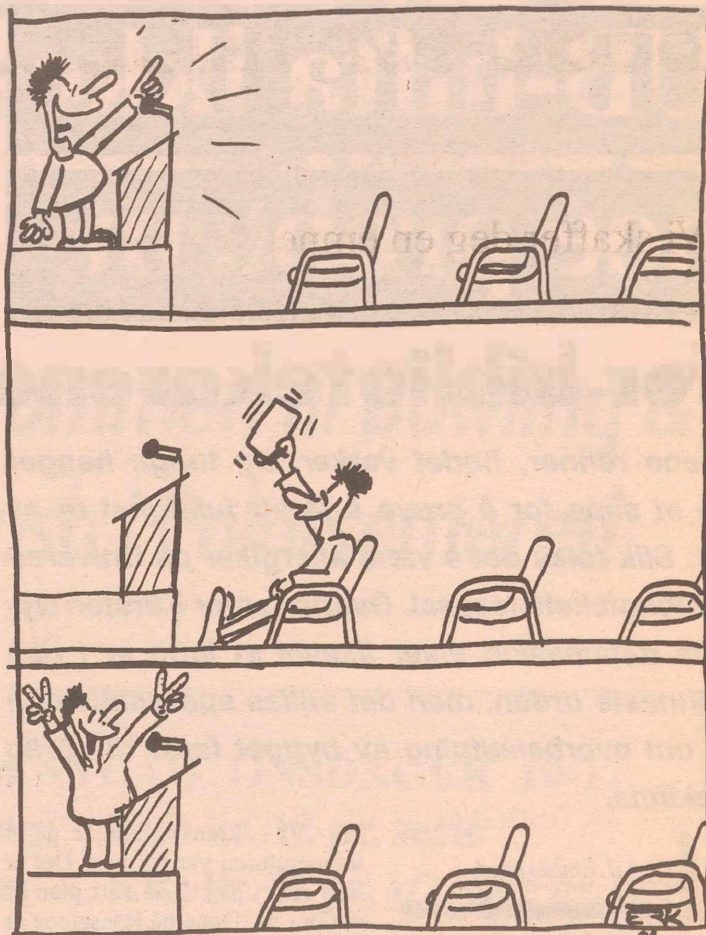
-Allmøtet er det eneste stedet den enkelte IBG-studenten får mulighet til å påvirke sin egen studiehverdag - for eksempel når det gjelder en så omstridt ting som obligatoriske forelesninger. Og det må da være flere enn ti studenter på hele IBG som har interesse av å være med å forme sin egen hverdag som student?, spør Karianne.

Hvor ligger makten?

Hun legger til at tillitsver-

vene - som var den egentlige årsaken til at man ønsket å arrangere et allmøte - faktisk er svært lærerike.

-Man får innsyn i hvem som bestemmer hva og hvorfor - kort sagt, hvor makten ligger på instituttet. I tillegg lærer man en masse om hvordan et institutt fungerer, og dette er erfaring som det helt klart er nyttig å ta med seg videre inn i arbeidslivet, mener hun. -Det har også vært snakk om å honorere disse vervene, eventuelt gi vektall for dem. I tillegg er det selvfølgelig også viktig at studentene fyller de tillitsvervene vi har på instituttet, og bruker dem til å tale studentenes sak. De fleste råd og utvalg er sammensatt av både studenter og ansatte, og tanken er at man skal utfylle hverandre og diskutere saker det er uenighet om. Administrasjonen og de vitenskapelig ansatte har faste, lønnete jobber, og de er ikke nødvendigvis først og fremst interessert i studentenes hverdag. Vi må selv ta ansvar for å fremme våre egne interesser som studenter, mener Karianne.

Allmøte - igjen

Dermed blir det allmøte igjen, denne gang torsdag 29. september klokka 1500 i IBG-kantina på Gjennomgangsbygget. Her skal det velges representanter til Studentstyret, undervisningskomiteen på IBG, instituttets arbeidsutvalg og til instituttrådet.

Det vil også bli informert om IBGs studentforening, Steinbiten.

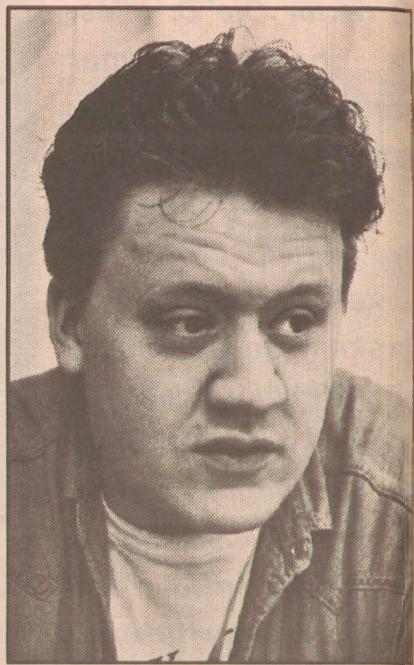
-Møt opp, oppfordrer Karianne. -Vi trenger å se at dere bryr dere nok om egen studiehverdag til at dere kommer og lar deres stemme høres, avslutter hun.

ISV gir bort lesesalsplasser

HØYRE: ISV gir bort lesesalsplassene vi bruker, uten engang å informere oss først, sier Martin Rasmussen, student på statsvitenskap. (foto: Marianne Tønnessen).

VENSTRE: I Breivika Senter er det 50 lesesalsplasser - som nesten ingen vet om. Nå gir ISV fra seg lokalene fordi lesesalene blir brukt av for få studenter (arkivfoto).

Næringsliv foran studenter

-Formelt har vi ikke fått vite noe som helst, men etter at vi selv har ringt rundt og forhørt oss har vi blant annet funnet ut at lokalene gis til UniReiser. Det vil si at næringslivet settes foran studentene - og det er universitetets egen prioritering. Utrolig, særlig med tanke på alle de flotte løftene om økt studiekvalitet etter lukkinga nå i høst, mener Rasmussen.

I tillegg til de enkeltstudentene som bruker lesesalene, har den nyoppstarta dyslektikergruppa på ISV fått lokaler med egne PC-er der nede. Også disse lokalene vil bli gitt bort.

Lesesalene i Breivika senter er noen av de nyeste og flotteste på hele universitetet, og her er både ledige pulter og skap i store mengder. I tillegg er det en liten kjøkkenkrok med både kjøleskap og komfyr.

Trass i trengsel og krangel om plass på universitetets lesesaler, gir Institutt for samfunnsvitenskap (ISV) fra seg lesesalene i Breivika senter. Studentene som bruker lesesalene føler seg overkjørt. -Her bestemmer man seg på den ene siden for å lukke instituttet for å sikre studiekvaliteten, mens man på den andre siden gir fra seg lesesalsplasser. Dette henger ikke på greip, mener Martin Rasmussen, mellomfagsstudent på statsvitenskap.

U

Kari Myklebost

Begrunnelsen fra ISV er at det er for få brukere på lesesalene, og at det derfor er mer formålstjenlig å bruke rommene til andre ting.

Martin Rasmussen er en av

de vel femten studentene som har funnet fram til de nybygde lesesalene i Breivika senter. Lesesalene, som har vel 50 plasser, ligger ved siden av Studentsamskipnadens lokaler ved Stakkevollveien nede i Breivika, og er derfor ikke det første som faller deg i øyet når du kommer til Universitetet i Tromsø.

- Dette er nok også en av grunnene til at vi har vært så få der nede. Du dumper ikke akkurat tilfeldig bort i disse lesesalene, sier Rasmussen. Han reagerer sterkt på at ISV ikke har informert skikkelig om at disse plassene fins.

- ISV kan ikke gi fra seg plasser med den begrunnelse at ingen bruker dem når de ikke har fortalt

noen at plassene fins. ISV har et informasjonsansvar overfor sine studenter, men det virker ikke som instituttet tar dette videre seriøst, sier Rasmussen. Han frykter nå at de fredelige lokalene nede i Breivika ikke vil bli tilgjengelig i eksamenstida. Studentene har ikke fått noen beskjed fra instituttet om når de eventuelt blir kastet ut fra lesesalene.

UB-lufta ikke noe problem

-for bibliotekarene

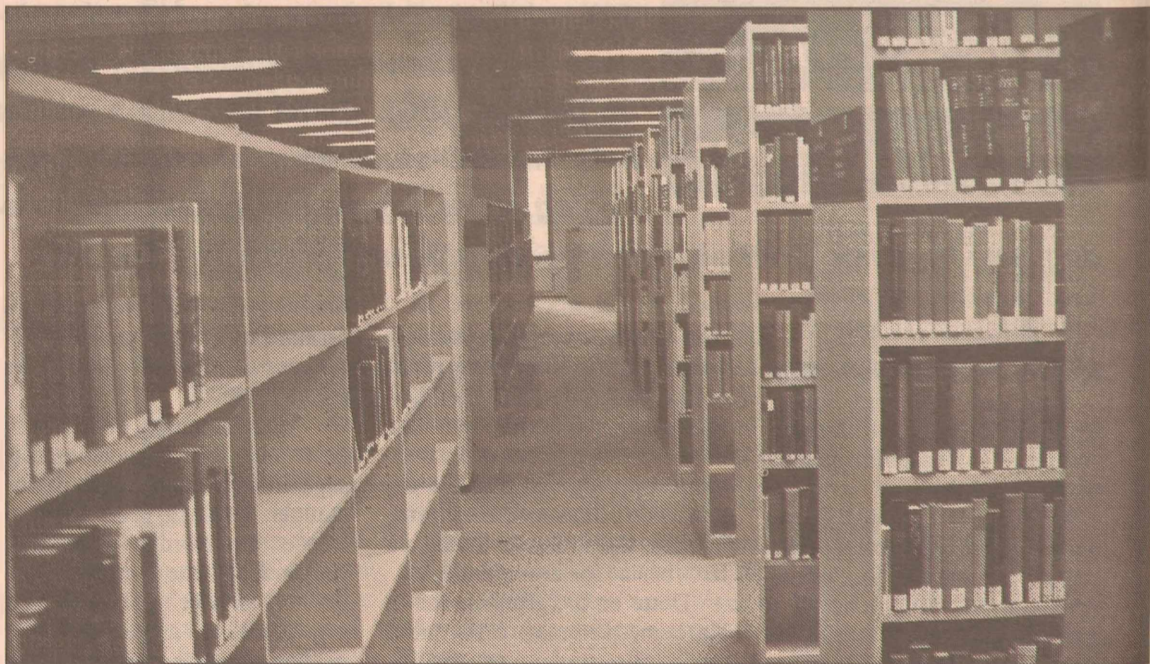
Øynene renner, hodet verker, og tunga henger som et slips for å prøve å få litt fuktighet ut av lufta. Slik føles det å være allergiker på Universitetsbibliotekets lesesal. Overingeniør Karsten Nygårds datamaskin viser likevel at lufta er i den skjønneste orden, men det stilles spørsmålsteget ved om overbelastning av bygget fører til dårlig inneklime.

U

Torkil Emberland

I fjor måtte bibliotekarene skille to unge herrer som fant det for godt å begynne å slåss på lesesalen. Det tropiske klimaet hadde gjort dem vel aggressive, men en luftetur dempet gemytten. Besvimelser forekommer også, kan verneombud Randi Kiil bekrefte. Bibliotekarene nede på skanken er imidlertid rimelig fornøyd med arbeidsmiljøet.

- Vi i skranken klagde på at temperaturen var for høy. Det er blitt rettet på, så på vårt plan er det bra nå. Oppe på lesesalene er det veldig tørr luft. Jeg tror det kan komme av alle de gamle bøkene. Dessuten ligger det et vegg til vegg teppe som nok samler litt støv, sier Bente Storvestre, som er bibliotekleder på UB. Hun minner om at biblioteket er overbelastet på grunn av det store studenttallet, og ser ikke bort fra at det går ut over luftkvaliteten.

Bøker, bøker, bøker... Lufta på UB er god for de litterære verkene, men dårlig for studentene (arkivfoto).

Full kontroll

Karsten Nygård, overingeniør på Plan- og driftsavdelingen, mener å ha full kontroll med inneklimate på UB. Han tar fram et oversiktsbilde over ventilasjonsanlegget på computeren sin. Det ser svært imponerende ut, med temperaturer og greier. Om dette anlegget er like effektivt som Nygård påstår, anbefales det å holde fast på løsark og tupeer. 30 000 kubikkmeter luft skiftes ut to ganger i timen, fra 06.20 om morgenen til 22.00 om kvelden.

- Vi fikk en del klager, blant annet fra bibliotekarene på UB.

De syntes det var for varmt, og vi senket temperaturen. Den skulle være på et behagelig nivå nå, mener Nygård. Han tror ikke det er spesielt mye støv på biblioteket.

- Det ble utført en partikkelmåling i fjor, og den viste ikke noen stor konsentrasjon av støv. For to år siden byttet vi ut ventilasjonsfilteret på grunn av nye forskrifter. Det nye filteret er et såkalt EU7, og det er det fineste man får, sier han.

...men fortsatt tørt
Tørr luft er det lite å gjøre

med, ifølge Nygård.

- Lufta er kanskje litt tørr, men om det blir montert luftfuktere vil dette nok snarere forverre inneklimate. Fukten vil sette seg i ventilasjonsanlegget, og føre til råte. Nygård er enig med Storvestre i at overbelastning av bygget er et problem. Studentene går gjerne rundt i yttertøy, og dermed fører de med seg partikler fra for eksempel kantina utenfor UB. Etter det Utopia erfarer er ikke inneklimate på UB sett på som noe prioritert problem blant de som sitter på pensesekken, og det er foreløpig ikke planlagt noen tiltak. Besvim i vel!

Kjønnskvotering virker ikke

Ny utredning om likestilling

Moderat kjønnskvotering ved Universitetet i Tromsø (UiTø) fungerer ikke. Det er en av konklusjonene i en utredning om likestilling på UiTø som kom i sommer.

U Brynjar Indahl

Utredningen har tatt utgangspunkt i 189 ansettelsessaker for amanuensisstillinger. I bare tre av sakene ble det brukt kjønnskvotering. Grunnen er ifølge rapporten at kvinnelige søkere ikke bedømmes til å ha tilnærmedesvis likeverdige kvalifikasjoner som den mannen som ble rangert øverst. Med dette er den mangeårige kontroversen rundt radikal kjønnskvotering høyst aktuell igjen.

Radikal kjønnskvotering innebærer at det underrepresenterte kjønn blir kvotert hvis han/hun innfrir kvalifikasjonene til stillingen uansett om det finnes andre søkere med bedre kvalifikasjoner.

Utredningen går gjennom likestillings-situasjonen på alle nivå og fagområder på

Universitetet. Det viser seg at likestillingen har kommet lengst blant studenter (60% kvinner) og i administrasjonen. Verre er situasjonen blant de vitenskapelig ansatte hvor det bare finnes 8% kvinnelige profesorer og 24% kvinnelige 1. amanuensis'er.

Skjev fordeling

Kjønnsfordelingen blant studentene på de forskjellige fagene er markant skjev. Det er en klar tendens at kvinner velger «myke» humaniora og samfunnsvitenskaplige fag, mens menn velger «harde» naturvitenskaplige fag. Av den grunn er det ingen overraskelse at det er på Institutt for Samfunnsvitenskap (58% kvinner) og Institutt for Språk og Litteratur (71% kvinner) at det er best utjevning mellom kjønnene på studentnivå. På de andre instituttene er det mannlige dominans. Spesielt gjelder dette Institutt for Matematiske realfag (18% kvinner) og Norges Fiskerihøgskole (35% kvinner) hvor kvin-

Jentene er fortsatt i mindretall på UiTø (Arkivfoto).

neandelen har avtatt i det siste. På Institutt for Biologi og Geologi er utviklingen positiv med en tendens opp mot 40% kvinner.

Ny virksomhetsplan

Utredningen foreslår en ny virksomhetsplan med en rekke virkemidler både for å bedre fordelingen av kjønnene på de forskjellige fagene og få flere kvinnelige vitenskapelig ansatte. Hovedmålet er at det «på Universitetet i Tromsø skal det være full likestilling mellom kjønnene. Likestillingen omfatter både studentene og de ansatte. Kvinner og menn skal være likt representerte ved alle fagområdene og i alle typer stillinger. Kvinner og menn har likt ansvar for alle sider ved Universitetets virke og arbeid.» Eksempler på virkemidler for å oppnå dette målet er fleksible arbeidsordninger for kvinnelige forskere og forskerrekutter, bedre vurdering av tilsetningsrutinene, oppmuntring av kvinnelige hovedfagsstudenter til å gå videre, kurs for nyansatte, vektlegging av kvinneforskning, formalisering av Nettverk for Kvinneforskning og lignende.

Gravid? Alternativ til Abort kan hjelpe

Mensen din er en uke for sen...to uker for sen...Du tar en graviditetstest og sitter som naglet fast i stolen mens du venter på resultatet. Eksamensnervene fortøner seg som ren idyll. Sekundene snegler seg avsted. Positiv!! Du ser framtidsdrømmene falle til marken som høstløv i september, får panikk. Tusen tanker surrer rundt i hodet. Hva nå?

U Vibeke Isaken og Torgeir Eikeland (foto)

-Vi er ikke her for å heve en pekefinger, sier Sigrid Smepllass, daglig leder ved AANs kontor i Tromsø.

-AAN ønsker å informere om de mulighetene og det støtteapparatet som finnes, samt hjelpe kvinnen til å sortere ut hva som er hennes egne ønsker og hva som er omgivelsenes. Kvinnen må selv ta valget, men hun har rett til å kjenne alternativene. Vi kommer ikke med noen konkrete råd, og vi respekterer valget den gravide tar.

Hun legger til at medarbeiderne har minst tre års sosialutdanning, og at de har taushetsplikt.

Mange tilbud

Gratis graviditetstest er bra for studenter med slunke lommebøker (og andre) når man mistenker manglende kyskhed for å ha gitt resultater. Ellers kan AAN ordne time til deg hos lege, informere om rettigheter du har etter trygde- og sosiallovene, hjelpe deg å søke disse og gi hjelp og støtte under svangerskapet og i tiden etterpå.

Ellers tilbyr de svangerskapskurs, formidling av barnetøy, mor-og-barn-gruppe, samlivs- og prevensjonsveiledning og barnevakt eller helgeavløsning. De har også etterabortsamtaler for kvinner med problemer etter gjennomført abort.

Flere henvendelser

Smepllass forteller at stadig flere velger å kontakte AAN før de tar en endelig

-75% av de som snakker med Alternativ til Abort velger å bære fram barnet, sier Sigrid Smepllass, i AAN.

avgjørelse. Dette kan skyldes et samarbeid med regionsykehuset. Sykehuset informerer om organisasjonen til kvinner som har begjært abort.

Av de som snakker med AAN velger 75% å bære fram barnet.

-Troms topper landsstatistikken i antall kvinner som søker om abort for så å ombestemme seg. Hver syvende søknad blir trukket tilbake, sier Smepllass.

Livssyns- og politisk uavhengig

-Mange tror det står en kristenorganisasjon bak AAN, sier Smepllass. -Dette er feil. Vi er en selvstendig, privat organisasjon som drives ved hjelp av økonomisk støtte fra fylke, stat og private givere.

Hun beklager manglende støtte fra kommunen.

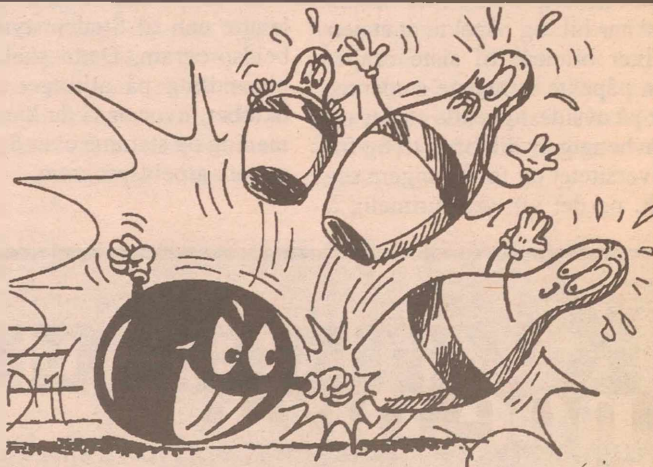
-Formålet vårt er vern om det ufødte liv, veilede om alternativene til abort samt gi praktisk omsorg og støtte til kvinnen, avslutter Sigrid Smepllass.

Du finner AAN-kontoret på Stortorget 2, femte etasje vest, og telefonnummeret 776 89210.

Treffstedet

Åpningstider:
Mand-torsd 10-24
Fred-lørd 10-02
Søndag 12-24

Telefon 776 76200

Velkommen til Bowling & Squash i Polarsenteret!

STUDENTDAG ONSDAGER 10-17:

Bowling: Kun kr. 12 pr. serie

Squash: Kun kr. 25 pr. 1/2 time pr. bane

Husk studentpriser hverdager fra 10-18 og 22-24 og hele lørdag og søndag

BILJARD - FLIPPER - AIR-HOCKEY

Miljøtiltak på trappene:

Parkeringsavgift ved UiTø

Studentstyret har i sitt arbeidsprogram vedtatt flere miljøtiltak. Deriblant kildesortering i hovedgårdskantina, resirkulering av papir, avskaffelse av papp- og plastkopper og parkeringsavgift ved universitetets parkeringsplasser for slik å oppmuntre til bruk av buss og sykkel.

UÅsgeir Johansen og Vidar Lindrupsen (foto)

Pengene som kommer inn fra parkeringsavgiften skal øremerkes til subsidiering av kollektivtrafikk for studentene. Pål Julius Skogholt, medlem av arbeidsutvalget for Studentstyret, sa i sin redegjørelse at dette må organiseres som et samarbeid mellom universitetet og kommunenes parkeringskontor, siden parkeringskontoret er det eneste organ som kan innkreve parkeringsavgifter. Etter at et mindre administrativt gebyr har blitt trukket fra, tilbakeføres pengene til universitetet som da står fritt til å disponere midlene som det vil. Pål Julius sa videre at slike foretak er vanlige på «kontinentet» og da særlig i Tyskland hvor bedrifter subsidierer sine ansattes bruk av kollektivtrafikken.

Bileiere melkes

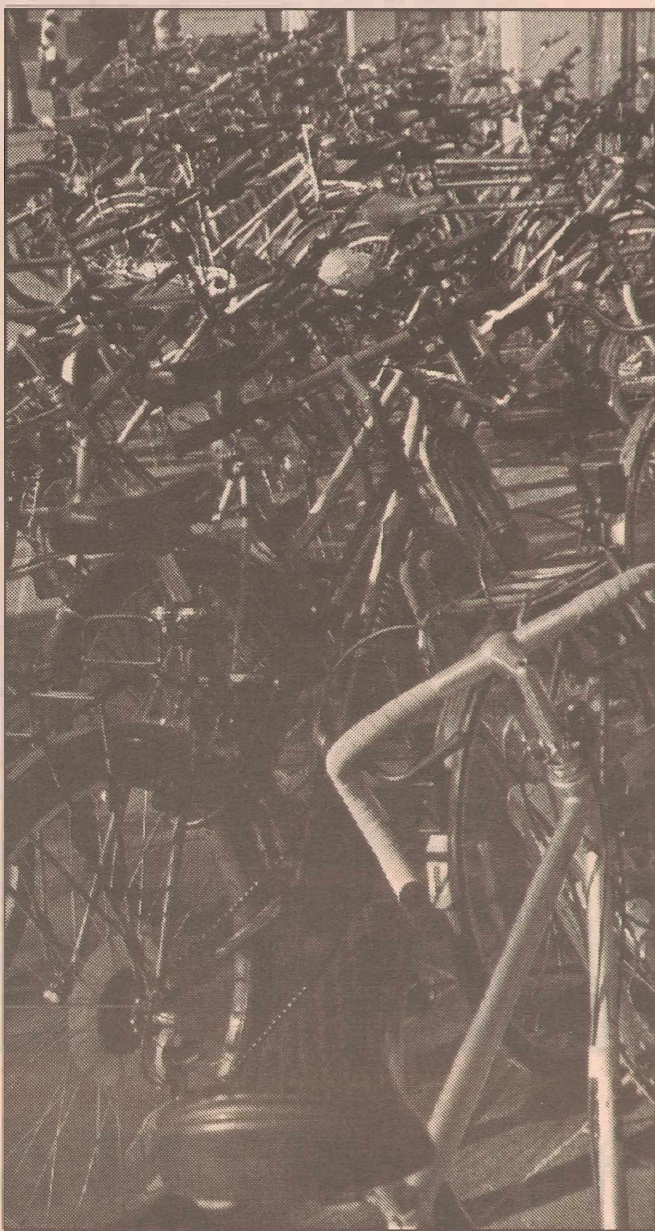
Til tross for at denne saken tidligere har vært oppe på alltinget og blitt nedstemt, vedtok Studentstyret den mot en stemme.

Representanten som stemte imot forklarte til Utopia at han selv har bil, og påpekte at staten melker bileiere til siste dråpe. Han påpekte at mange studenter bor på avsidesliggende steder og er avhengig av bil, både til og fra universitetet og for å fungere sosialt, og det vil være urimelig å

straffe studentene som bor for eksempel på Storelva. Som et alternativ til avgift foreslo han (riktignok ikke formelt) oblater. På den måten kunne man taue bort og botelegge ulovlig parkerte biler som for eksempel sykehusansatte som parkerer på universitetets parkeringsplasser. Et slikt system brukes flere andre steder og ser ut til å fungere vel. Representanten avsluttet med å si at det er urimelig å kreve parkeringsavgift i tillegg, når studenter allerede sliter nok med å betale semesteravgiften og undervisningsbøker.

Alltinget

De øvrige miljøtiltakene ble enstemmig vedtatt til arbeidsprogrammet. Spøpelsortering er forøvrig allerede satt i gang i regi av Studentsamskipnaden i Tromsø og er blitt gjennomført i flere av fylkets videregående skoler. Et initiativ som vi ikke bør stå tilbake for. Når en gymnasiast kan takle kildesortering kan man vel forvente at en universitetsstudent også skulle takle det? Det er viktig å poengtere at disse sakene ennå ikke er blitt vedtatt lengre enn til Studentstyrets arbeidsprogram. Dette skal nå til behandling på alltinget den 5. oktober, hvor også du kan si din mening og stemme over Studentstyrets arbeidsprogram.

Et sunnere, mer miljøvennlig framkomstmiddel.

Miljøbyen Tromsø

Som et lite apropos til miljøsjaker kan man da nevne «miljøbyen» Tromsøs avslag til sykkelstativer for flere tusen kroner som ble tilbudt som en gave fra miljødepar-

tementet. Avslaget ble begrunnet med at sykkelstativene ville bli for dyre i vedlikehold!

Forøvrig meldes det at Tromsø har et av landets dyreste busstilbud...

Medieomtale har ført til usikkerhet om hvilke regler som gjelder for studenter med barn. Statens Lånekasse for Utdanning ser det derfor nødvendig å rydde opp i forvirring som har oppstått.

UVibeke Isaksen

Alle studenter med forsørgeransvar blir regnet som borteboende og over 19 år. En enslig student får maksimalt utbetalt kr 5930,- per måned, hvorav stipendet utgjør kr 1305,-. En enslig forsørger kan i tillegg få kr 1070,- for hvert av de to første barna, og opptil kr 690,- for hvert barn som følger.

Gift og samboende studenter har rett til forsørgertillegg på kr 2140,- for partner og det første barnet, og ellers samme rettigheter som aleneforeldre når de utvider familien.

Studenter med bidragsplikt for ektefelle eller barn har ikke rett til forsørgertillegg.

Reduksjon ved inntekt

Enslige forsørgere som mottar stønad fra trygdekontoret får redusert Lånekassens støttebeløp med 60% av stønadsbeløpet.

Når arbeidsinntekt overstiger kr 3000,- per måned, reduseres det totale støttebeløpet med 60% av det overskytende.

Hvis samboers eller ektefelles inntekt utgjør over kr 10600,- i måneden, blir forsørgertillegget redusert med 60% av bruttoinntekten utover dette. Når begge er under utdanning som gir rett til støtte blir dette sett bort fra.

Fødselsstipend

Kvinner som får barn, eller adopterer barn under 15 år, kan få tildelt fødselsstipend. Stipendet utgjør det maksimale som kvinnen har krav på. Dette blir gitt fra tre uker før fødselen i tilsammen 42 uker. Faller noe av denne tiden i sommerferien gis det støtte også da. Ved flerbarnefødsler får man to uker ekstra for hvert barn ekstra. Barnefar kan få stipendet dersom han har den daglige omsorgen, og både han og moren har rett til støtte. Da kan også foreldrene dele stipendet.

Ved svangerskap, fødsel og omsorgsarbeid kan man søke om rentefritt og betalingsutsettelse.

Til foreldre med enorm studiegjeld kan vi fortelle at lånet ikke går i arv til de søte små...

Kvinneekamp anno '94

Kun 11 stykker hadde møtt opp for å høre på Lisbeth Høltedahl onsdag 14. september på ISV, annonsert på plakaten med: "Kvinneekamp unødvendig og umoderne, enig? uenig?"

Lisbeth Høltedahl er professor i sosial-antropologi og har vært på UiTø i 25 år, hun er den som har vært desidert lengst her i gården. Hun har lenge vært opptatt av kjønnsrelasjoner, kvinnesak og feminisme, men de siste sju åra har hun ikke beskjeftiget seg med dette. Vi skal få høre hvorfor.

Hun er en annen generasjon enn vi unge 11-jentene som sitter og hører på. Lisbeth har bodd på Kvaløya, hun og mannen var i jobb begge to, derfor delte de husarbeidet likt mellom seg. Det var helt greit dem imellom. Lisbeths mann kunne både skifte bleier, koke kaffe og vaske opp. For naboene i bygdesamfunnet rundt dem derimot var det ikke greit. Hos dem fikk mannen skryt for å gjøre det samme som Lisbeth. Alt han gjorde ble trukket fra Lisbeths konto. Dette klarte ikke Lisbeth i lengda, det ble ei dobbel belastning for henne. Å gjøre hus-

arbeid var knyttet til kvinneidentiteten av samfunnet rundt dem. Hva viser så dette? Det viser at det som vi tror i teorien vil lette kvinners kår og gjøre ting mer rettferdige i praksis kan oppnå effekt med motsatt fortegn.

Lisbeth fortsetter: -Ideene om det mannlige og det kvinnelige er vår identitet, følelser og selvbilde.

Kvinneekamp handler om kjønnsrelasjoner, mener hun. Det kvinnelige er definert gjennom det mannlige, derfor er det en farlig form for feminisme å bare jobbe med det kvinnelige. Det finnes ikke universelle likestillingslover. Det kan Lisbeth med bakgrunn i antropologien slå fast, det som kan være med på å frigjøre norske kvinner kan gjøre afrikanske kvinner enda mer fanga..

Kjønnsrolleseminar

Lisbeth har god kjennskap til hvordan likestilling har vært ivarett på UiTø disse 25 åre-

ne. Det er ikke akkurat en solskinnshistorie hun forteller. Hun jobba selv med et kjønnsrolleseminar i 15 - 16 år. På denne tida ble også hun en slags guru for kvinnerspektiv, feminisme og likestilling, alt som hadde et snev av dette ble henvisning til Lisbeth. Etter mange års arbeid ønsker de å få kjønnsrolleseminaret institusjonalisert som et semesteremne. Da blir de nekta kompetanse og det av hennes nærmest kollegaer, dermed rant det ut i intet. Det var på denne tida Lisbeth ga opp. Etter å ha kjempa så lenge generelt samt konkret med ei sak, og heile tida bli møtt med motbør og hersketeknikka var dette dråpen. Etter det er dette foredraget det første Lisbeth gjør som kan relateres direkte til kvinnesak på en slik måte.

Jentegruppe på banen

Vi nikker forståelsesfullt. Vi har også våre erfaringer i sakens anledning. Frustrasjon over mannsdominert pensum. Opp-

gitt over mannlige foreleseres avfeiring av kvinnerspektivet. Redsel blant dagens unge for å bli stempla feminist. Et ønske om å skille seg fra de såkalte 70-åras kvinnesakskvinner. Vi er likevel enige om at det er viktig å vite hva som ble utretta i 70-åra, og at vi ikke hadde vært der vi er i dag uten det oppgjøret. Så kan vi godt være uenig i metoder. Vi blir også påminna av de som er litt eldre enn oss at 70-åra ikke var en ensarta tid, med et ensidig oppgjør. Det var også diskusjon rundt framgangsmåter og fokusering på den tida. Hva kan gjøres for å komme videre? Det er starta ei jentegruppe på ISV/ISL, ei gruppe som vil jobbe med kvinnerspektiv på fagene. Foreløpig er gruppa i sin spede oppstartingsfase, men initiativtakerne lover å komme sterkere tilbake.

UEllisivLindkvist

Bolivias studenter protesterer mot ny undervisningslov :

Rytmisk protest mot myndighetene

I Bolivia arrangeres karnevalsliknende opptog overalt. Vanligvis er karnevalen til ære for katolske helgener, det være seg Senor Jesus de Gran Poder i La Paz eller Jomfruen fra Oruro. Universitetsopptøget i 1994 hadde ingen religiøse overtoner, men var derimot en kraftig rytmisk protest mot regjeringens nylig vedtatte undervisningslov.

Hver landsby og by har sitt årlige opptog. Det hele er basert på et møte mellom fargerike, sterke indianske tradisjoner og en mer mestispreget folklore. Det var i år syvende gang at det statlige universitetet i La Paz gjennomførte sitt opptog. Førte musikk- og dansegrupper med tusenvis av deltakere fylte i timesvis gatene i La Paz.

-Vi ønsker på denne måten å gjenopplive og forsterke våre tradisjoner, sier Ivan Arinez Pachero, representant for årets arrangementskomite. -Det er mange av de indianske tradisjonene som er i ferd med å forsvinne.

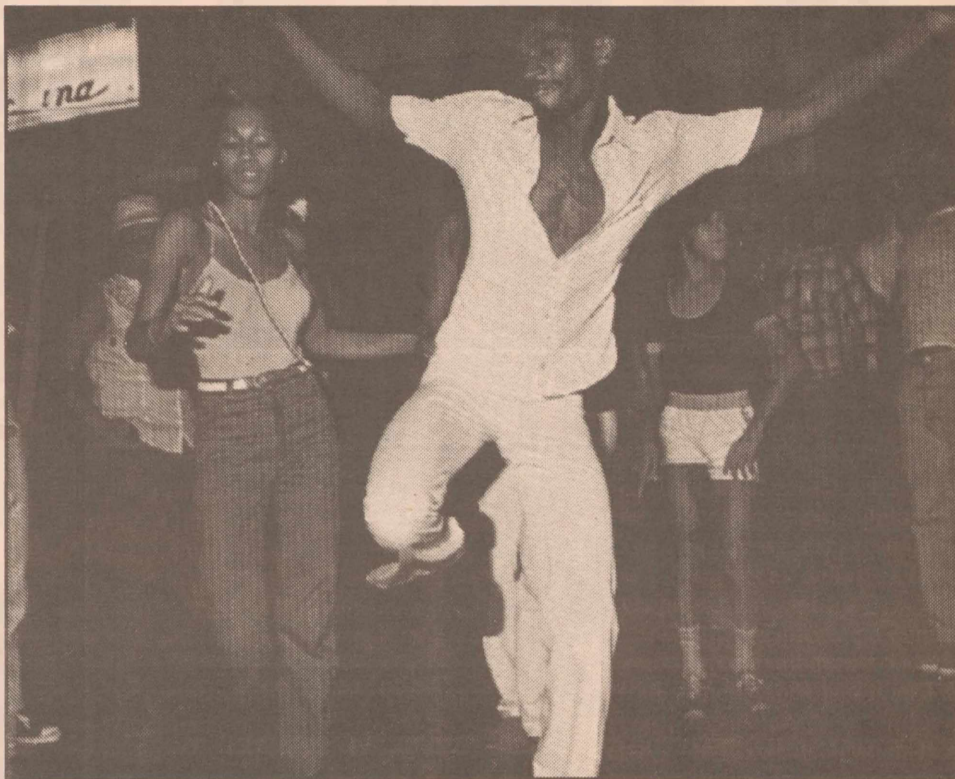
Det eksisterer for tiden en indiansk bevegelse i Bolivia med styrket indiansk identitet og selvbeholdelse og en økt interesse for indianernes situasjon og rettigheter. Det kom tydelig fram under presidentvalget i fjor der Victor Hugo Cardenas, en amarayaindianer fra et indianistisk parti, ble valgt til landets vispresident. Det er første gang en indianer har så høy politisk posisjon i noe land på det amerikanske kontinentet.

Protest mot ny utdanningslov

Samtidig var årets opptog ment som en protest mot utdanningspolitikken som føres av Bolivias regjering. Hver dansegruppe bar paroler mot utdanningsloven. Alle er enige om at det trengs kraftige reformer i landets utdanningssett. Først nå har landet fått en lov om tospråklig utdanning, til tross for at nesten 70 % av landets befolkning er indianere. Utdanningsreformen inneholder imidlertid også en rekke lover som har skapt sterke protester.

-Den store saken for oss er at myndighetene har gitt seg selv fullmakt til å oppnevne universitetsledelsen selv, sier Oscar Herendia, generalsekretær i den nasjonale studentorganisasjonen FUL. -Tidligere var det universitetet som valgte sin egen ledelse. Den nye loven avskaffer dermed autonomien ved de statlige universitetene. Dette kan selvfølgelig hverken studenter eller ansatte godta. Det har tidligere vært protester i Sucre, Cochabamba og La Paz og neste

Også tilskuerne deltar i det dansende karnevalstodget i La Paz i Bolivia.

uke skal vi ut på gatene igjen, lover han.

Anker loven

Utdanningsloven er allerede vedtatt, men universitetene har anket den inn for høyesterett fordi de mener loven bryter den bolivianske konstitusjonen.

Den nye loven henger tett sammen med regjeringas neoliberalistiske politikk. Andre viktige politiske saker for regjeringen er privatisering av statlig eiendom og redusering av offentlige utgifter.

-Dette vil også få store konsekvenser for utdanningssektoren, mener Herendia. -For oss har årets karnevalopptog derfor to formål; både gjenopplive indianske tradisjoner, slik vi gjør hvert år, og protestere mot utdanningsloven.

Dyre karneval

Ikke bare er det flere indianske danser med i opptøget ved universitetet, indianske symboler blir også brukt på nye måter. Overalt vaier wiphalaen, det rutete indianske flagget som er selve beviset på den indianske kampen og mobiliseringen i høylandet i Bolivia. Arkitektstudentene dekorerte for eksempel i år sin fjærkledd hodepryd i Suri-Sicuri-dansen med store wiphala-flagg. Det er ingen tvil om hvor de står i forhold til den indianske bevegelsen.

Over 200 000 mennesker satt denne søndagen i timesvis for å se på dansene og musikkorpse. Der gateselgernes boder vanligvis tar opp plassen på fortauet, var det nå blitt satt opp vakle-vorne tribuneanlegg for tilskuerne. Karnevalsoptøget ved universitetet er populært. Mange sier det er fordi deltakerne er yngre og jentene er penere enn ved andre opptog i Bolivia. Det er nemlig dyrt å danse, så studentene har bare råd til å delta i uni-

versitetsopptøget. Ved andre karneval er det dermed ofte en langt høyere gjennomsnittsalder. Prisen for deltakelse varierer, avhengig av utgifter til leie av kostymer og musikkorps. Det dyreste karnevalet koster omtrent 300-450 kroner pr deltaker. De indianske dansene, som spilles med tradisjonelle instrumenter, koster mellom 40-60 kroner. Nesten alle bolivianere skulle i dag ønske at de hadde deltatt i flere opptog, den eneste grunnen som angis er at de ikke har råd.

Nektes adgang til neste år?

Karnevalsoptøget i år tok usedvanlig lang tid. Det tok 5-6 timer for de fleste gruppene å danse gjennom den 2 kilometer lange løypa. Arrangementskomiteen var langt fra fornøyd. Flere av årets grupper kommer ikke til å få delta i neste års universitets-

karneval. Til det har de brutt for mye med skikk og bruk for god oppførsel i slike opptog. Men at studenter og ansatte ved Universitetet i La Paz kjemper for å beholde autonomien ved de statlige universitetene og forakter dagens regjering til Goni fra høyrepartiet Movimiento Nacional Revolucionario, det er klart for alle som overvar årets karnevalsoptog.

Oversiktsbilde av La Paz, Bolivias hovedstad. (Bilde: Store Norske leksikon)

Teksten er skrevet av Trond Berget fra Studentene og Akademikernes Internasjonale Hjelpfond (SAIH). SAIH støtter den indianske bevegelsen i Bolivia og bidrar økonomisk og faglig til ulike prosjekter blant amarayaindianerne i Andesfjellene:

- Jordbrukshøyskole for indianske studenter i Tiwanaku ved Titicaca-sjøen. To målsetninger er å støtte studentene ved laboratorium og studielån, og finansiere treplanting og bygging av små familiedrivhus blant den indianske lokalbefolkningen.

- Bevisstgjøring, opplæring og organisering blant indiansk ungdom og amarayakvinner på landsbygda og den andiske høysletta.

- Fremme indiansk kultur blant andre-generasjons indiansk ungdom i La Paz by.

Blant hval og blekksprut

Europas eneste hvalsafaritilbud er ved Andenes i Vesterålen. Det gir en unik sjanse til å se verdens største tannhval, nemlig spermhvalen på nært hold. Utopia ble med på utflukten, og to ganger kom hval i nærheten.

Stor

Vi har vært med på den første ukentlige andre del av årets forskningsfangst av vågekval – ombord i kvalfangstskuta «Rango» av Skrova. To kval ble fanget.

U Anne Ernstsén og Fredrik Nilsen (foto)

-Vi anbefaler dere å ta sjøsyke-tabletter, rådet en av guidene. Denne dagen blåste det litt ekstra på havet.

Passasjerene ble ført ombord i en gammel hvalfangstskute, «Reine» på 105 fot, gjort om til en båt for hvalsafari. Den første timen nøyte folket utsikten over havet og fjellene i bakgrunnen. Været skiftet fra regn, vind og solgløtt inn i mellom.

«It's Moby Dick»

Både medpassasjerer og mannskap speidet ivrig etter havdyrene. Brått begynte folk å rope om hval i sikte. En hvit stråle av luft sprutet ut fra et hull i ryggpartiet, som kunne sees på lang avstand.

-It's Moby Dick!, ropte en av guidene oppglødd. Skuta nærmet seg sakte spermhvalen, som lå stille i vannflata. Turistene knipset i ett sett med dyre kameraer. Etter en stund satte «Moby Dick» halen elegant i været, og gikk ned i dyppet. Folk jublet over den flotte oppvisningen. Letingen etter hval fortsatte. Neste gang var vi like heldi-

ge, og kunne ta kjempehvalen i nærmere øyesyn.

Lunsj under åpen himmel

Turen fra Andenes hadde startet klokka tolv om formiddagen, og skulle vare omtrent fire timer. Mellom tyve og tredve passasjerer var om bord, og kjeks, smørbrød, kaffe og te ble servert til sultne skrotter. Folk hadde hyrt godt på seg med varme klær, og sto ute på dekk det meste av tiden. Kaffen og sjøsprøyten ble sendt i medvind over ørene til passasjerene. Dette var den siste hvalsafarieren i år, men fra 1.juni neste år, og fram til 15.september, blir det nye turer. Erfaring viser at passasjerene får se hval på omtrent alle turene, men hvis noen ikke ser den, får de en ny tur gratis.

Enorm blekksprut

-Vi har hatt tilbudet om hvalsafari siden 1989, og over halvparten av de besøkende er tyskere, opplyser den svenske guiden, Kari Carlsson. -Det er få amerikanere og australere. De fleste besøkende er antagelig imot selve hvalfangsten, men er interessert i å se hval. Forutenom spermhvalen, kan en

oppdage spekkhoggere, vågekval og andre hvalarter.

Grunnen til at safarieren ligger ved Andenes er den korte avstanden til dypt vann, hvor spermhvalen oppholder seg. Spermhvalen er tiltrukket av stedet på grunn av en enormt stor blekksprut som er i nærheten. Hvalen lever hovedsakelig av blekksprut og fisk. En forsker ved hvalsenteret på Andenes påstår at blekkspruten er bortimot tolv meter mellom klørne. Opplysningen kommer fra en av mannskapet på «Reine».

Dronning Sonja og Prins Philip

Det foregår forskning på hval ved Andenes, og hvalsenteret har museum med utstilling om hvaler, hvalforskning og nordnorsk hvalfangst. Lyd- og lysbildeprogram blir vist. Prins Philip av Storbritannia har besøkt senteret.

Hvalsenteret er støttet av Verdens Naturfond (WWF) og norske myndigheter. Medlemskap i «The Royal International Whale Safari Club» er med på å støtte hvalsenterets forsknings- og informasjonsaktiviteter. Dronning Sonja er medlem nummer 1 i klubben.

get før været utenfor Finnmarkskysten tvang oss til lands, og igjen gjorde det mulig for en landkrabbe å takknemlig holde seg til et underlag som ikke var konstant bevegelse.

Selv om vågekvalfangsten er en aktivitet som drives i ervervsøyemed, har den også visse likhetstrekk med annen storviltjakt. Kvalfangst er først og fremst en tålmodighetssport – og speidning, etter viltet.

Men i vel så stor grad er det snakk om å vente på «kval-vær». Om vinden – usikkert fra hvilken retning den kommer – betegnelsen kuling, eller sterkere, er av stor betydning for kvalfangstflåten. Bris av den sterke sorten kan være på grensen, mens havblikk betyr ideelle forhold.

Når vågekvalen kommer opp for å puste, bryter den bare såvidt havflata – i løpet av et par korte sekunder. Det er nesten ikke mulig å høre – eller se – prustingene, og en liten ryggfinne ruller fort ned i vannet igjen. Vågekvalen har heller ingen halefinne som løfter seg majestetisk for å slå vassflata idet den dukker i dyppet. For kvalfangst av vågekval er i det hele tatt en vanskelig jakt – slik også vi fikk oppleve den, utenfor Finnmarkskysten første uke i juli måned.

Brutt tålmodighet og førstereis sjøverk

Hammerfest kan by på så mangt, opplyser en lun havn i ly for vestavinds-kulingen.

«Man skal ikke selge skinnen før bjørnen er skutt» heter det – helt sikkert begrunnet i både ren logikk og praktisk erfaring av forna dagers bjørnejegere. Det samme gjelder jakt på store dyr til havs. «En sett kval betyr ikke nødvendigvis en fanget kval», sier forsker ved Fiskeriforsknings sjøpattedyravdeling, prosjekt-leder for forskningsfangst av vågekval, Tore Haug.

viltjakt på havet

et dertil velegnet kjellerlokale kunne vi søndag innta både flytende og mental føde da vi heiet det svenske fotball-landslaget videre i VM-sluttspillet i USA.

Men da jeg våknet til gyngende bevegelser og ditto rullende underlag mandag morgen, var det ikke fordi svenskens seier over araberne kvelden før hadde avstedkommet overstadig beruselse som nå laget etterdønninger. Dønningene var reelle nok, og jevn motordur indikerte at fangere og forskere om bord hadde fått nok av landliggen.

Det var «på-grensen-vær» – for fangerne og forskerne om bord. Værmeldingen antydte spaknende vind utover dagen. Det var godt nok for dem, og «Rango»s skipper Fritz Pedersen stakk ut kursen mot et forhåndsbestemt koordinat på kartet. Derfra skulle vi starte forskningsfangsten, for så å følge forhånds-trukne linjer (transekter) på varierende kurs østover langs kysten.

For meg var det over-grensen-vær, og vel så det. Sent på ettermiddagen inntok jeg mitt første – og eneste – måltid denne første dagen på havet. To knusktørre knekkebrød av svensk opprinnelse ble dyttet nedover i svelget. En knapp halvtime senere kunne jeg iakttas i en lite elegant positur, halvvegs hengende over rekka på styrbord side. Lyden av vinden, og det urolige havet, dempet ikke på noe vis mine gutturale lyder som akkompagnerte serveringen til krabbene. Størstedelen av dagen hadde jeg tilbragt på rygg i køya mi, forrest i båten. Det fungerte rimelig bra. Derfor returnerte jeg dit – og ble der.

Sei-mølja, spenning og fast kval

Allerede da jeg tørnet tidlig tirsdag morgen visste jeg at «kuren» var over. Selv om båten frem-

deles både gyngte og rullet føltes det langt bedre. Og over lugarnivå var det solskinn fra klar, blå himmel. Men vinden var for sterk til å jakte på kval. Vi hadde ligget på været, i samme posisjon, fra tidlig mandag ettermiddag – og ventet. Underveis hadde toktleder Tore Haug ved flere anledninger snakket fram på om muligheten for blodfersk sei-mølja – for å dempe tålmodighetsprøver som denne. Dagen før hadde slike ønsker møtt dårlig resonans hos under-tegnede, men klang atskillig lifligere også hos meg når systemet nå fungerte.

Med Nordkapp-klippen noen nautiske mil mot sydvest fant skipperen sei som stod «tett som hagl» like under båten. I løpet av en liten time sikret vi mølja, i tillegg til flere lettsaltete torske-middager for resten av toktet. Undertiden hadde vinden løyet, og jakten på vågekval kunne gjenopptas. Sola, vinden, bølgene – tilværelsen – smilte til oss igjen. Det var godt å være på havet, og sei-mølje-middagen satte ytterligere en spiss på tilværelsen.

Kvart over sju på kvelden gikk alarmen. Kval var sett. De to i tønna i mastetoppen fikk selskap av en til – pluss en i lederen som fører opp til tønna. Skipperen inntok boksen på taket av styrehuset, og fikk ytterligere utkikkshjelp også der. Gunnar, som er skytter, inntok sin plass ved harpuncanonen helt framme på bakken, dro sluttstykket tilbake og var klar for toktets første vågekval. Kanskje...

Atmosfæren fikk brått et visst innhold av spenning. Jeg gjenkjente den, og fornemmet noe av det samme jeg opplever når jeg selv er på jakt – i skogen og til fjells. Utkikken på styrbord side på rorhustaket ropte plutselig ut. Idet jeg snudde meg så jeg den blågrå ryggen rulle i havflata. Jeg var lynraskt oppe med kamera,

men altfor sein for et bilde – av kvalen. Det ble et nærbilde av tilfeldige bølger på Nordkapp-banken.

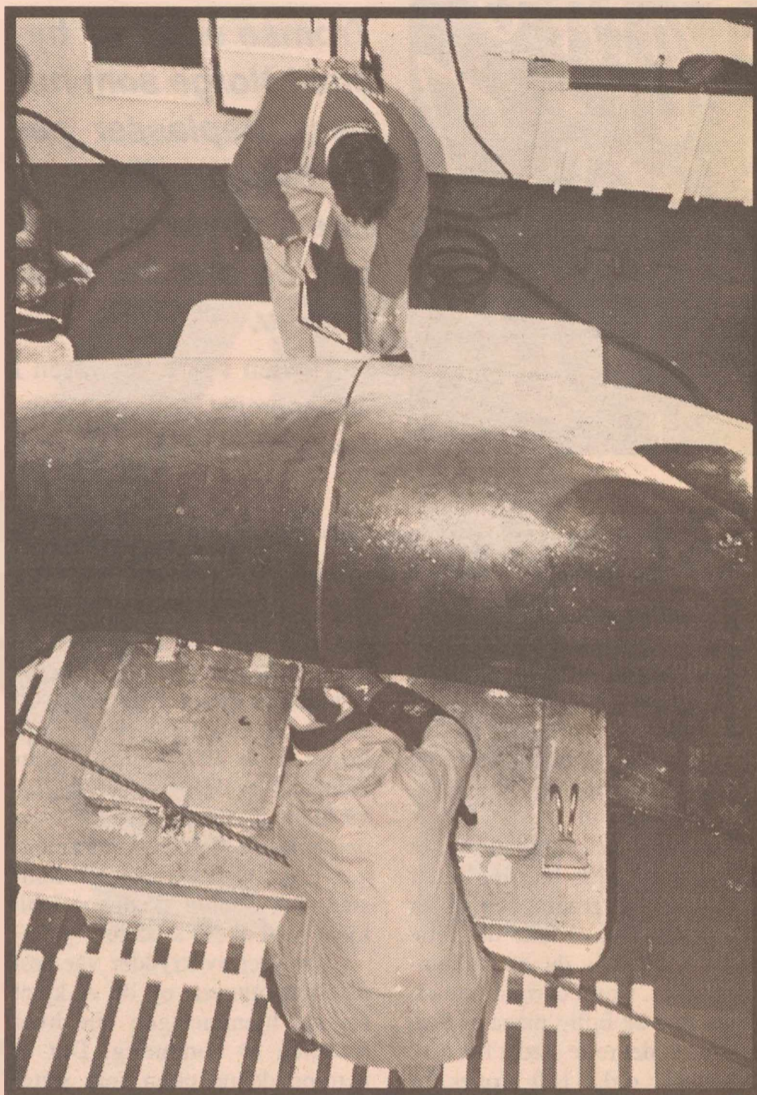
Fem minutter tikket avgårde. Ingen kval å se. Ni par mer eller mindre skarpe øyne fungerte som en sonar, og holdt utkikk i fullstendig sirkel rundt båten. Nye fem minutter forsvant. I mellomtiden hadde jeg stilt meg strategisk på babord side bak skytteren. Jeg ville ha bilde idet skuddet smalt. Jeg så for meg et sylskarpt blinkskudd idet harpunen såvidt skulle ha forlatt kanonen, og kruttrøyken innhylle skytteren. At vågekvalen skulle tegne seg sylskarpt i overflata like framfor baugen av båten var selvfølgelig.

Men virkeligheten stemmer sjelden overens med drømmenes verden. Plutselig roper utkikken fra mastetoppen: – Her kommer han. Rett framfor, på babord. Gunnar reagerer resolutt, og i løpet av noe som jeg knapt nok oppfatter som brøkdeler av et sekund smeller det kraftig fra harpuncanonen. Harpunen, med sprenggranaten i tuppen, treffer havet i en sprut, og jeg ser litt blod flyte til overflata. Trefff!

Senere på kvelden gikk alarmen igjen. I overskyet vær ble det betraktelig mørkere, men skarpe øyne i utkikken varslet kval. I halvannen time – til godt over midnatt – jaktet vi på dyr som vi flere ganger så rundt båten. Kvalene var imidlertid «vanskelig» denne gangen, og jaktingen ble resultatløs. Men fra alarmen vekket meg like før klokken halv seks neste morgen tok det bare vel et kvarter før neste vågekval var fanget.

Måling og veiing

Det er viktig at de vitenskapelige prøvene som tas blir tatt så raskt som mulig etter at dyret er tatt om bord. Med det samme kvalen er lagt på tvers av båten, skjæ-

Fanget hval på dekket.

res et snitt under haka, og Tore Haug får fylt halvliteren tilstrekkelig med blod. Senere sentrifugeres blodet, som etter hjemkomst skal analyseres i veterinærlaboratorier på land. Hovedfagstudent ved Norges fiskerihøgskole/ Universitetet i Tromsø, Ulf Lindstrøm, og feltassistent Vitaly Prischemikhin fra SevPINRO i Arkhangelsk måler kvalens lengde, samt spekktykkelsen på flere forskjellige steder på kvalkroppen. Det tas prøver av spekk, muskel, lever, nyre og hjerte for analyser av kondisjon, bestands-identitet og miljøgifter. Forsiktig tas vomma ut av buken, og innholdet tømme i dunker hvor volumet registreres. Deretter skylles mageinnholdet for videre konservering og analyser på land. Med tanke på studier av alder, vekst og produksjonsevne, samles øresteiner (for aldersbestemmelse) og testikler/eggstokker. Når alle prøvene er tatt, overtar mannskapet.

Flensingen og parteringen utføres av vante folk, og i løpet av en times tid er spekk og kjøtt flenset av og lagt til side for å kjøles ned. Og så kan jakten starte igjen – om vinden tillater.

Som vanlig fangst

Forskningsfangsten av vågekval foregår i stor grad på samme måte som den kommersielle fangsten – med jaktingen, fangsten og konserveringen av kjøttet. Forskjellen innebærer naturlig nok at vitenskapelige prøver gjøres av dyret før flensing og partering. For å sikre et representativt ut-

valg må forskningsfangsten foregå etter en forhåndsbestemt kurs (transekter), mens de som driver kommersiell fangst gjerne jakter der de tror det er størst sannsynlighet for å finne kval.

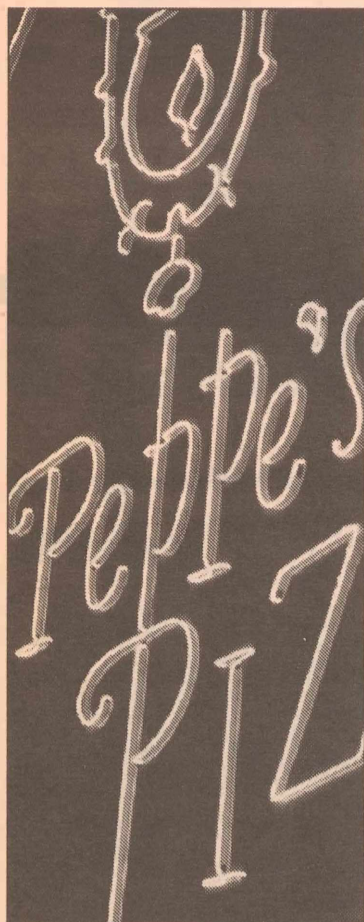
Årets forskningsfangst av vågekval foregår utenfor kysten av Nord-Norge, ved Bjørnøya og ved Svalbard, og er delt inn i tre perioder – vår, sommer og høst. Til sammen kan det fanges 127 dyr på forskningskvoten. Når høsttoktet er over betyr det også avslutningen av Norges forskningsråds Sjøpattedyrprogram, som startet i 1989.

Vågekval, som overvintrer i sydligere farvann, kommer nordover til Norskehavet og Barentshavet på vårparten. Etter å ha brukt disse havområdene som spiskammer i løpet av den lyse årstida, returnerer de om høsten. Før forskningen på vågekval startet, ble det antatt at disse bardekvalenes ernæring bestod av dyreplankton (krill) og fisk. Undersøkelsene, som startet i 1992, viser at vågekvalen først og fremst spiser fisk når den oppholder seg i våre farvann. Det er i hovedsak snakk om sild (ved kysten) og lodde (ved Bjørnøya og Spitsbergen), men også sei, hyse og torsk fortæres i betydelig grad.

Knut Sollid,
Fiskeriforskning, Tromsø
(tekst og foto)

Skytteren på vakt ved harpuncanonen.

Pizza-krig i Tromsø

Tromsø er en av byene i Norge som har flest uteplasser per innbygger. Dette er noe enhver student vet, og ofte benytter seg av.

Høsten i fjor, og våren i år, var preget av krig i Tromsøs gater. Det var ikke så

alvorlig som det høres ut som. Nei, det var snakk om noe så «uskyldig» som en øl-krig. De mest populære utestedene i sentrum prøvde å overgå hverandre med billig øl, og det gikk så halvliterne flommet i store perioder. Denne krigen er nå (dessverre) over etter at Borti Natta ble solgt. Mange studenter felte sine tapre tårer

når dette ble bestemt. Krigen har nå gått over i en ny fase. Det er ikke lenger ølen som forsvinner ned gjennom studentenes struper i rekordfart. Pizzaen har tatt over for fullt. I de lokalene hvor Borti Natta var plassert, har nå Peppe's Pizza flyttet inn. Den populære kjeden, som nå snart er like dominerende over vårt fagre land som Ha-

rald Hårfagre var på sin tid, har ytterligere utvidet sitt territorie. Spørsmålet er i hvor stor grad de andre ledende pizza-restaurantene i Tromsø makter å svare på tiltale. Vi besøkte Yonas, Studenthuset og Peppe's for å få svar på hvor man finner den beste pizzaen og de beste omgivelsene.

Studenthuset

I Nordbyen finner vi Studenthuset i Skippergata. Som student er man nesten forpliktet til å ta turen innom «Huset» en gang i blant. For nye studenter kan den være vanskelig å finne. I forhold til Yonas og Peppe's faller lokaliteten dårligst ut.

Studenthuset er preget av et gammelt og slitt interiør, hvor de mørke og grønne tonene er fremhevet. Det er ikke det rette stedet å gå hvis du er en feinschmecker. Er du derimot ute etter en god og billig pizza er Studenthuset det rette stedet for deg. Det koster cirka 100 kroner for en stor pizza, og cirka 60 kroner for en liten pizza. Hvis du ringer og bestiller koster det mellom 40 og 50 kroner for frakten, avhengig av hvor du bor. Huset har 11 forskjellige pizzaer å by på. Også her er vegetarpizza inkludert på menyen. På din pizza kan du velge mellom grov og fin bunn, samt et lite utvalg av frukt og grønnsaker. Dette er inkludert i prisen.

Det var på Studenthuset vi fant den flateste og minste pizzaen av de tre stedene. Størrel-

sen er absolutt ikke liten, men den falt altså dårligst ut av de tre. Smaken er god og saftig, så vi kommer gjerne igjen. Har du behov for en duggfrisk halvliter koster dette 39 kroner. På Studenthuset er det et høyere lydnivå blant gjestene, og når vi var der spilte de Neil Yong på anlegget. Ergo: et helt typisk studentsted som er som skapt for å bli kjent med andre studenter på.

Utvalget av krydder var best på Studenthuset, og de er kjent for sin hjemmelagde olje hvor resepten er hemmelig. Det er nettopp denne oljen som setter en liten ekstra og saftig piff på pizzaen.

Studenthuset skal ha ros for sitt billige alternativ, og intime atmosfære. Minus i marginen får de for en litt «shabby» stil og en alt for smal og bratt trapp.

PS! I tredje etasje på Studenthuset er det et stort rom, som leies ut til møteaktiviteter eller private sammenkomster.

U Ola Bratlie og Vidar D. Lindrupsen (foto)

Studenthuset skal ha ros for sitt billige alternativ, og intime atmosfære.

Pepper's Pizza

Hvor vandrer vi så hen? var det en gammel luring som en gang sa. Vi var ikke i tvil, Pepper's Pizza skulle for første gang stilles under lupen i Utopias historie. Vi ble ikke skuffet av resultatet. Pepper's har utviklet seg til å bli en meget koselig restaurant med trivelig atmosfære og hyggelig bevertning.

Menyen til Pepper's er veldig god og variert. Vi fant forretter, salater, hovedmeny og desserter. Hovedmenyen består av pizzaer, paier, lasagne og en egen barnemeny. Også på denne menyen finnes det et alternativ med vegetarmat. Vi syntes paiene så gode ut, og valgte ut en av sorten med det fengende navnet Knock-out. Vi syntes at vi fikk skikkelig mat denne gangen også, men nok en gang ligger prisen litt for høyt etter vår smak. Paien, som uten særlig problem kan spises av en sulten gutt (og jente?), koster 175 kroner. Det finnes selvfølgelig flere og billigere alternativer på Pepper's, så ikke la oss skremme deg fra å gå dit. Har du lyst på en god pizza på Pepper's må du betale cirka 150 kroner. Har du lyst til å ta en øl til maten koster det 38 kroner for et

krus med 0.45 liter. Er du ekstra tørst kan du også få servert en mugge som inneholder 1.8 liter av herligheten.

Turen til Pepper's er absolutt verdt pengene, for de som har bygd opp restauranten har tatt seg bryet med å bygd opp en særdeles hyggelig og intim restaurant. Den som har hatt ansvaret for interiøret har vært en tur i England, Sverige og Danmark for å finne ideer om dekor og lignende. Resultatet falt godt ut i følge vår smak.

Pepper's er et sted som er bygd opp om et konsept som innebærer et hjemlig og koselig miljø. Dette ble ytterligere bekreftet gjennom de tingene som var blitt plassert rundt omkring. Det hang gamle svart-hvite bilder på veggene, og gamle bøker stod i bokhyllene. I bakgrunnen ble det spilt rolig musikk. Stemningen var meget bra, og det er tydelig å se at Pepper's-kjeden er veldig profesjonell i sin stil.

Vi gir Pepper's Pizza en stor pluss i marginen for gjennomført hyggelig atmosfære og god mat. Prisene på de forskjellige rettene kan man også overleve. Man betaler tross alt for hva man får.

Yonas Discoteque

Nå var turen kommet til Yonas, som er lokalisert i kjelleren på SAS-hotellet. Når vi gikk ned trappa fryktet vi at vi ville havne på en trang og røykfyllt bule, med dundrende musikk og trange kår for en pizza-nyter. Det var faktisk ikke så ille. Når vi kom ned trappa (pass deg for det lave inngangspartiet) befant vi oss på et diskotek som klart var preget av den hippe 80-talls stilen. Interiøret og veggene er glørete, og du finner små runde bord med sofagrupper og stoler rundt. De som befant seg på stedet var for det meste ungdommer og unge familier. Har du barn er det en fordel å dra på Yonas hvis dere skal spise pizza. Det er meget barnevennlig der om ettermiddagene. Barna kan kose seg i en egen barnekrok hvor det blir vist tegnefilmer.

Du finner 19 forskjellige pizzatyper på Yonas, hvor en egen vegetarpizza er inkludert. De mest spiste pizzaene er Taco-pizza og Yonas spesial. Disse, og de resterende pizzaene, får du i tre forskjellige størrelser. Fordelen med Yonas er at du blir skikkelig mett av maten der. Men du må også betale mye for gleden, for

mye syntes vi. Vil du ha en god pizza på Yonas må du belage deg på å betale cirka 200 kroner. Vil du ha den hjemkjørt må du ut med 40-50 kroner ekstra, avhengig av hvor du bor. Det er pizza-levering hver dag fra klokka 15.00 til midnatt.

Vil du ha noe å drikke har Yonas en del vinsorter som appellerer til de unge, i tillegg har de selvfølgelig øl og brus. Skulle du finne på å ta en halvliter mens du venter på maten må du ut med 33 kroner.

Pizzaene på Yonas er virkelig gode og dyre, og vi fikk ikke lyst til å sitte der og kose oss etter at pizzaen var fortært. Det hele er preget av for mye disco-stil. Vi visste ikke om vi spiste pizza på diskotek, eller om vi var ute for å rocke og de tilfeldigvis solgte pizza der. Hele konseptet med Yonas ble litt for tosidig for vår smak.

Yonas får pluss i marginen for god pizza og hyggelig bevertning, men minus for dårlig lokale.

ALLTINGET ER
STUDENTENES
ØVERSTE ORGAN.
ALLE STUDENTER
VED UNIVERSITETET
I TROMSØ HAR
STEMMERETT.

DU HAR

MAKT

BRUK DIN STEMME.

ALLTING:
ONSDAG 5
OKTOBER
KL. 12.00,
STORE
AUDITORIUM,
MH-BYGGET.

Allting - program: **12.15** - Åpning v/Rektor Ole D. Mjøs, Studentstyreleder Andreas Bakke og representanter fra Norsk Studentunion, **12.45** - Revidering av arbeidsprogrammet, **14.00** - Valg av studentrepresentanter til Universitetsstyret, **15.00** - Valg av studentrepresentanter til styret i Studentsamskipnaden, **16.00** - Avslutning.

Miljøhelg på Gåsvær

Langt ut i havet, omgitt av høye fjell ligger ei lita øy. I dag er øya usentral, det går ikke vei dit. Man må i båt for å komme dit. Før, da de brukte båt nesten uansett hvor de skulle, var øya sentral.

U Vidar Dons Lindrupsen
(tekst og foto)

Det var like langt for alle som bodde på øyene rundt å komme dit, og øya var et naturlig sted å ha et gravsted. I 1848 ble det gravsted, og nesten hundre år senere, i 1942, ble kirka bygd.

Idag ligger Gåsvær idyllisk omgitt av hav, fjell, måser - og søppel. Som alle andre steder langs kysten reker det iland utrolige mengder søppel, derfor har det vært arrangert miljøhelg der de siste fem årene. Det var trettifem miljøbevisste mennesker som la ut i båt fra byen fredags ettermiddag og etablerte seg i telleir på Gåsvær. På lørdag ble først øya ryddet for søppel. Etterpå ble det delt inn i temagrupper. De fleste diskuterte EU og miljø eller var med å lage mat på primitivt vis. Maten ble god den, to retter basert på tang, tare, skjell og andre ting naturen hadde å by på. Søndag kom det besøk fra Bymisjonen for å delta på gudstjeneste. Gudstjenesten var åpen også for ikke-kristne og tematiserte konflikten mellom ønsket om å leve miljøvennlig og å klare det i hverdagen. Mellom å tjene Miljøet eller Pengene, Gud eller Mammon.

Miljødebatt i stampe

Hovedtema for helga var EU og miljø, men det store engasjementet manglet. Miljøbevegelsen har forlenget utvidet miljøbegrepet fra de små lokale til de store globale problemene uten at dette har blitt formidlet til myndighetene utover slagordsnivået. EU har på enkelte områder strengere regler enn Norge til rensing av blant annet industriutslipp. Men dette betyr lite når Romatraktaten setter økonomisk vekst som et av hovedmålene med Unionen, og fri utbytting av u-landene av mange regnes som «den femte frihet».

Det ble pekt på at det er lite som tyder på at Norge vil bli fryktelig mer miljøvennlig om vi fortsetter å stå utenfor EU enn det vi er idag. Men det ble understreket at muligheten er større utenfor.

Grønt forbruk

«Handle lokalt, tenke globalt» var et populært slagord sist på åttitallet. Men de globale problemene bare økte selv om man kjøpte fosfatfritt vaske-midler. «Grønt forbruk» har hjulpet, men ikke løst de virkelig store problemene.

-Hvorfor bry seg? Hvorfor utsette seg selv for å bli kalt hykler, for den som ikke tar stilling kan ikke bli kalt hykler, spurte Stig Lægdene i sin preken og ga svaret selv:

-Jeg arbeider for miljøet fordi jeg ønsker å være et moralsk menneske, jeg ønsker å leve verdig. Ikke bare fordi det kan redde kloden jeg bor på, men det kan redde sjela mi, eller for dere som ikke er så optatt av sjel - det kan redde mitt indre. det er fordi jeg av Gud og Mammon velger Gud.

Kultur

Foto: An-Magritt Gjertsen

UKA eller IKKE

KOMMENTAR
 Nå går det med stormskritt mot en ny UKA igjen. Dette arrangementet som arrangeres annet hvert år og som virkelig skal sette Tromsøstudentene på kartet. Det å arrangere UKA i Tromsø er en tradisjon helt tilbake til 1983. Selv om det var langt færre studenter ved universitetet på den tiden så det nå ut til at de klarte å få stablet et UKA arrangement på beina. Det ville derfor være en stor skam om vi, 7000 studenter, ikke skulle klare å få i gang et UKA arrangement. Men har egentlig ansvaret for at det skjer? Formelt heter det seg vel at det er Studentsamfunnet som skal dra i gang UKA arrangementet. Det vil si at de tar initiativ til å få UKA arrangert. Deretter står UKA gjengen som en selvstendig enhet med et eget styre og alt det der. Forrige gang UKA ble arrangert gikk det hele omtrent i vasken. Man manglet folk til å arrangere og der hvor ting ble arrangert manglet manglet man publikum.

Er det i det hele tatt interesse blant studentene for at det skal bli arrangert noen UKA. Eller gir den vanlige student bare faen. Det kan mange ganger virke slik. Det eneste som ser ut til å telle er hvor mange vektall de klarer på et år. Greit nok, javel, så er utdanningsmarkedet blitt hardere og alt det der. Men det er likevel ikke god nok grunn til at man ikke kan engasjere seg i andre ting. Det er synd hvis studentene ikke ser lenger enn til sin neste eksamen. Studietiden består ikke bare av å lese pensum, heller tvert i mot. Studietiden er engasjement hos hver enkelt student. Så om det i det hele tatt blir noen UKA 95 avhenger rett og slett av hver enkelt student. Det avhenger av DEG. Er du som student interessert i at det skal bli noe av UKA 95, så blir det nok også det. Bare prøv, så skal du se.

Froger Fint

KYSS

Lysta til å gripe den fremmede.
 Ta han rundt nakken.
 Bakfra.
 Han snur seg. Uten mulighet til å reagere. Plutselig mine leppe mot hans.
 Ta tida. Kor lenge kan eg holde dæm der?
 Ka gjør han, nyte eller avvise?
 Muligheiten e nesten uendelig.
 Mangle bare mot.

Ellisiv

LITT LITTERATUR

Eg forsvant inn i bøkern
 Stod mellom hyllen
 Inntil noen kom bakfra
 Usett la hendern på hoften mine
 Ka gjør man da?
 Ka vill Anna Karenina gjort?
 (eg har ikkje lest den)
 Ka ville Sofie Ramm gjort?
 Frøken Julie?
 Lolita?
 Fru Alving, Nora Helmer?
 Synnøve Solbakken?
 Ka ville Madame Bovary gjort,
 Kristin Lavransdatter
 Alberte Selmer
 Ory gjort?

E det ærekrenkelse å tru at alle antakelig ville som eg snudd meg

Ellisiv

FYSIKKENS FINURLIGHETER

Spenning
 Erotisk spenning
 $99 \cdot 10^{99}$ Volt
 Kjærtegn
 Støt!
 Statisk elektrisitet
 Kjærtegn
 Strøm trass i
 Ytre motstand
 Spenninga arbeider
 $(W = U \cdot I \cdot t = 99 \cdot 10^{99} \text{A} \cdot 39 \cdot 24 \cdot 3600 \text{s} \approx 3,3 \cdot 10^{208} \text{J})$
 på min sjel
 på min kropp
 Indre kortslutning
 Forvirrede harmonmolekyler
 Kvarker på avveie
 (Topp, Bunn, Opp, Ned, Sjarm, Sær)
 Svirrer rundt uten mål og mening
 Oh, what a wonderful world!
 Vil jeg noen gang forstå fysikken?

Kristin '94

AVTRYKK

Du må ikkje forlate
 åstede uten først
 fjerne alle tegn

samle sammen sigarettstumpen
 fingeravtrykkan, smulan

Ta med alt av klær, nøkla, penga
 Fjerne kyssan, berøringen, brennmerkan
 Slipp inn frisk luft, hold pusten
 til du går

Og la for all del ikkje
 avtrykke av deg
 sitte fast i tankan

Ellisiv

Abstrakte opplevelser

I anledning at billedkunstneren Inger Sitter fyller 65 år er utstillingen «Malerier» kommet i stand. Den viser verker fra kunstneren de ti siste årene. Utstillingen kan ses på Nordnorsk Kunstmuseum frem til 16. oktober.

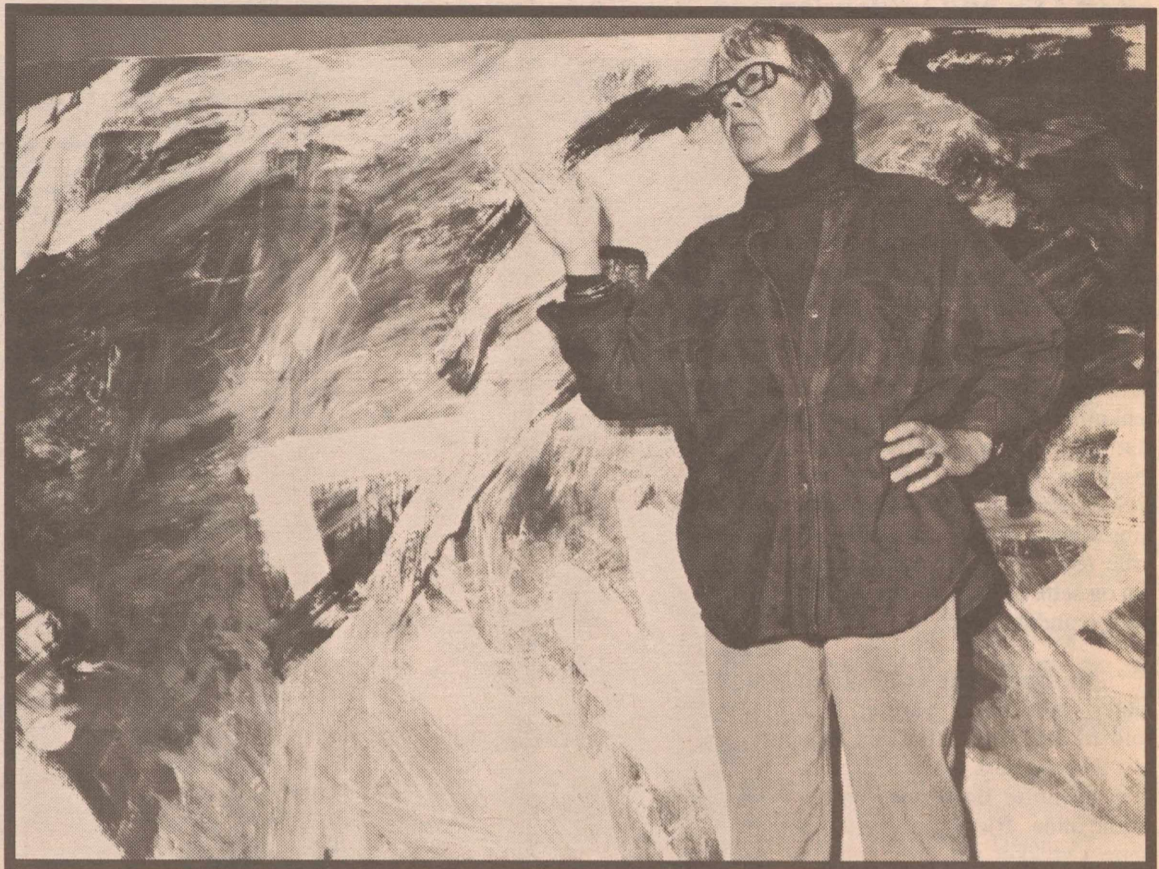
Utstillin- gen kom i stand etter initiativ fra den tidligere intendanten i Christianssands Kunstforening, Ulla Uberg. Foruten at Nordnorsk Kunstmuseum viser utstillingen vises den også i Christianssands Kunstforening og Trondhjems Kunstforening. Dette er den første utstillingen Inger Sitter har i Tromsø og Nordnorsk Kunstmuseum viser 16 av de totalt 30 bildene som er med i utstillingen.

Inger Sitter regnes som en av nestorene innen norsk malerkunst. Hun har holdt på som maler i en rekke og vært innom flere stilarter. Et fellestrekk ved bildene til Inger Sitter i denne utstillingen er at de er fysisk veldig store. Jeg klarer ikke å male små bil-

der. Jeg trenger armslag når jeg maler. Det er også en helt annen uttrykksform med større bilder enn med små. Større bilder er mer inn- tense og har større kraft på publi- kum, sier Inger Sitter.

Abstrakte

Bildene i denne utstillingen er er det man kaller abstrakt kunst. Bildene har ikke noe opplagte motiv. Det er mer opp til hver enkelt publikummer å legge det de vil i hvert enkelt bilde, ved hjelp av å se på fargene og kom- posisjonene. Det er et stort spenn mellom de ulike bildene. Noen er veldig meditative og preget av en indre ro og stillhet. Mens noen andre igjen er veldig voldsomme og henter tematikk fra alt det gru- somme som skjer i verden. - Man kan ikke stenge døren ute for alt det grusomme som skjer. Hver enkelt av oss er medansvarlige og vi kan ikke bare gjemme oss. Jeg synes generelt at billedkunsten

burde bli mer engasjerende og pro- voserende.

Dramatikk

Inger Sitter har i deler av sitt liv bodd i Frankrike. - Man blir mer inspirert til å male i farger når man er i Frankrike. Det har kanskje noe med klima å gjøre. I

Norge maler jeg stort sett bare i svart/hvitt. Jeg prøver å fange inn dramatikken i den norske natu- ren.

- Noen av bildene har jeg satt tittel på. Der hvor tolkningen av bildene er mest opplagt her jeg valgt å sette tittel på. De av bilde- ne mine som er mer tvetydige for-

blir titteløs, for ikke føre publi- kum inn i feil spor eller tre noen tolkninger nedover dem. Folk får selv tolke bildene mine, avslutter Inger Sitter.

U Jørgen Flint og Rachel Andersen (foto)

Portrett av en grå mus

BOK

En av høs- tens debutanter heter Cecilie Enger og ro- manen heter «nødvendig- ten» (den er skrevet i Tromsø, bare så det er sagt.) Den- ne boken er et psykologisk portrett av Eva, en nokså anonym, konservativ ung kvinne - betegnelsen «grå mus» ligger ikke langt unna. Selv mener Eva at hun er heldig. Hun underviser på en barne- skole (i faget «hverdagsliv») og har en komfortabel leilighet på Majorstua i Oslo. Hun har byg- get seg opp en trygg tilværelse gjennom vaner og rutiner - hver minste detalj i hverdagslivet er underlagt streng kontroll. Po- tetene koker alltid i sytten mi- nutter, ferdige til halv fem-ny- hetene på radioen. Hun finner trygghet i å høre naboens vel- kjente lyder fra etasjen oven- for. Man blir sine gjerninger, mener hun. Derfor vurderer hun hver eneste gjerning svært

nøye. Hun gir penger til Redd Barna og hjelper eldre mennes- ker - ellers foretar hun seg så lite som mulig. Kort sagt, hun lever på sparebluss. Mest av alt er hun redd for å involveres - tvangen til intimitet plager henne. Men omgivelsene gir henne stadig hint og vink om at hun har stagnert og stivnet i en fastlåst form. «Le- ver du alltid likt?» spør en utfri- ka venninde fra fortiden. Den voldsomt aktive søsteren presser også hele tiden på for å få Eva til å oppleve noe, slippe seg løs og leve det *egentlige* livet. Til slutt gir Eva etter for presset. Hun bestemmer seg for å dra på ferie til København, mest for å ha et slags alibi for at hun faktisk le- ver. Hun må forlate sin trygge, lille hi og begi seg ut i Farlighe- ten. Egentlig hadde hun tenkt å konsentrere seg om museer og turistattraksjoner. Men selv om hun prøver å være som et kame- ra som bare observerer, men ikke deltar, makter hun ikke å holde Farligheten og Ondskapen på av- stand. Hun møter en mann på toget, en utlevd filmregissør som opptrer som en slags djevelskik-

kelse - han beskrives med en blanding av vemmelse og fasci- nasjon. Til slutt skjer det som må skje: Hun klarer ikke å holde seg ren og uberørt lenger - hun infiseres av livet. For Eva er det å løsne grepet det samme som å miste balansen fullstendig...

For enkelte ville denne boken være et stort gjesp. Alt er beskre- velse - av Evas bevegelser, Evas synsfelt og sanseropplevelser, de- taljer som får en symbolsk funk- sjon. Evas liv består jo nettopp av detaljer, og det er gjennom disse skildringene vi får inn- blikk i hennes sinn. Noen gan- ger kommer det rene gullkorn av observasjoner og assosia- sjoner, men i lengden blir det kanskje litt vel kjedelig? Bo- ken er hel og gjennomført, språket er rent og enkelt. Dramatikken ligger i det som *ikke* blir sagt, det som ligger under alle disse hverdagslige beskrivelse- ne. Det begynner stille og rolig, men bygger seg opp til et klimaks ved København-opphol- det - da er nerven absolutt til stede. København fungerer yp-

perlig som en katalysator for Evas sinn: en søt og idyllisk turistat- traksjon på over- fla-

Spørsmålet blir om ikke Eva burde ha holdt seg på Ma- jorstua, og om hun klarer å leve med sitt lille avvik. Si- den hun blir det hun gjør, kan en enes- te gal handling punktere hele hen- nes selvbilde. Hun prøver heller å gå tilbake enn fram- over. Boken avslut- ter i et nesten enda tregere tempo enn den begynte, men spørs- målet forblir åpent.

Jeg mener forfatte- ren har lyktes med det som trolig var intensjo- nen: å skape et troverdig psykologisk portrett. Har man en smule tålmodig- het og innlevelsessevne, su- ges man inn i Evas verden. Og da er boken vel verdt å lese.

ten, med en skummel underver- den med horer og lugubre barer.

U Christine Haraldsen

Semmelweis i nye omgivelser

Det rører seg i korridorene på MH-bygget. Blant skjeletter og anatomiske atlas finner vi en gjeng på 10-15 medisinstudenter i full gang med teaterforberedelser. Fagbøker er lagt til side og erstattet med «Semmelweis» av Jens Bjørneboe. Vi skal nå bli bedre kjent med en av skikkelsene så ofte sitert i Ex.phil-undervisninga, nemlig fødselslegen Ignaz Semmelweis.

Fullt opp engasjert med teaterforberedelser finner vi Børre Fevang som debutterer i rollen som instruktør. Han brenner inne med mange tanker, inspirert av Bjørneboe. Med sporadiske erfaringer fra teaterverden tar Børre oppgaven med glød. -Ideen om å sette opp dette stykket var et resultat av et kurs vi hadde i samfunnsmedisin, sier Børre. Vi ble hele tiden oppfordret til kritisk tenkning, men alt dette druknet i statistikk- og epidemiologiforelesninger. Pasienten forsvant bak frekvenstabeller og årsak-virkningsskjema. Jeg ble provosert og ville rette søkelyset mot pasienten og sette de medisinske «sannheter» under lupen.

-Vi driver ikke profesjonelt teater, men målet vårt er å få folk til å tenke kritisk. En løgn blir ikke sannere om den er gammel, avslutter Børre med en bestemt mine. Bjørnebo illustrerer dette i stykket sitt om Semmelweis.

Semmelweis mot autoritetene

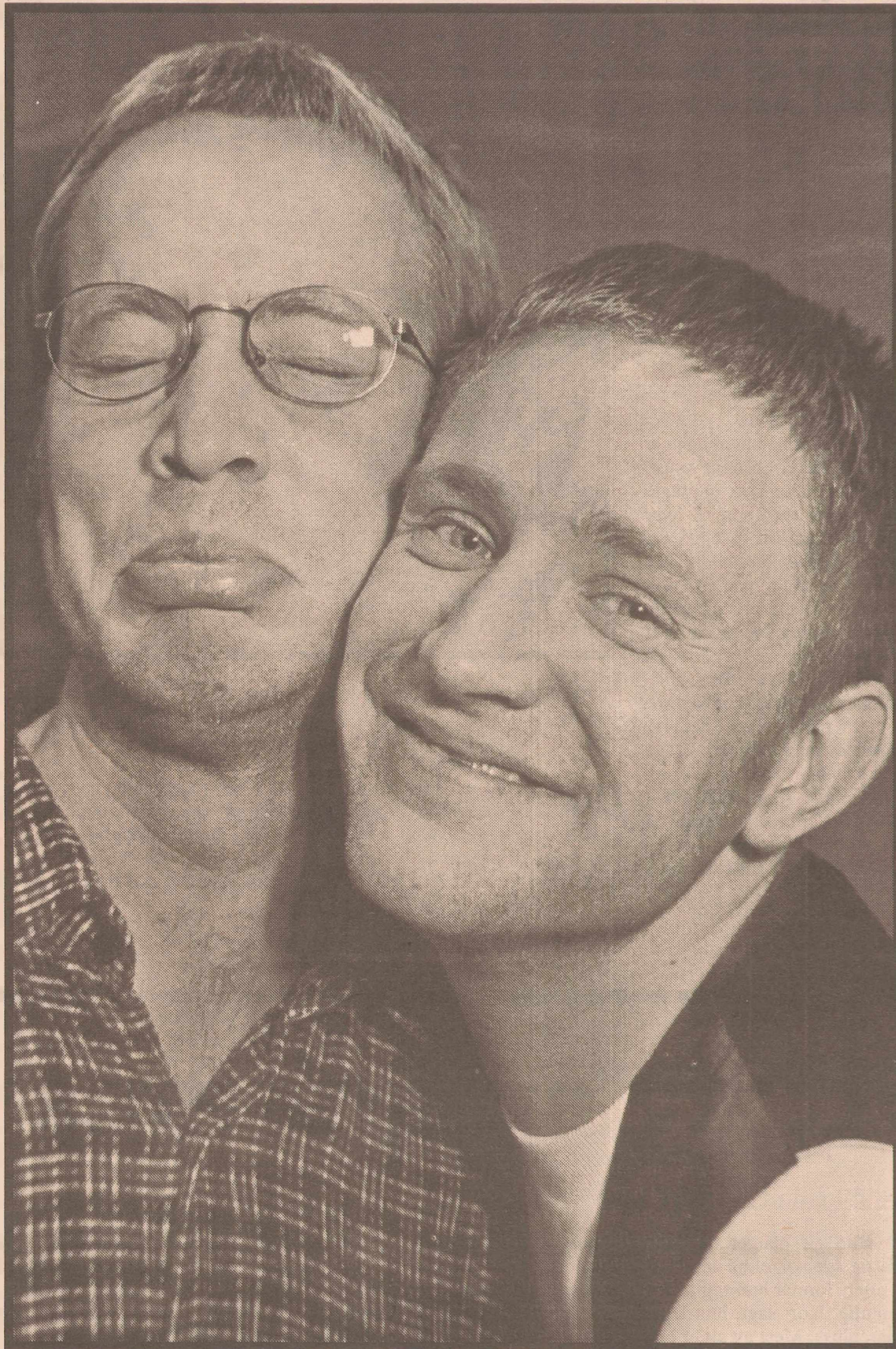
Ignaz Semmelweis var en ungarsk lege som levde i forrige århundre. Han så at tusenvis av kvinner døde i barselsenga uten at legene klarte å forhindre det. Han prøvde å løse gåten og etter flere års arbeid fant han ut at dødeligheten kunne reduseres ved at jordmødre og leger vasket hendene i kloropløsning før fødselen. Men høye professorer og anerkjente forskere satte sin autoritet og prestisje over legevitenskapen. De nektet å tro på og prøve ut denne metoden. De lot heller tusenvis av disse «fortapte» kvinnene dø enn å rokke ved autoritetenes verdighet.

Semmelweis kjempet i årevis for å få anerkjent metoden sin, men ble hele tiden motarbeidet av autoritetene. Han endte opp som gal og døde 47 år gammel. Først ti år etter hans død ble teoriene hans godtatt. Han ble da hyllert av de samme professorene som tidligere hadde prøvd å kneble han.

Bjørnebo sier selv om dette stykket -Det dreier seg ikke om å latterliggjøre et pinlig kapittel fra medisins historie, men om å levendegjøre et kommende stadium av menneskeandens utvikling: frihetens. Bjørnebo skrev dette også ut fra egne erfaringer fra hans kamp mot autoritetene under «Uten en tråd»-prosessen.

Med store-aud som amfi

Børre debutterer i instruktørrollen, men understreker at teateroppsetninga er et felles verk jobbet fram av en gjeng på 10-15 medisinstudenter. -Målet er jo også at dette skal være gøy og det er en fin avveksling fra studiene. Foruten skuespillere og statister har vi ei produksjonsgruppe og folk som jobber med scenearbeid og PR. Rekvisita låner vi forhåpentligvis på RiTø og kullisser spikrer vi selv. Store Aud

Andreas Baratt-Due og Torgrim Fuhr er to av skuespillerne i "Semmelweis" på MH.

fungerer storartet som amfiscene, fortsetter Børre entusiastisk.

- Inntil nå har vi varmet opp med teaterleker, men tida går fort og premieredatoen nærmer seg. De neste fire ukene vil bli preget av intens øving. Tirsdag 25. oktober kl. 19.00 braker det løs. Det blir også forestilling torsdag 27. og fredag 28. oktober. Børre framhever at stykket absolutt har aktualitet utover medisinen, og oppfordrer også folk utenom MH til å komme.

Han håper at teaterarbeidet kan inspirere andre på medisin til å ta opp tråden ved en seinere anledning. -For min del blir det nok bare med denne gangen, avslutter han og ønsker alle velkommen tirsdag 25. oktober.

U Barbro Husebye og An-Magritt Gjertsen (foto)

1. Mai Mysteriet

-Hvordan er det å bo i det tyske tusenårsriket? -Det står Siemens og Sinalco på reklameskiltene i stedet for IBM og Coca-Cola.

1. Mai Mysteriet er ei detektivhistorie i i fleire dimensjonar. Forfatter Nils Søndergård og teiknar Ole Comoll Christensen (dette er debutalbumet) fortel ei historie om ein lurvete dansk privatdetektiv som blir shanghaia til ein annan dimensjon.

I denne dimensjonen, der Danmark har vore kommunistisk sida 20-åra, har ein vitkapsmann funne ut korleis ein kan reise mellom dimensjonane. Denne vitkapsmannen er tilfeldigvis dobbeltgjengaren til privatdetektiven, og det er ein tredje dimensjonal dobbeltgjengar som er drept av ein dobbeltgjengar frå ein fjerde dimensjon.

Etter at alle disse vidervedighetane er oppklart, fortsett albumet som ein tradisjonell krimserie.

Ideen er spennande og god. Dei to danskane har kome godt frå dette albumet. Eg vil anbefale det. Det er ganske rart med dette at danskane er så mykje betre enn oss å lage teikneseriar. Skal tru om det har noko med EU å gjere?

U Pål J. A. Skogholt

Studentenes Sosialtjeneste

Du kan ta kontakt med Studentenes Sosialtjeneste ved ulike sosiale og personlige problemer, for eksempel dårlig økonomi, samlivs-/familieproblemer, ensomhet, tvil om studievalg, eksamensangst...

Av og til kan det være vanskelig å ha klart for seg hva problemene egentlig består i.

TA GJERNE KONTAKT, JO FØR JO HELLER.

Kontoret er i kjelleretasjen på Universitetsbiblioteket, med inngang fra nord (på yttersiden av bygget). Ta kontakt for avtale. Treffetid kl. 10 - 14 hver dag. Klokken 13 - 14 har kontoret "åpen konsultasjon" uten foregående timebestilling.

Telefon:	Kaare Olsen	44594
	Ann Torunn Olsen	44595
	Ane Marie Hektoen (foreign student consellor)	44596

Husk å benytte deg av HELSEFONDET, som gir delvis dekning av utgifter til tannbehandling, briller, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se regler på oppslagstavla. Søknads-skjema fås hos Studentsamskipnaden og Sosialtjenesten.

Psykolog: Henvend deg til Sosialtjenesten vedrørende informasjon om Psykologtjenesten.

Polar Music Festival et faktum!

Syng og vær glad! De mørke avholdskrefter klarte ikke å forpurre PMF. Festivalskommiteens lange og harde kamp for å få en stor nok scene med skjenkebevilling har fått en lykkelig utgang.

Ved formannskapsmøtet forrige mandag ble PMF tildelt en ukens skjenkebevilling for Brygga. Bevillingsutvalgets negative innstilling ble ikke tatt til følge (!) Dermed kunne styret i festivalskommiteen sette inn sluttspurtene angående booking. Og sist torsdag fikk vi presentert et foreløpig festivalprogram. Det så bra ut.

I år blir det 30 forskjellige acts, som er ei dobling fra i fjor.

Blant større navn på konsertlista finner vi Tromsø- og Norgesvenn Steve Wynn, som er plateaktuell (igjen). Det er også Weld, som har fått nok av hype i det siste. Vokalist Vibeke Saugestad (18) har (ikke aldeles uforjente) blitt grundig geniforklart i musikkpressen.

Bel Canto tar pause fra plateinnspillingen for å spille en gig. Turbonegro vil garantert gi oss en svett opplevelse når de spiller på kjellern. Og Tromsø blir aldri helt det samme igjen etter at verdens beste prog-rockere, Motorpsycho, forhåpentligvis har revet av seg et «larger than life»-show på Brygga få dager etter at deres nye fem siders LP utkommer. (Unnskyld skribentens overstadige begeistring.)

I fjor ble festivalen noe kritisert fordi man satset på litt for tunge og ukjente band.

- Den kritikken var vi ikke enige i og har derfor ikke tatt særlig hensyn til den, sier Torgeir Aasmo i styret.

- Vi mener det er viktig å presentere nye talentfulle band som vi kan stå inne for den musikalske kvaliteten til.

- På den annen side kan man si at vi har fulgt opp kritikken ved at vi i år har et ennå bredere spekter enn i fjor, suppleres det fra Esben Helmersen.

- Vi har også i år gapt relativt høyt, og festivalen har vokst fortere enn vi hadde regnet med. Derfor er vi avhengige av fulle hus et par kvelder.

Det er som man sier stor spennvidde i tilbudet. Skarven vil ha intimkonserter med svenske Lars Demian, som etter sigende er en blanding av Bellman og Tom Waits. Dessuten faktisk også en Tom Waits-kabaret som heter «Pianoet er dritt».

På Dampen Pub, som åpnet sist helg, vil man kjøre et flerkulturelt program med Bob Benoni, Bill Booth, Svada, Tamba Kounda og Di Derre, for å nevne noen.

Og det er et stykke derfra til f. eks. forestillingen på Brygga torsdag 19/10 med Big Bad Wolf, gærningene Gartnerlosjen og overstokkogstein-pønkerne Flying Crap fra Kristiansand. Under tegnede opplevde sistnevnte uanonsert i en svett potetkjeller i et

En glad Torgeir Aasmo etter avgjørelsen om skjenkebevilling på Brygga.

okkupert hus under sommerens Quart-festival, og forlot åstedet meget vel tilfredsstillt.

Som nevnt vil Brygga bli hovedscene, og der setter man opp fra tre til fem band pr. kveld. For å unngå kollisjon med nattkonserter på Kjellern, vil det

meste forsøkes presset inn mellom klokka ni og tolv. Som i fjor blander man de kjente med de ukjente. Vinterhagen (Tromsø) og The 3rd and the Mortal (Trondheim) passer f. eks. utmerket til å spille før Bel Canto. Muligens vil vi presentere de mer

ukjente banda nærmere i neste utgave av Utopia. For her er mye som høres lovende ut.

Ellers er Blå Rock festivalkafe, hvor den uoffisielle åpninga vil skje tirsdag 17/10.

- Der har vi gjort et scoop, mener Aasmo.

- For vi har fått House of Freaks til å komme og åpne festivalen og kanskje får vi også noen hemmelige «special guest stars». Vi er også glade for alle de allierte vi har hatt for å få i stand denne festivalen. Det gjelder pressen, kulturretaten og folket på Blå Rock som vil stille vakter og skjenkepersonell til arrangementene på Brygga.

Vi lurte på om man har kapasitet til å drive begge stedene effektivt.

- Det skal vi ordne, beroliger Ørjan Holstad som er dørvakt og DJ på Blå Rock.

- Det er viktig å ha erfarne folk, for vi regner med en tøff tårn i døra der nede. Blir det behov, tar vi inn folk annetsteds fra også.

Det vil altså ikke tas noen sjanser på at fyll og bråk tar overhånd. Dette er viktig, ettersom man kan regne med å bli fulgt med argusøyne av ordensmakten.

Den siste festivaldagen på Brygga vil det kjøres rusfri ravekveld med releaseparty for CD'en kalt «Beatservice». Her har 14 tromsørelaterede band gått sammen, og de som har peiling mener plata er ultrabra. Dessuten kommer X S to the Ravezone, og Geir Jensen blir DJ.

Våre alles kjære og utrettelige Diddy Wah Diddy avslutter samme kveld den rocka delen av festivalen på Kjellern.

U Torgeir Eikeland og Thomas Harris (foto)

Hamskifte på Rogers

Joda, nå har Rogers gjenåpnet sine lokaler etter en total ominnredning. Og ble det bra? Ble det fint?

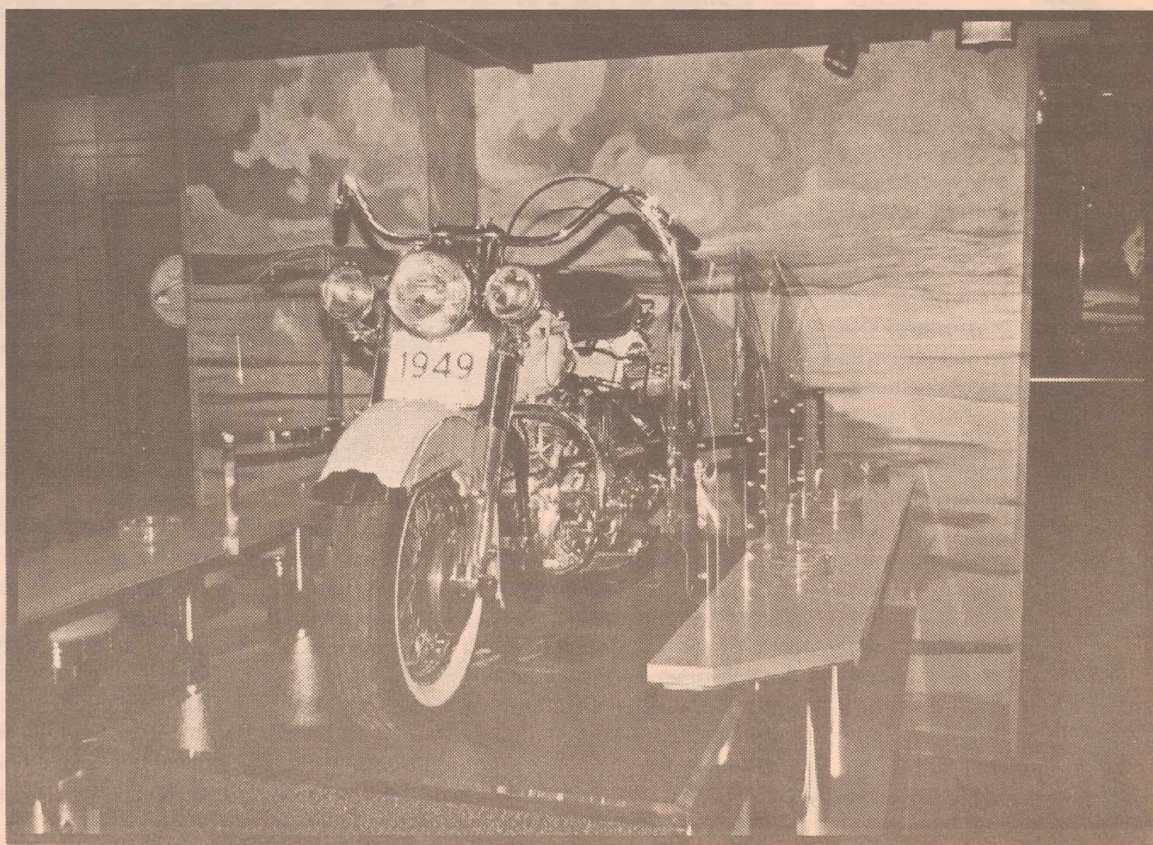
Det ble faktisk så fint at man nesten kan tvile på om stedet lenge eigner seg som røpelokale. Da vi stakk innom pressevisningen sist tirsdag, duftet lokalene av splitter nye møbler i skinn og mahogny. Det er synd å tenke på at her skal ølglass knuses, sneiper svi hull og fulle gjester rasere.

Som mange vil være kjent med satser Rogers nå på en røffere stil og et litt eldre publikum. Og det ønsker de å oppnå med en annen musikkstil, amerikansk-inspirert innredning og lavere disco-faktor. Alle bransjens metoder er tatt i bruk for å få et topp moderne og trivelig lokale. Halve Rogers er innredet som engelsk pub, og resten er i diskostil med asfaltfliser i golvet. I taket er det akustikkhimling for å dempe støynivået. To digre Harley-sykler er opp-

montert og de fleste veggene har håndmalte motiver. I vinduene har man montert senkbare lerret med enda mer kunstmaling på. Og så har man storskjerm for visning av sport eller annet aktuelt. Dansegulvet er en plattning som også vil bli brukt som scene. Det er i det hele tatt ikke måte på noe som helst når det gjelder innredning.

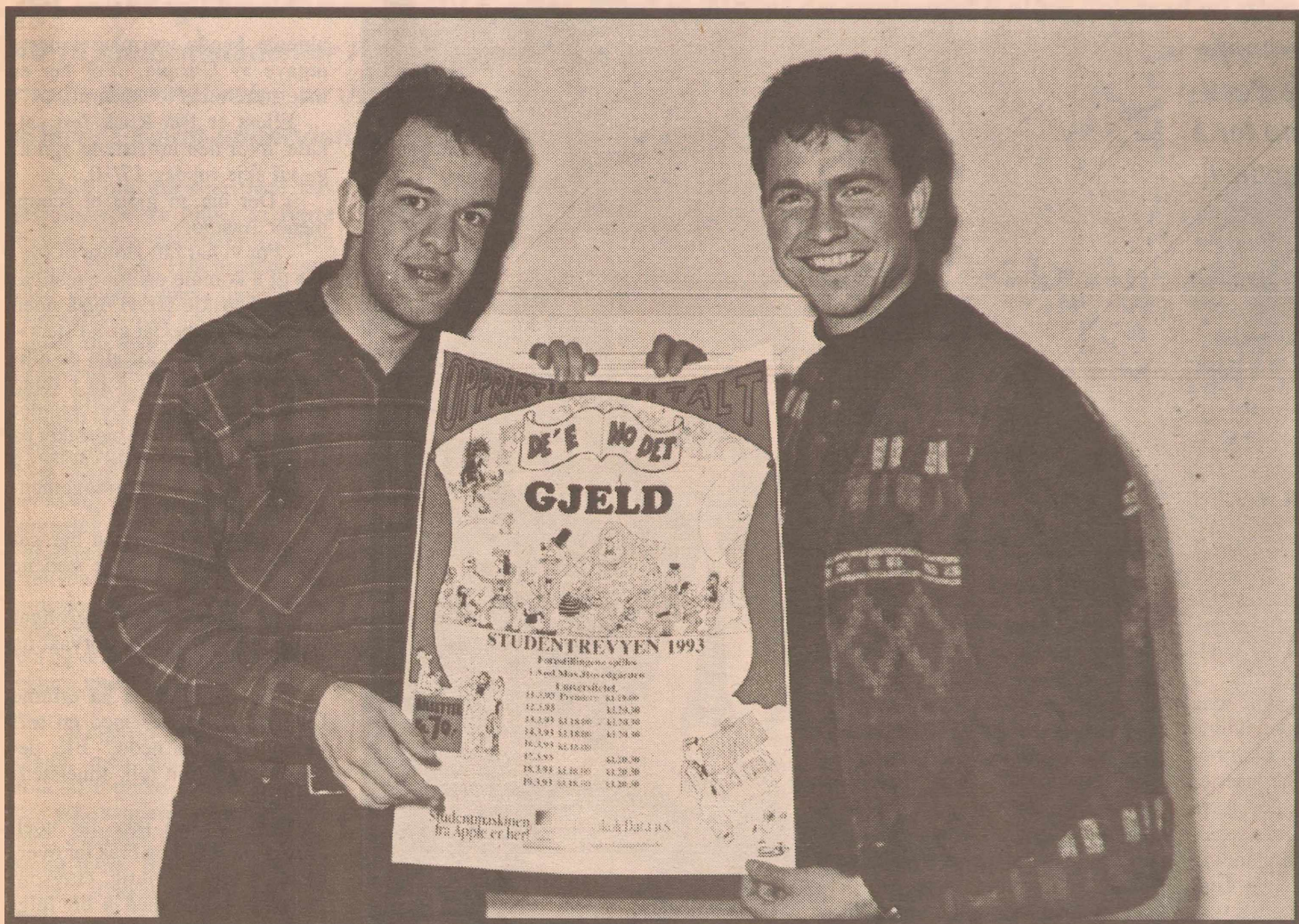
Så da gjenstår det å se hvordan dette slår an. For det er nå en gang slik at klientellet alltid vil være den viktigste delen av et utesteds image. Og Rogers har tidligere hatt rykte som et ganske harry sted blant studentene. Markedssjef Harald Hansen sier at man er åpne for forslag og tilbakemeldinger for å få et best mulig tilbud. Ølet er billigst på torsdag.

U Torgeir Eikeland (tekst og foto)

Her er noe av det du kan se på nye "Roger's".

Klart for UKA-95

Per Helge Nylund fra Studentsamfunnet og Cato K. Pedersen kaller sammen til møte om Studentuka 1995.

UKA 95 nærmer seg med stormskritt. I den forbindelse kaller nå studentsamfunnet sammen til et stort møte hvor alle som er interessert i å jobbe med UKA 95 kommer sammen og begynner planleggingen.

Møtet er torsdag 29. september kl. 16.00. i bodegaen i hovedgården. Her skal man legge de første planene for det som skal bli UKA 95. Studentsamfunnet skal bare være med å dra i gang UKA, siden overlates de til seg selv med et eget styre og et eget budsjett. UKA som arrangeres annet hver år og legges nok

denne gang til begynnelsen av mars måned. En uke som skal inneholde konserter, foredrag, debatter, kunststillinger og for ikke å glemme UKA-revyen.

Legges til universitetet

Med de erfaringene man gjorde under UKA 93 friskt i minne skal man nå prøve å samle arrangementene på universitets

område. Her er det en rekke passende lokaler man kan benytte seg av. Bodegaen og Aud.Max vil nok være lokaler som vil stå sentral i avviklingen av UKA 95.

Kast deg med!

Et skikkelig UKA arrangement involverer en masse mennesker. Så har du lyst til å være med på revyen eller kanskje tek-

niker, PR, kulisser, osv.osv. så har du muligheten nå. Oppgavene er mange og utfordringene utallige. La imidlertid ikke det skremme deg. Bli heller med på å gjøre UKA-95 til en uforglemmelig uke for studentene.

U Jørgen Flint og An-Magritt Gjertsen

Bortkastet bikini-film

Bikinisesongen
Regi: Runar J. Wiik
Norsk 11 27 min
11 år

Bikinisesongen er en film laget av en av disse unge fremadstormende regissørene med utdannelse fra utlandet. Den 27 år gamle regissøren Runar J. Wiik har tidligere vært elev ved London International Film School og siden jobbet endel med kortfilmer og TV-produksjoner her hjemme. Men så var også turen kommet til at han skulle få lage spillefilm. Og med selveste Norsk Film i ryggen burde man ha kunne ha ventet mer enn det vi her får servert.

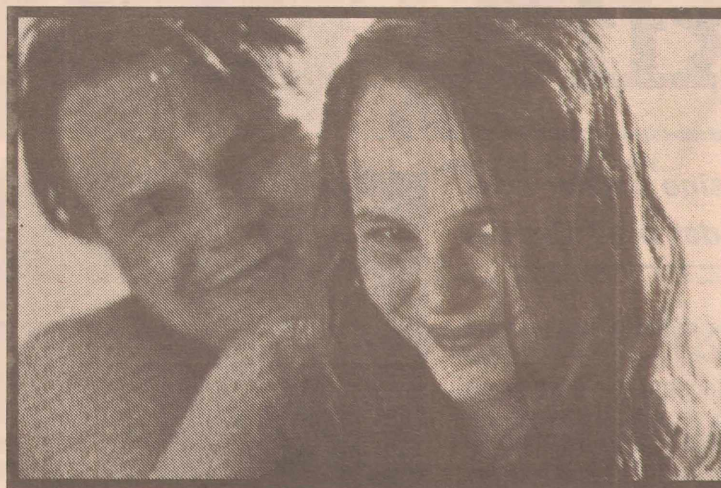
Bygdenorge

Filmens banale handling kretser rundt de to forvokste guttene Snorre og Leo. Snorre er den hjemmekjære dikteren som stort sett sitter hjemme foran PC'en og skriver håpløse noveller. Hans rake

motsetning finner vi i kameraeten Leo. Han er den rastløse eventyreren som alltid er klar for å prøve noe nytt. Leo får lurt med seg Snorre til å kjøpe opp et billass med bikini'er. Planen er å dra til vestlandet for å bli fet. Det er altså dette som er utgangspunktet for filmens historie eller mangel på sådan. Et møte med bygdenorge sett gjennom Snorre og Leos himlende øyne. Å påstå at filmen er byens møte med bygden vil bli feil. Av den enkle grunn at Snorre og Leo er selv fra bondelandet. Så dermed faller den innfalsvinkelen vekk. Man kan heller si at filmen er to snodige typers møte med noen enda mer snodige typer. For det de to kameratene møter når de er rundt på bygdene er en haug med kåte damer som gjør alt for å sette kloen i de. Dette blir på en måte filmens gjennomgangstema. Våre to nerde-venner går fra rollen som uskyldige til å bli de rene super-elskerene på 1 1/2 time. Dette skjer altså som en følge av deres ferd gjennom de norske bygder.

Norske filmstjerner

Filmene legger opp til noen gode scener, men desverre ren-

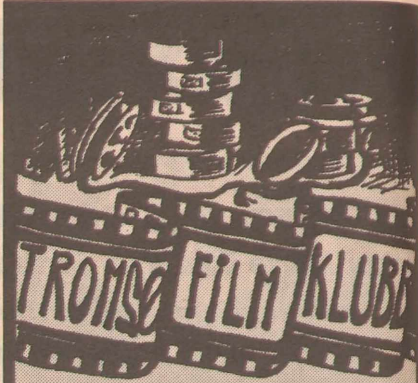

Thor-Ivar Forsland og Cecilie Askeland Mosli i "Bikinisesongen"

ner de ut i sanden alle som en. Filmen ender bare rett og slett opp som kjedelig og platt. Filmen mangler også helt struktur. Det virker som manusforfatter Morten Barth bare har smelt i hop noen frustrerte gutter, spedd på med litt sex, og noen stereotypiske mafiatyper og sist men ikke minst noen kjente og kjære filmstjerner. Slik som Ole Paus, Kjersti Holmen og Sverre Anker Ousdal i bagatellmessige biroller. Det er trist å se norske filmer som ikke fungerer. Man har ofte trodd at det skyldes at filmbransjen begynte å eldes og mange ropte

dermed på nye krefter. Vel, nå har nok en av disse unge lovende fått sluppet til på stort lerret, men det ser ikke ut til å fungere bedre av den grunn. Nei, jeg tror nok problemene i norsk film stikker dypere enn som så. Problemet ligger etter min mening i mangelen på manusforfatterer som har noe å fortelle oss. Har man ikke noe å si, har man heller ingen film. Bare se på Bikinisesongen.

U Jørgen Flint

Filmklubben framover

Fy, så skuffa vi ble da nattvisningen av «Ruben and Ed» gikk i vasken forrige fredag! Selv om det sikkert er sant at Blindern Filmklubb er de skyldige, håper vi at vi slipper flere slike blemmer. (Det måtte bare sies.)

Ellers ser det ut til at vår spådom om et godt semester for filmklubben er i ferd med å gå i oppfyllelse. Frammøtet har vært bra på de fleste visningene så langt.

Fredag 30. september blir det anledning til å se en av filmhistoriens utsøkte klassikere, skal vi tro reklamen i klubbens program. «La Passion de Jeanne d'Arc» fra 1928 inneholder flere banebrytende elementer fra filmkunstens pubertet. Den danske regissøren Carl Theodor Dreyer har lagt hele handlingen til Jeanne d'Arcs siste dag, og forutsetter dermed at tilskueren kjenner hennes historie på forhånd.

Bruken av nærbilder og mangelen på sminke er noen av de til da ukonvensjonelle elementene som tas i bruk for første gang i denne filmen.

Ikke mindre klassisk er følgende lørdags film, «Picnic med døden», eller «Deliverance» på originalspråket. Fire byfyrer på kanotur i tjukkeste hillbillyskogen får mer enn nok med å overleve anslag fra en degenerert, innavla befolkning. Filmen er mørk, skummel og marerittaktig. Jeg så den en gang på tv for mange år siden, og den gjorde et uutslettelig inntrykk på min sårbare tenåringsjæl. Den tegner et skremmende bilde av hva som finnes av skrudd elementer i Amerikas isolerte avkroker. Faktisk har den blitt et begrep i hjemlandet, noe jeg fikk bevis for under et USA-opphold for et par år siden. For når noen skulle beskrives som spesielt hillbillyaktig ville man ofte hoderystende mumle «Deliverance!» Hvis påstanden stemte ville jo vedkommende likevel ikke oppfatte hva man siktet til. (En voksen person som f. eks. i fullt alvor lurer på hvem Bob Marley er, har neppe sett «Deliverance.»)

Og melodien «Duelling Banjos» er nesten alene verdt inngangspengene.

En uke senere er det klart for høstens største prosjekt i filmklubben. Trippelvisningen av «Alien 1/2/3!» Kate Goodnow fra Institutt for Massekommunikasjon i Bergen kommer som nevnt i forrige nummer, for å holde innledningsforedrag om blant annet morsrollen i disse filmene. Nå vites det i skrivende stund ikke om dette foredraget vil bli lagt til dagen i forveien, eller om man kommer til å satse på en supermaratonseanse. Følg med på oppslagene som forhåpentligvis kommer opp.

U Torgeir Eikeland

Baboucar Ousainou Bangura:

"Dansa hele natta"

På lang avstand kan han se fryktelig farlig ut, Bob Benoni. Men som han nærmer seg, lett sjokkende, med et stort glis i det brede ansiktet, får du en anelse om at den svarte skinnjakka og den militære kamobuksa er en slags forkledning - som rastaflettene, er der til pynt.

-Hvem er Bob Benoni?

Benoni. Man ser for seg Ham-suns frodigfriske figur, en nordnorsk arketypp. Men hva dukker opp? En neger. En gambier med rastafletter. En rappende neger med rastafletter.

Han istemmer en latter. -Er det et spørsmål? Ny latter. Tauslet. Armer som beveges ut fra torso. Lett gestikulering hvis du er utlending, peiving om du er norsk. Bob er afrikaner - gestikulering, før han forklarer: -Navnet Bob Benoni er et fenomen, men skal du inn i min person er jeg et vanlig menneske som formidler tropisk musikkultur til folk, en person som trives i samvær med andre mennesker.

Det siste utsagnet betviles ikke. Som vi sjokker sørover Storgata kommer vi aldri mange meterne før Bob har truffet noen han må stoppe opp og prate med. Gågata blir lang før vi når vårt

te var det et kall, som de religiøse sier. Det ble bare sånn. Etter at æ var ferdig med realskola hjemme i Gambia ville æ ut i verden. Nokka som e vanlig i Gambia fordi man ofte må ut for å få utdanning. Æ lærte om Skandinavia i Gambia gjennom skandinaviske turister som begynte å komme til Afrika på 60-tallet.

-Så du kom til Norge for å ta utdanning?

-Ja.

-Gjorde du det?

-Ja. Jeg ble maskinist og reiste verden rundt i seks år i den norske handelsflåten. Men, så kom Norsk Internasjonalt Skipsregister, og vips var det ikke plass til oss på de norske båtene. Rederiene ville ha billigere arbeidskraft.

Tromsø

Er det en ting jeg ikke skjøn-

Han vil de skal lære av hverandre. Gjensidig respekt. Gjensidig forståelse. Folk skal ikke, bare fordi de er ulike, sitte på hvert sitt nes og skule på hverandre - være redd for hverandres skikker og seder.

-Det e viktig å opplyse folk om hverandres kulturer, sier han. -Vi ser flere plasser i Europa hvordan det går når land tar inn fremmedarbeidere, asylsøkere, osv., og ikke integrerer dem i samfunnet forøvrig. Det oppstår konflikter. Selv mener jeg musikk er noe som kan bryte isen mellom folk - skape forståelse.

-Hvor har du musikkinteressen fra?

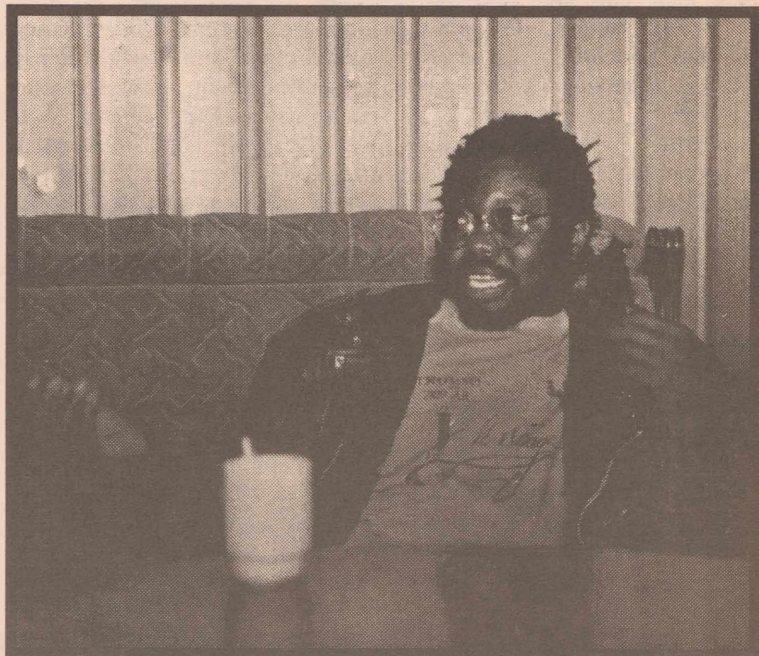
Her forventer jeg et svar som at han for eksempel satt rundt leirbålet ute i bushen i Gambia og spilte trommer fra han var liten gutt, eller at musikken ligger dypt forankret i hans afrikanske blod.

-Æ brukte å vær disc jockey for broren min og kameratene hans når han var hjemme på ferie. Han bodde nemlig i Sverige. Hvilken nedtur!

-Også hadde jeg en venn, Okut Rami, som begynte sin karriere som musikkimpresario med å gå inn i bushen og finne musikk talenter han tok med inn til byen for å gjøre dem til stjerner. Nå bor han i Nederland hvor han hver sommer arrangerer en afrikansk musikkfestival. Han var et forbilde for meg som ung. Nei...ikke Okut Rami...Okoko Drammeh. Du må skrive rett.

Ha ha ha.

-Men la oss gå tilbake til di-

komme og ta demi handa og være venner med dem. Man må jobbe for å oppnå noe slikt. Ting kommer ikke av sæ sjøl.

Kora-festival

-Ellers har æ en drøm om å få arrangere en kora-festival her i Tromsø. Kora er et 21 strengers instrument fra Vest-Afrika med lange tradisjoner. Folk forteller historier fra generasjon til generasjon gjennom det instrumentet.

For å få til denne festivalen må det en del støtte til og det er det ikke sikkert æ klare å få i stand, men vi får sjå ka det blir til. Det hadde vært artig. Man må bare ha trua på at ting går an å gjennomføre.

-Hvordan tror du folk her i Tromsø oppfatter Bob Benoni?

-Æ tror de oppfatte mæ som en slags brobygger på grunn av alt det æ har arrangert her i byen. Mine største fans e barn, de reagerer på meg på en spesiell

folk, da blir de litt sur. Ha ha ha. Ja, også blir de visst litt lei av at æ rope så mye «Dansa hele natta» der borte, trur eg. Men det kan æ leve med. Ha ha ha. Ellers bruke æ å rope høgt når æ traffe kjentfolk i Storgata, og det e ikke nordmenn så vant med, skjønner du. Det e iallefall bedre enn å gå rundt å være sur og grinete hele tida, sier han og ser faktisk litt alvorlig ut i det brede, sorte ansiktet før et glis på ny bryter ut og syner frem en perlerad av tenner.

Baboucar Ousainou Bangura

- Du, sånn helt til slutt...jeg bare lurer, skjønner du...Er Bob Benoni ditt virkelige navn?

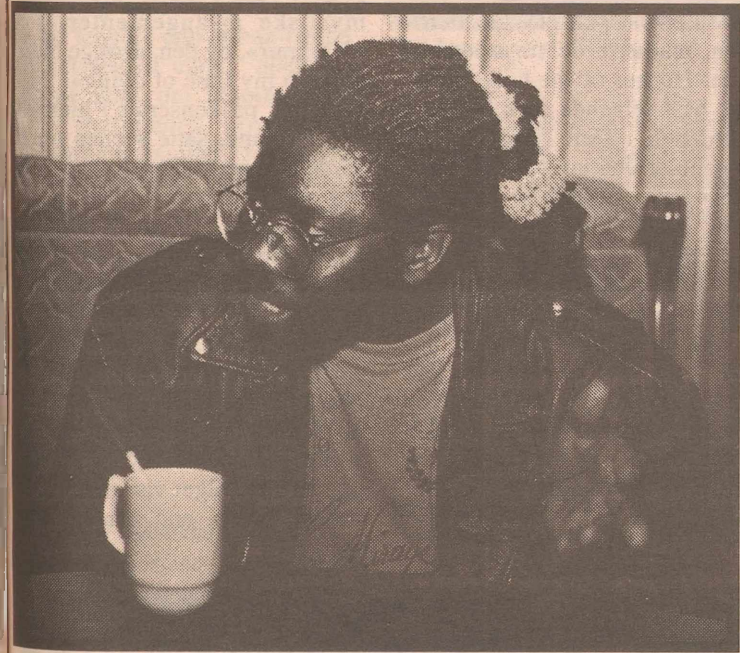
- Opprinnelig var æ mohammedaner, da het æ Baboucar Ousainou Bangura.

- Ble det navnet for vanskelig for deg her i Norge?

- He he...neida. Æ ble døpt, kristnet, i Tacoma, USA, da æ seilte ute. Det hele var en tilfældighet, det også. Det var påske og æ skulle bare gå i den norske sjømannskirka for å kjøpe noen postkort. Æ snakka med noen folk der borte, og de folkan fant altså ut at æ burde døpes. Så en dag kom de ombord i båten og klarte å overtale mæ til å bli om-døpt. Bob e altså forkortelse for mitt tidligere navn, Baboucar...osv, mens Benoni var et navn vi fant i Bibelen. Det betyr «å føde i smerte» etter en kvinne som døde etter å ha født sitt trettende barn. Like før hun døde skrek hun ut «benoni». At dette navnet hadde en tradisjon hær opp hadde æ ingen peiling på.

Du, forresten...ikke skriv at alle blir sure om de ikke får musikkønsket oppfylt. Det e bare noen. Ikke alle. Ha ha.

U Sten Rune Roland og
Åsgeir Johansen (foto)

bestemmelsessted.

-Alder?

-Trettifem.

-Du lyver ikke?

-Ha ha ha, neida, trettifem.

«Bob æ må bare si dæ nokka.»

«Ka e det?»

«Æ bli i så godt humør når æ ser

æ. Æ måtte bare si det.»

«Gå heim. Du e full. Ha ha.»

-Hender det deg ofte?, har jeg

lyst å spørre ham, om gårdsda-

gens litt morsomme hendelse i et

av sørbyens utesteder. Men gjøre

det? Nei.

Skandinaviske turister

-Når kom du til Norge?, spør jeg istedenfor mens Bob studerer kaffekoppen gjennom de nærsynede brilleglassene.

-Æ kom sommeren 1978.

-Hvorfor ble det Norge, og

ikke et annet, litt varmere land?

-Æh...Norge...? På en måte

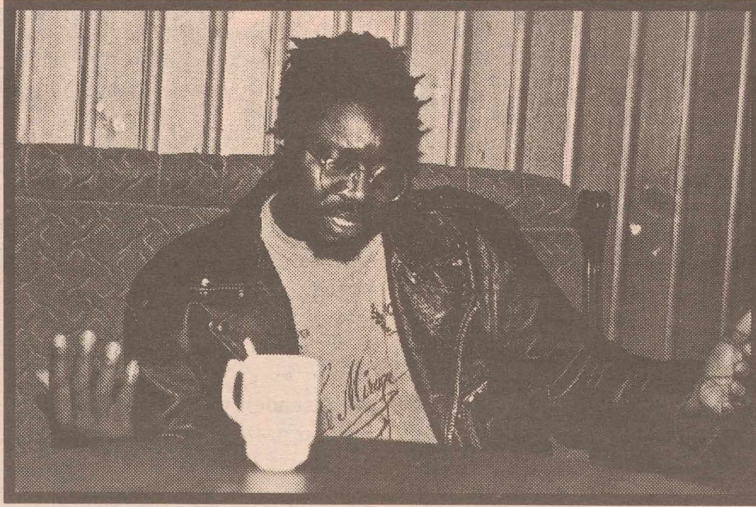
var det en tilfeldighet, på en må-

ner, så er det at en gambier slår seg ned i Tromsø og spiller tropisk musikk, arrangerer dansekvelder med tropisk musikk i cd-spillere og roper til gjestene: «Dansa hele natta.»

Hadde han slått seg ned sør for polarsirkelen kunne jeg ha skjønnet det, men her oppe, med mørketid, regntid hele året og nimanedersvinter?

-Æ flytta til Tromsø i 1987 etter at æ hadde mønstra av båten. Tok noen kurs på maritime høgskole, men så oppdaga æ det flerkulturelle livet her i byen og fra da av ble æ bare så engasjert. Æ så allerede da at Norge på en måte var et lukket land, men at det var nødt til å forandre seg fordi det kom flere og flere utlendinger, fra alle verdens land hit. Kulturelt sett var det nødt til å vokse.

Og det er her Bob Benonis engasjement ligger, han vil lære folk å forstå hverandres kulturer.

ne kulturelle prosjekter. Hvilken støtte får du blant folk med det du driver på med?

-Folk e stort sett lette å ha med å gjøre. Det e også et mål æ har, at vi skal ha det artig i lag. Da e det imidlertid viktig at noen gjør nokka, fordi hvis man sitter på rompa skjer det jo ingenting. Noen må gjøre nokka. Utlendinger kan heller ikke vente at nordmenn automatisk skal

måte. Nokka æ synes e artig. De e fortrolige og ikke redde. Det synes æ e veldig koselig, sier Bob og ler sin smittende latter over bordet til journalisten og fotografen slik at snart rister hele bordet av latter.

-Hva med negative reaksjoner, da?

-Nei, det skjer bare når æ arrangerer dansekvelder og æ ikke kan oppfylle musikkønska til

Med sin særegne stil og musikk har Led Zeppelin hatt en større innflytelse, på et større antall band enn få andre. Den spesielle Zeppelin kombinasjonen av elementer fra rock, blues og folk satt til stemningsfylte tekster har skapt en samling LP'er som vil komme til å bestå som noen av de beste og mest unike noensinne.

LED

Eventyret Led Zeppelin begynte allerede i 1965 da Jimmy Page ble tatt opp i Yardbirds som erstatter for den forrige gitaristen, Eric Clapton. Jimmy Page spilte med Yardbirds helt frem til 1968 da bandet ble oppløst. Page ble sittende igjen med rettighetene til navnet Yardbirds og kontrakt på en konsertturnè i skandinavia. Han trengte nye musikere og skaffet seg bassisten Chris Dreja og forsøkte og få med seg vokalist Terry Reid. Av kontraktmessige og andre grunner ble Chris Dreja byttet ut med den erfarne studio og frilans musikeren John Paul Jones. Terry Reid hadde problemer med kontrakten og foreslo velvillig Robert Plant som en mulig vokalist, og det var mulig. Robert Plant tok med seg trommissen i det gamle bandet sitt, Band of Joy, John Bonham. Ettersom førstevalget, B.J. Wilson heller ville bli hos

sitt gamle band - Procol Harum. Sammensetningen på New Yardbirds, som de valgte å kalle seg, ble derfor Robert Plant (vokal), Jimmy Page (gitar), John Paul Jones (bass, keyboard) og John Bonham (trommer). Etter skandinavia turnè som New Yardbirds bestemte de seg for og fortsette under navnet Led Zeppelin, som en følge av en vittig kommentar fra Keith Moon fra The Who. Moon ble spurt om New Yardbirds prospekter videre og sa at han trodde de ville greie seg like bra som en lead zeppelin - altså ikke særlig.

New Yardbirds

Sammensetningen i Led Zeppelin forble den samme som i New Yardbirds, og at sammensetningen ble som den ble var et mirakel sett ut fra Jimmy Page sine ønsker om bandmedlemmer, ikke et eneste av bandmedlem-

ene var noen av Page sine første ønsker. Men det var nettopp sammensetningen som gjorde Led Zeppelin til det de var, kombinasjonen av og motsetningen mellom Page sitt intense gitarspill og Plant sin spesielle stemme. Page den mørke tilbaketrunkne, mystiske engelske popartisten, Plant den greske guden, den intergallaktiske hippie astronauten, Jones med sin stabilitet, studierfaring og lydtriks og Bonham med sine eksplosive trommer. Motsetningene i Led Zeppelin er mye av det som bygde opp deres meget spesielle lydbilde og derigjennom deres popularitet.

37 timer

Zeppelin begynte sin karriere med en heller laber turnè i England, gjennom et lykketreff fikk de muligheten til å spille som oppvarmingsband for Vanilla Fudge i USA.

Tiden var en tid med gigantband, en tid hvor man enten fikk gjennomslag med sin første singel eller døde hen. Zeppelin bestemte seg, med hjelp fra en manager som skulle sette stort preg på bandets salgsstatistikker, for å gå en helt annen vei.

De bestemte seg for å ikke slippe noen promosingler til radien, for å slippe å konkurrere med talentløs musikk av en helt annen type for bølgetid. De spilte sine konserter som oppvarmingsband til sitt fulle, ga alt. Allerede før en av de viktigste konsertene, San Francisco, hadde ordet gått foran dem. De spilte sitt livs viktigste konsert i San Francisco, og ga publikum en legendarisk opplevelse, etter hvert som konserten gikk videre begynte snøballen å rulle, ryktet deres vokste med hver dag som gikk. Allerede før de hadde sluppet sin første singel hadde Zeppelin blitt kjent blant et stort publikum. Etter turnèen gikk de i studio hos det prestisjese gigantelskapet Atlantic, og satte sammen den første LP'en sin på 37 timer, Led Zeppelin I. Lyden var sterkt bluespreget og Zeppelin var preget i sterk grad av de gamle bluesmestere. De lånte av gamle mestere som Willie Dixon og Muddy Waters, men hadde allikevel sin helt egne stil,

tyngre, raskere. Deres karismatiske konserter, som oppnådde legendestatus allerede tidlig i karrieren, og sin trommebaserte rockeblues var deres andre LP en gigantsuksess. Led Zeppelin II med sangene «Whole lotta love» og «Moby Dick» solgte over alle forventninger. Sangen «Whole lotta love» var deres første store listetopper,

«Pagey plays from somewhere else. I like to think of it as...a little to the left of heaven.»

Robert Plant

mens «Moby Dick» er en sang som har en stor status hos alle trommespillere, grunnet Bonham sin epokegjørende trommesolo.

Zeppelin utviklet seg videre og brakte elementer av engelsk folk, celtisk mystikk og hentet inn inspirasjon fra marokkansk folkemusikk fra basarene.

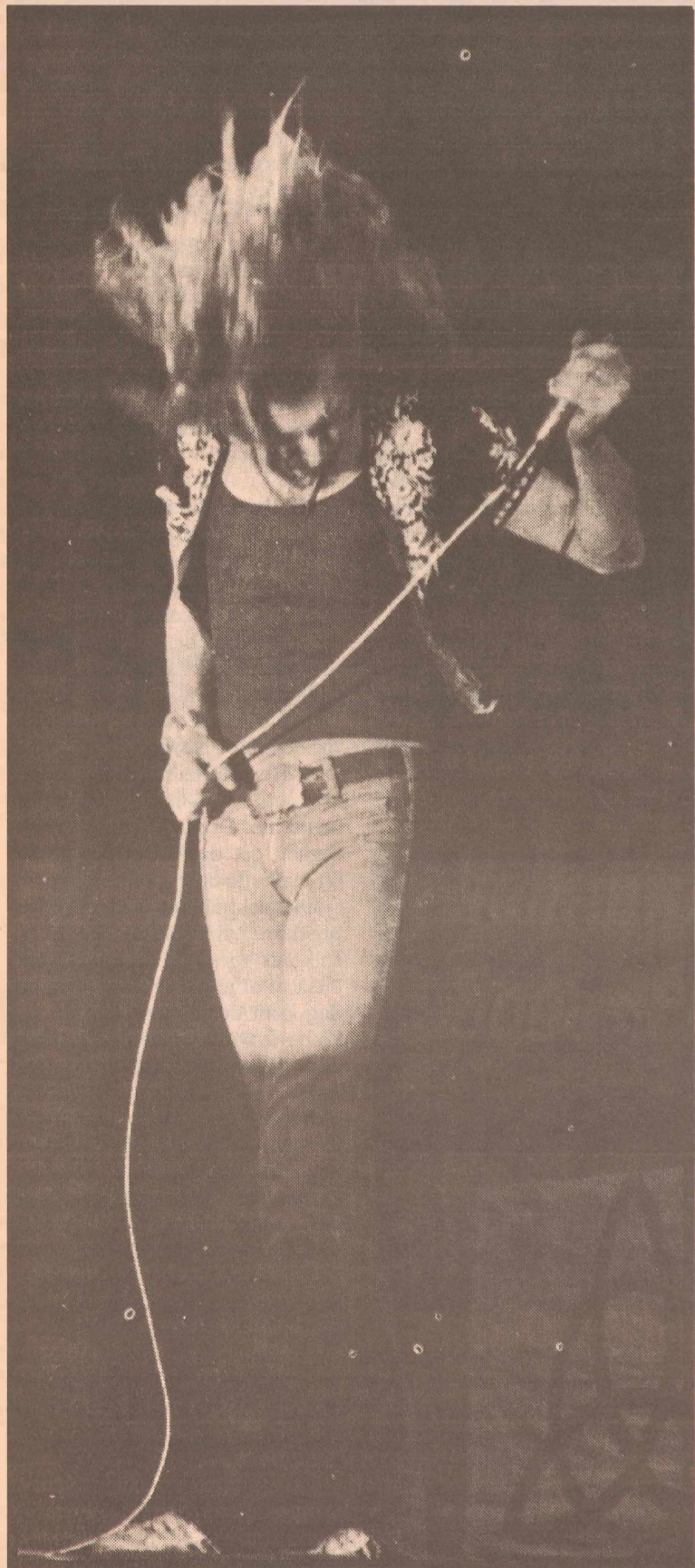
Stairway

Med Led Zeppelin III og den fjerde LP'en, som egentlig ikke hadde noen tittel men har blitt kalt Led Zeppelin IV av ettertiden, markerte de sin status og etter Houses of the Holy var de det best selgende rock bandet i verdenen. Den fjerde LP'en inneholdt den mest kjente Zeppelin låte, «Stairway to heaven». En låt som etterhvert har blitt en klassisk begynnersang for alle gitarister og mestre. Stairway to heaven er fremdeles i dag en gjenganger på radiostasjoner verdenen over, og har blitt så populær at det kan få de fleste Zeppelin fans på randen av kvalme. Andre sanger fra disse tre albumene inkluderer klassikere som «Tangerine»,

rekorder. Zeppelin var fremdeles elsket uansett forandringer.

Problemen begynner

Inntektene fra «Houses of the Holy» turnèen ga Zeppelin total frihet og de startet sitt eget plateselskap, Swan Song. I 1975 kom den første platen på Swan song Physical Graffiti. En samling som demonstrerer hvor mye gruppen egentlig trengte frihet. En samling av gruppens interesser for forskjellige musikkstiler, alt fra progressiv tung rock til drømmende mystiske arrangementer, som «Kashmir», og den utrolige blueslåta «In my time of dying». Fullsatte hus på konserter i hjemlandet, England, satte scenen for et verdensturnè. Men i August 1975 begynte problemene, Plant og hans kone ble utsatt for en bilulykke og begge ble utsatt for harde skader. Øvingene til turnèen ble utsatt. En ny plate ble satt sammen med benene grodde, og bare forhåndsbestillingene garanterte Platiniustatus for Presence, når den kom mars 1976. Presence var nok det svakest Zeppelin skiva så lang og selv om salget var gigantisk så var det lavere enn ventet. Men

Robert Plants legendariske sceneenergi og sensualitet var en fremtredende del av Zeppelin på scenen.

Jimmy Pages gitarvirtuose og mytiske tilbaketrunkne vesen dannet en sterk men like viktig del av Zeppelin sine legendariske konserter.

«Immigrants song», «Gallows pole», «Black dog» og «When the levee breaks», et anerkjent mesterstykke i Zeppelin sin karriere, og også en sang som er ekstensivt utsatt for sampling av Bonhams berømte trommespill.

pl a t e
inneholde
200 kilo
meter i t
men sa
g e
«Achille
last stand

Karac

dør

I 197
begynte
Zeppelin
på sin ut
satte USA
turnè, me
igjen så
katastrofe
til, 26 juli
Plant fikk
den tragis
ke nyhet
at hans 7

gamle sønn, Karac, var død. A
en virus infeksjon. Resten av tu
nèn ble avlyst og Plant reiste hjem
Først en bilulykke, så en god me
ikke fantastisk plate, og så dette
Dette måtte være enden på Zepp
lin - hele verdenen ventet nyhet

ZEPPELIN

ne om at bandet hadde brutt opp, men de kom aldri. Stillheten senket seg i over et år, men så i 1978 fløy Zeppelin til Abbas studio i Stockholm for å spille inn «Inn through the door». En sterk comeback, hvor den tilbaketrunkne John Paul Jones trer frem som den sterke stabile ryggraden i gruppen, limet som holdt de sterke individuelle kreftene sammen. Punkken var kommet, og Zeppelin viste på to konserter på Knebbworth festivalen, og en europeisk turnè at de i motsetning til mange andre gigantband ikke ble provosert, men inspirert av punk bevegelsen. «Inn through the door» var et klart signal på at Zeppelin var et band som tross sterke motsetninger og problemer var på vei mot nye høyder, på vei i enda en ny retning.

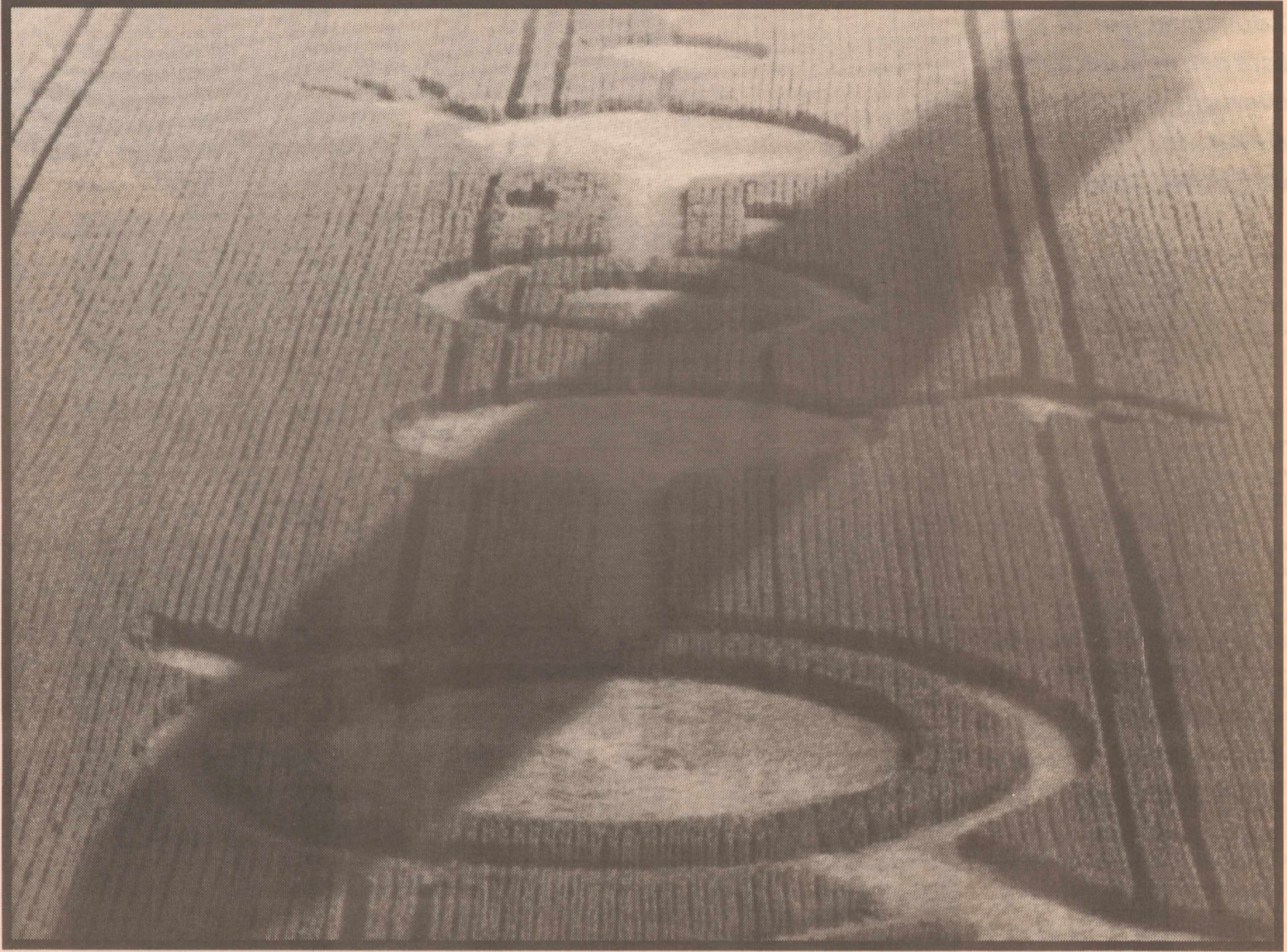
Endelig Zeppelin

Øvelser for en ny USA turnè begynte og verdenen var i spenning, menneskene som hadde billetter til den første USA turnè som ble utsatt grunnet Plant sin bilulykke og så avlyst grunnet dødsfallet til Karac, skulle endelig få muligheten til å se Zeppelin, Zeppelin på vei oppover. Så september 1980 slo den endelige og største katastrofen til, Bonham ble funnet død. Han hadde i rockens tradisjon drukket seg til døde og dødsårsaken ble aldri anslått lengere enn at han hadde drukket seg til døde. Spekulasjonene gikk om heroin, selvmord, mafiamord, kristne ekstremorganisasjoner, menn fra mars - fansen var i opprør. NEI, NEI, Nei, nei, nei, nei, nei, nei, nei, nei, nei. Var gudene i mot Zeppelin, umulig de spilte jo med gudenes kraft, var gudene i mot Zeppelin sine fans, umulig de hadde jo gitt dem Zeppelin. Fansen var lamslått, hva kommer til å skje? Et Zeppelin uten Bonham, trommevirtuosoen.

Slutten

4 desember annonserte Swan song at Zeppelin herved var offisielt oppløst. Zeppelin bestemte seg for å gjøre det eneste verdige, de ga seg og ga ut den siste rest av materiale på platen Coda. De kunne fortsatt, mennesker skrek om at de måtte fortsette. Men hva hadde Zeppelin vært uten Bonham. Zeppelin var en sammensetning av svært spesielle individer som hver ga sitt eget særpreg til musikken. Zeppelin med et manglende band var rett og slett ikke Zeppelin, de kunne begynt på nytt, men de valgte og gi seg. Spekulasjoner om at Zeppelin skulle gjenforenes har fortsatt helt frem til i dag, og de har hatt to gjenforeningskonserter, som egentlig bare bidro til å bekrefte at gruppen uten alle gruppemedlemmene ikke var Led Zeppelin.

Led Zeppelin var et av de viktigste stilskapende bandene for tung rocken og heavy metal stilen som fulgte, tross i at Zeppelin aldri var noe tung rock band. Zeppelin er et av de bandene som har blitt forsøkt etterlignet i årene etter sin bortgang, men ingen

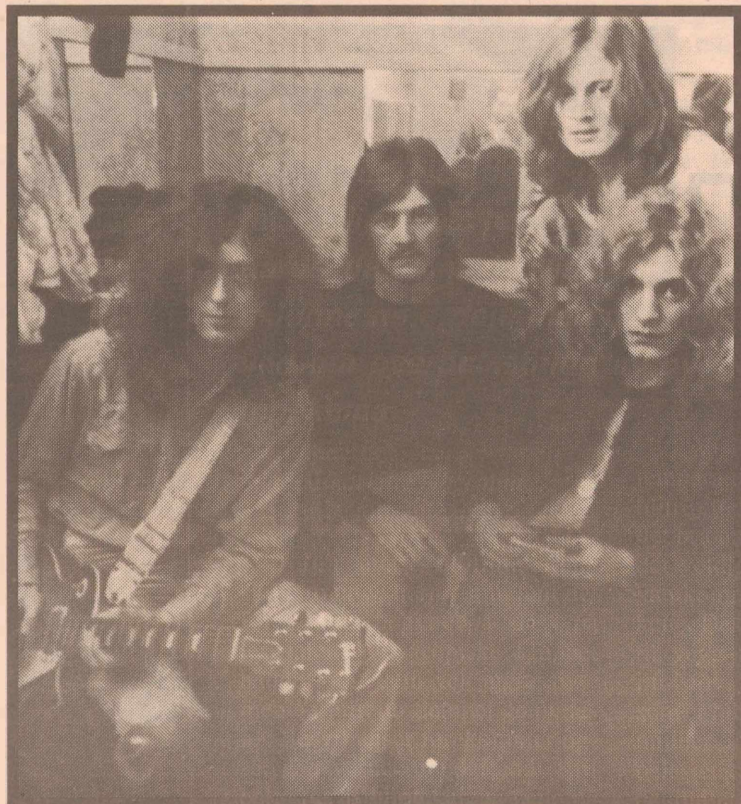
Bildene er velvillig lånt ut av Feedback.

har noensinne i noen betydningsfull grad lykkes. Plants stemme, Page sitt gitarspill, Bonhams trommer og Jones sin musikaliske dyktighet har vært like umulig å gripe fatt i som kvikksølv. Og deres unike samling forblir et like stort mysteri som alkemistenes drøm om gull av bly.

De drakk de kjørte limousin, de var 19 år og deromkring når de startet, forbrukte sine sagomstust overdrevne mengder med narkotika og kvinne. De var på mange måter rockelegender, roc-

kedinosaurer og klisjeer. Men de forble på et vis, ikke mange andre grupper har greid, sanne mot musikkens vesen. De solgte aldri sjela si, ble aldri patetiske, som f.eks Rolling Stones. Så the song remains the same.

U Thomas Harris

Led Zeppelin fra venstre: Jimmy Page, John Bonham, John Paul Jones og Robert Plant.

Discografi:

<i>Led Zeppelin</i> Atlantic Januar 5, 1969	<i>Physical grafitti</i> Swan song Februar 24, 1975
<i>Led Zeppelin II</i> Atlantic Oktober 22, 1969	<i>Presence</i> Swan song Mars 31, 1976
<i>Led Zeppelin III</i> Atlantic Oktober 5, 1970	<i>The song remains the same</i> Swan song September 28, 1976
<i>(Unnamed)</i> Atlantic November 8, 1971	<i>In through the door</i> Swan song August 15, 1979
<i>Houses of the holy</i> Atlantic Mars 28, 1973	<i>Coda</i> Swan song November 19, 1982

Under kniven

Tatoveringer er in som bare det. Hvis det før var overvekt av mannlige sjøfolk, har nå trenden snudd seg totalt.

Hva er det som har gjort tatoveringer så populært igjen i det siste? Den individualistiske trenden har lenge vært toneangivende, og har du tatovering, er det midt i blinken.

Mest roser

Jerry, som tatoverer her i Tromsø, sier at interessen er stor, og at faktisk hele 80 % av kundene er jenter!!

-Jeg tatoverer mest roser, men også noen vikinger. Skulderen er det vanligste stedet. Utopia har imidlertid med seg et offer som under litt tvil har sagt seg villig til å få prydet sin en(d)e bakdel(!).

-Det er ikke vanlig å tatovere rompa, sier Jerry. De fleste vil altså ha noe på skulderen, ryggen eller armen. Jeg tatoverer ikke ansikt, hender eller kjønnsorganer, legger han til. Hygienien ser ut til å være upåklagelig; Jerry bruker kun steriliserte nåler, sterilisert på samme type maskin som sykehuset har. Fargene er naturfarger og ufarlige for kroppen. Offeret vårt har med eget forslag til motiv som Jerry tegner ned.

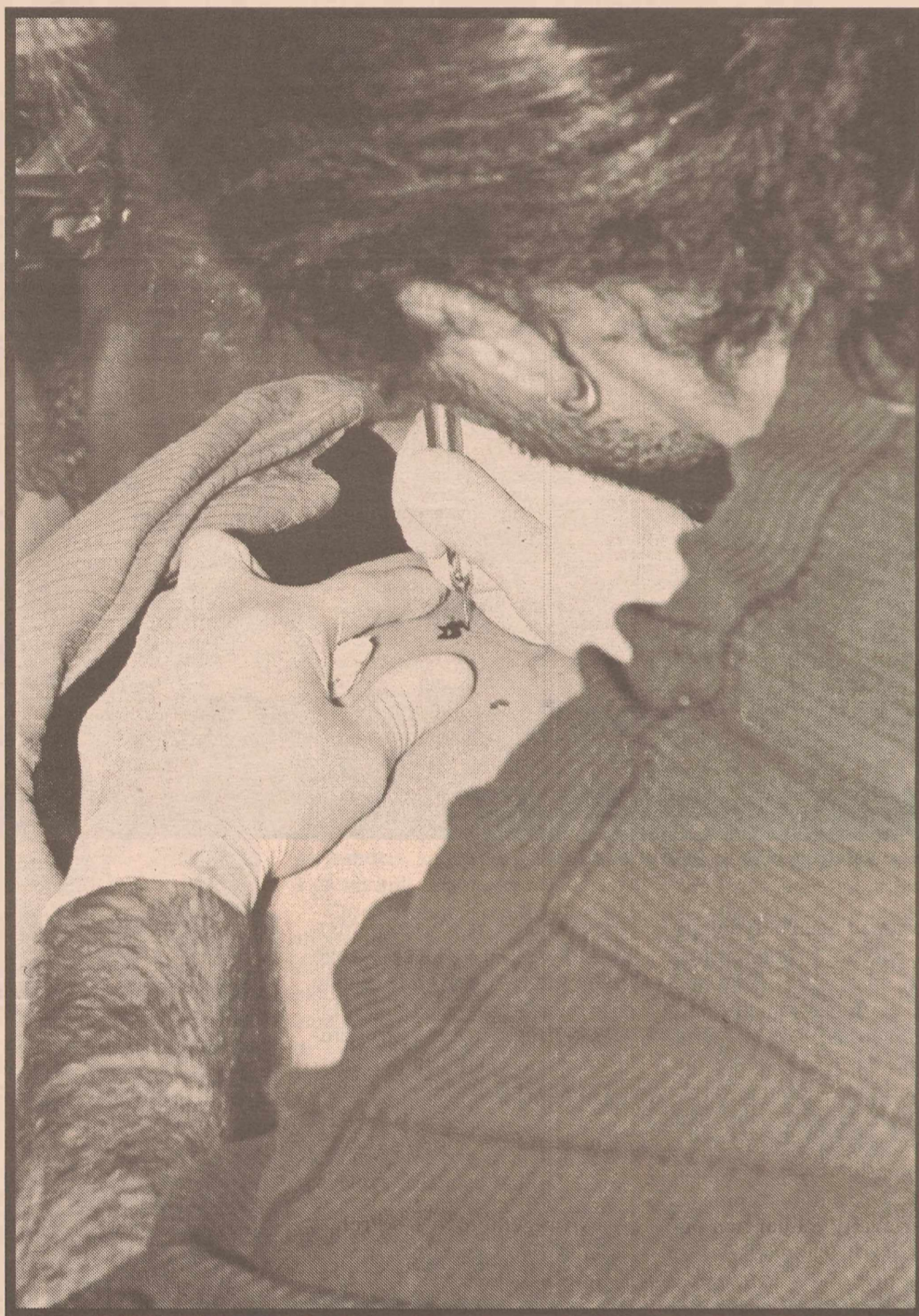
-Tatoveringene folk har egne ideer til, blir mest personlige og som oftest mest originale. De som henger på veggene her er kjøpt inn, mens i permene har jeg mye egenprodusert. Han har teken på tegninga ser vi; da han raskt, pent og nøyaktig tegner ned motivforslaget, en sort kattepus. Tida er inne.

O smerte, smerte....

-Hnngggg.... Vår utvalgte undertrykker et stønn idet Jerry setter nåla i skinka. Først har huden blitt omhyggelig renset og Jerry har trykket på omrisset av motivet. Offeret stirrer stivt i veggene, mens hun sitter i en noe unaturlig stilling med skinka blottet for nålemannen. Nålene er festet i et slags svært håndtak. Det har også stått inne i steriliseringsmaskina og er kjempevarmt (vi vet, for vi fikk ta i det, og slapp det RASKT)! -Jeg bruker to nåler på omrisset, og mellom tre og ti nåler når jeg skal fylle motivet med farge. Hvis det er mye små detaljer, bruker jeg kun en nål, forklarer Jerry. Etter noen minutter begynner offeret å puste og bevege blikket igjen. Hun synes ikke det gjør like vondt som i begynnelsen, og Jerry mener det kan skyldes at hudområdet er blitt såpass bedøvd.

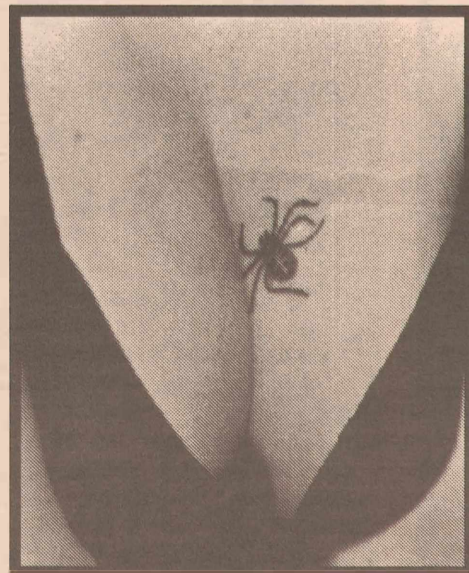
Færdiiii!

-Wow, stilig!! Seansen er over, og rompa lyser med sin nye stolthet; en sort kattepus. Jerry smører på salve og limer over litt plast som skal beskytte tatoveringa i 5-6 timer framover. -Det var vel ikke så ille, sier vi, men kan bare tenke oss den pine offeret

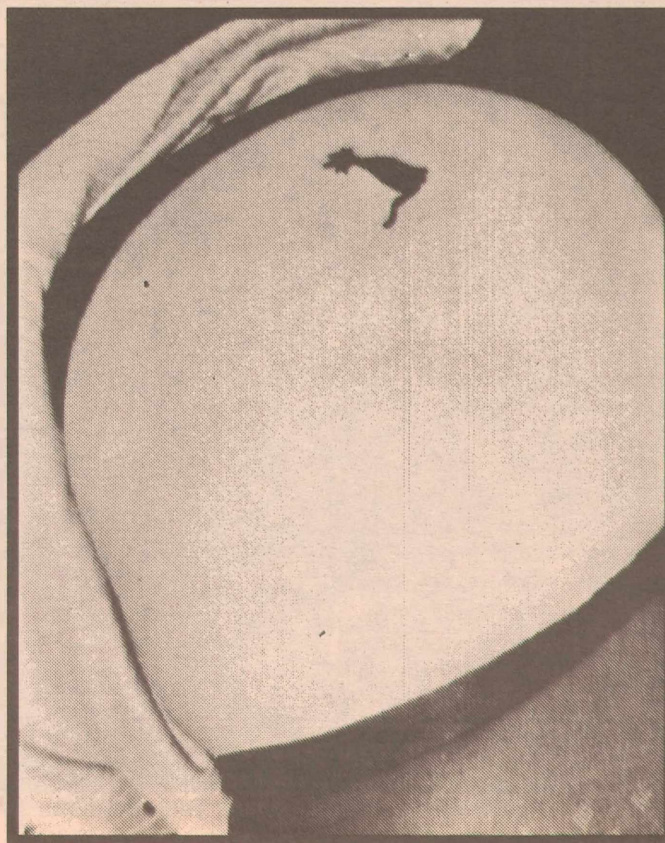

Offeret stirrer stivt i veggene, mens hun sitter i en noe unaturlig stilling med skinka blottet for nålemannen.

har vært igjennom det siste kvarteret... -Det var verdt det, og jeg angrer ikke! lyser den ny-tatoverte. (...enda, sier nå vi).

Til høyre: Rompa lyser med sin nye stolthet en sørt kattepus. Over: Hele 80 prosent av kundene til tatovøren, Jerry, er faktisk jenter.

Tatoveringens historie

Slår du opp i leksikon på tatoveringer, vil det stå forklart som permanent merke eller mønster på kroppen ved påføring av farge gjennom sår i huden. Tatovering har vært praktisert i de fleste deler av verden, selv om det har vært skjelden blant befolkninger med de mørkeste hudfargene og fraværende i de fleste deler av Kina (iallefall i de siste århundrene). Tatoverte mønstre er av forskjellige folkeslag sett på som en magisk beskyttelse mot sykdom eller ulykke, eller de brukes som symbol på bærerens rang, status eller medlemskap i en gruppe. Det er funnet tatoveringer på mumier fra så langt tilbake som 2000 år før Kristus. De gamle romerne tatoverte slaver og kriminelle, desertører fra den britiske armeen ble tatoveret i det 19. århundre og senere ble fanger både fra sibirske fengsler og nazistenes konsentrasjonsleire merket på denne måten. I dette århundret har motorsykelgjenger ofte identifisert seg med et tatoverte image. Tatoveringer ble gjenoppdaget av europeerne

først når imperialismen skjøt fart og brakte dem i kontakt med indianerne og polyneserne. Etter det, ble det veldig populært for barske sjøfolk å tatovere inn både tekst (for eksempel «MOR»), anker og lettklede damer. I de senere år er det altså blitt et stadig større motefenomen. For de spesielt interesserte, kan det nevnes at det faktisk i Bibelen står at men IKKE skal tatovere seg: «You shall not make any cuttings in your flesh on account of the dead or tattoo any marks upon you» (Lev. 19,28). Iallemfall i den engelske oversettelsen.

Tatovering kan ha vært skyld i sykdommer som hudkreft, og i 1961 ble det lagt strenge restriksjoner på utførelsen av tatoveringer i New York, på grunn av rollen urent tatoveringsutstyr antakeligvis spilte i spredningen av hepatitt. Enkelte leger og kreftforskere også idag mener at tatoveringer kan være en faktor i utviklingen av hudkreft.

Håvard Rem:

VIL SPRE TVIL

Håvard Rem født 1959, (ja, han er bare 35 år) har allerede gitt ut åtte diktsamlinger. Debyen fant sted som 18-åring i 1977 med boka «Kall på heltene». Siste diktsamling «Øvelser i grensesetting» kom ut i fjor. Mest kjent er han nok for å ha oversatt Leonard Cohens tekster på plata «Hadde månen en søster», Cohen på norsk (kirkelig kulturverksted -93). Han har også gjendikta tekster av Bob Dylan, Walt Whitman og William Shakespeare. Tirsdag 21. september var han i Tromsø for å lese egne dikt på Prelaten.

Håvard Rem satte på musikk, med egne oversatte tekster og satte seg lett synlig ved scenen, med dikt boka, ølglasset og røykpakka. Et konsentrert alvorlig blikk i boka, mens stemmer og klirring i lokalet økte i utakt med musikken. Vi venta alle på at mikrofonen skulle ankomme Prelaten slik at Håvard kunne dele sine dikt med oss.

En time etter annonsert kommer mikrofonen som er utlånt til halv elleve. Det vil si at arrangementet ikke kunne vare lenger enn omtrent en time og et kvarter. Håvard Rem starter si opplesing med det morsomme diktet «Du var annen etage» fra -87. Så forteller han at han skal lese ei bok for oss:

«Heldigvis er det ei diktbok så det tar ikke så lang tid.

Innimellom kommer han med reklameinnslag fra CD plater der han har en finger eller flere med i spillet. Boka han hovedsaklig leste fra var siste diktsamling.

Det var også av personlig interesse, ettersom han holder på med et CD-prosjekt med utgangspunkt i disse tekstene. Vi fikk høre utdrag fra demoen hvor Håvard hadde oversatt tekstene til engelsk. Egentlig er den forbudt å spille siden den ikke er ferdig, og sangeren på demoen røpa han ikke.

«Forhåpentligvis kan dere se den på MTV om et halvt år, håper Håvard.

Under opplesinga delte Håvard Rem sine dikt i temabokker (fra kjærlighet til religion/tvil. Deretter fulgte en bolk med dikt av eller til Leonard Cohen, hvor han spilte både originalversjonen «Everybody knows» med Cohen sjøl og den norske versjonen, «Alle veit jo det» med Kari Bremnes som er kjent og likt av de fleste. Under Cohen bolken benytta Håvard anledninga til å ta en skål for nettopp denne mannen:

«Skål for Leonard Cohen som fyller 60 år om to timer.

Deretter var det atter dikt om kjærligheta og siste avdeling var Metadikt (litterær avdeling), han avslutta kvelden med et langt dikt til Bob Dylan der det litterære duet er Dylan.

Rem på rim

Håvard Rem har fått utgitt dikt bøker siden 1977. Poesi er den minst utbredde litterære sjangeren. Samtidig som det er den mest utbredde via sangtekster.

«Jeg har aldri skjont forskjellen, sier Håvard. Så har han også spesialisert seg på sanglige dikt. Helt fra første diktsamling har han skrevet på bunden form, noe som var upopulært på den tida, det ble sett på som gammeldags.

Forlaget har bedt han om å skrive romaner, som blir solgt og lest mye mer enn dikt, men Håvard synes romaner er kjedelig skrivning. Gjennom dikt som sangtekster kan han nå langt flere.

«Forsøk å få noen til å synge en 400 siders roman, sier han ironisk.

Håvard har også gitt ut ei samling med 30 sonetter, noe som er svært lite brukt for tida. (Shakespeare på slutten av 1500 tallet er en av de mest kjent sonettekunstnerne) Men Håvard mener det er noe som kommer og nevner Alexander G. Rubios debyksamling Nylonrosen som også inneholder sonetter. Forøvrig synes han det er positivt at Alexander og Bertrand Besigye, begge i begynnelsen av tjuve åra, har kommet inn i det norske litterære miljøet og skapt litt liv. Da Håvard som 18 åring debuterte var han litt på utsida og ikke helt med. Men på den tida var

- Det må være rom for humor og faenskap, sier Håvard Rem

han i slik opposisjon til det etablerte og det meste at han ikke ville latt noe miljø ta hand om han.

Spre tvilen

Arrangementet på Prelaten var det Tromsø Kristelige Studentforbund som stod bak. Og Håvard Rem er en kristen lyriker. Han er veldig opptatt av religionshistorie.

«Religion er en merkelig ting. Hvorfor er vi så opptatt av religion, spør han.

Det nærmeste han kommer å definere seg sjøl, er som en anti-fundamentalistisk forfatter. Fundamentalisme har ei dobbel side, det er skremmende. Men det er også fascinerende, at noen tar ordet på alvor, mener Håvard Rem. Sjøl har han tatt et valg, han foretrekker det vestlig dekadente demokratiet istedet for et rent religiøst samfunn. Tvilen er bedre enn skråsikkerheta.

«Jeg vil som kristen lyriker spre tvilen, uttaler Håvard Rem.

Forsvinner tvilen kan det fort bli farlig og utvikles maktmisbruk. 68erne ville kutte religionen, men religionen lever videre uansett. Religion er viktig, konkluderer Håvard Rem.

Du var annen etage

Du var *Annus Etage*
Jeg var *Cordial*
Du var *Midasosdomen*
Jeg var *Satons Dal*

Du var *Sonja Henie*
Jeg var *Oddvar Brå*
Du var *syttendemai*
Jeg var *dagen derpå*

Du så lyst på livet
Jeg var mørk til sinns
Du var nitten år
Jeg var tyve *Prince*

Men du trakk i mine tråder

Og jegtrakk et lettelsens sukk

Du var *Jomfru Maria*
Jeg var *Donald Duck*

(fra *Karl Johans Åpenbaring 1987*)

Mot kirka som lukka institusjon

Det er til fleres overraskelse Tromsø kristelige studentforbund (TROKS) som står bak arrangementet med forfatteren og poeten Håvard Rem på Prelaten.

Intensjonen bak er et ønske om åpenhet og diskusjon rundt temaer som religion og tro, sier Audhild Silnes leder i styret til TROKS. Hun sier også at de ikke ønsker kirka som en lukka institusjon. Derfor arrangerer de det på Prelaten. Hun synes Håvard Rem har bra tekster. Både samfunnsengasjement og tro står sentralt i diktene hans og begge deler er viktig for TROKS.

«Det er jo heller ingen ulempe at det er student-arrangement i Tromsø. Det er det jo

ikke akkurat for mye av, sier Audhild og legger til at det ikke er ment som en kritikk mot noen, men at de ønsker å være med som arrangører og synlig i studentmiljøet. Å høre Håvard Rem på Prelaten var aldeles gratis, det er TROKS som dekker utgiftene samt Prelaten som ikke ønska inngangspenger. Mange studenter var sikkert glad for det, ihvertfall hadde mange funnet veien til Prelaten nettopp denne kvelden og lokalet var fullt.

Håvard Rem debuterte i 1977, 18 år gammel, med samlingen *Kall på heltene*.

Andre samlinger: *Bruddstykket* i 1978, *Sist jeg løp på deg* i 1981, *Et lykkelig år av min ungdom* i 1982, *Bak dør på gløtt* i 1985 og *Karl Johans åpenbaring*.

U Ellisiv Lindkvist og An-Magritt Gjertsen (foto)

Naar Samfundet vaagner!

Etter flere utsettelse kunne man endelig onsdag 14. september betale inngangspenger ved døren til Auditorium Maximum. Semesterstartsfesten anno høsten 1994 ble (omsider) en stor suksess, både for studenter og for arrangørene.

Utifra tidligere fester arrangert av Samfunnet næret undertegnede liten interesse fra studentenes side for slike arrangementer. Hvilket er trist, for ingen ting er viktigere enn å få etablert et skikkelig studentsamfunn her i Tromsø. Riktignok er vi ramme til å gå på byen, men det er ikke dette som skaper et spesielt student-miljø. Dette er det Samfunnet har prøvd å gjøre noe med, uten kanskje å ha fått den helt store oppslutningen som de har fortjent. Men denne gangen møtte folk opp!

Bra band

Trekkplasteret denne gangen var Lars Bremnes band. Et band undertegnede aldri hadde hørt før. Men, det var jeg glad for at jeg fikk muligheten til nå. Det var deilig å sitte å drikke en øl og prate mens bandet spilte. Det var ikke så lett å registrere om det var mest nye eller gamle studenter tilstede, men alle koste seg med bandets morsomme og ettertenksomme tekster. Lars

Bremnes selv fortalte små historier hjemmefra, og flettet de elegant inn i sangene. Som kanskje en liten klisje fikk vi også høre en sang om miljøproblemer. Likevel, dette var et band som burde benyttes oftere. Spilleglede og en sjarm som gledet en sliten sjel som hadde løpt TSI-stafetten. Det eneste som kanskje kan sies er at det ikke var musikk som akkurat fristet til å «go wild» på dansegulvet, men kanskje det ikke var kvelden til det heller.

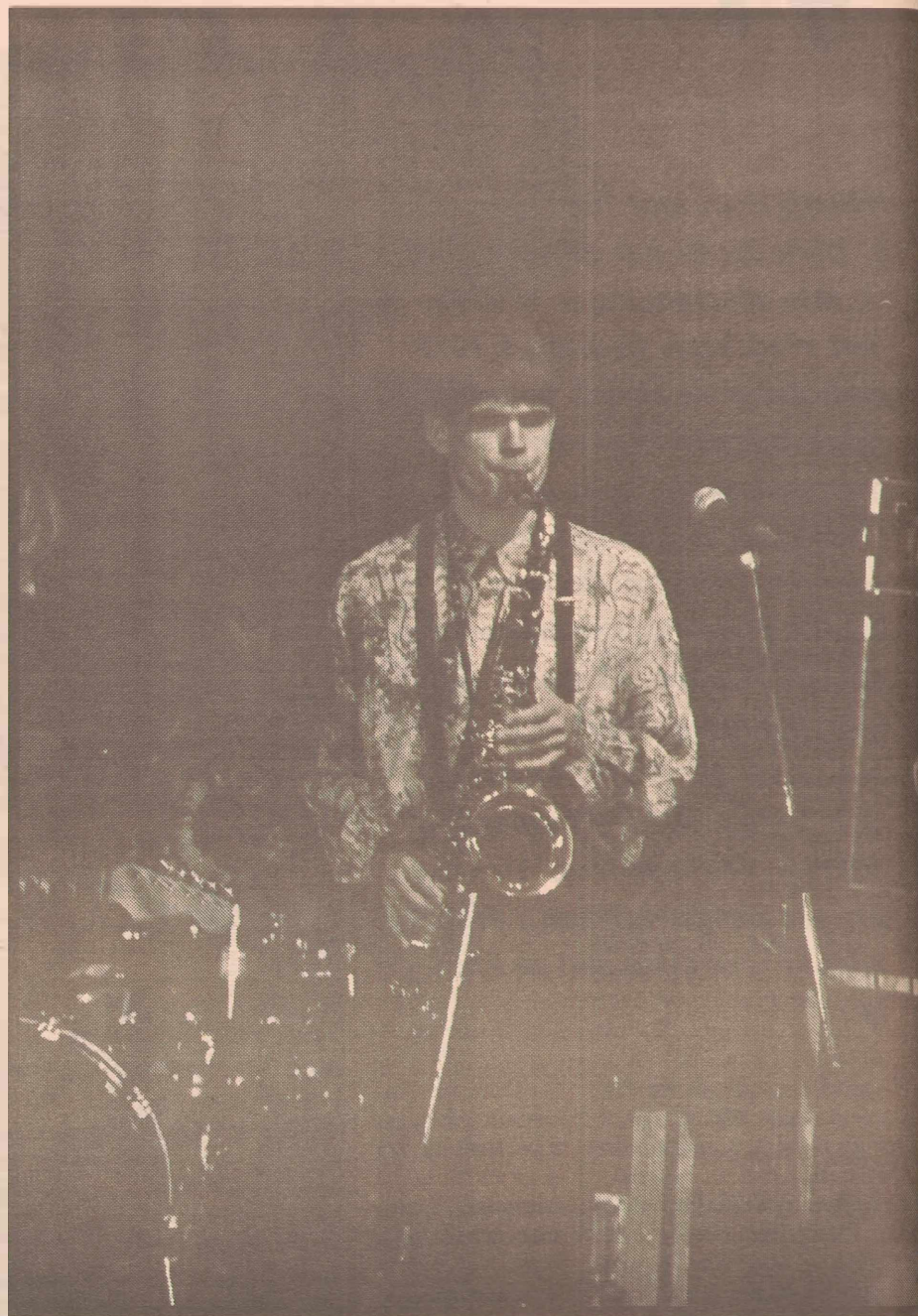
Barnslig dritings

Dessverre blir enkelte alltid for dritings til at det er noen glede for andre. Mens Lars Bremnes band underholdte, ble vi som satt bakerst underholdt av noen helt andre. Det var en gjeng som var totalt opp-tatt av seg selv, og ga helt faen i at det var en konsert på gang i Aud.Max. De skreik og skrålte og var helt uinteressert i at omverdenen ønsket dem dit peppern gror. Flere studenter ga uttrykk for at denne gjengen irriterte dem. Så

skjedde det som tilslutt måtte skje. En jente sto og balanserte på halv-veggen foran de bakerste radene med stoler i Aud.Max. Etter å ha stått der en stund, gikk hun på tryne ned i gulvet. For å si det sånn, det var ikke akkurat noen bombe. Heldigvis så det ut som det gikk bra med jenta. Moralen her må være at det går an å være full og ha det moro uten å ødelegge for alle andre. Heldigvis ødela det ikke konserten eller festen noe særlig!

Bravo samfunnet!

Det har vært et mål for samfunnet å være en samlende faktor på universitetet i tillegg til Blårock, Mirage og andre glimrende steder. Nå har også studentene et ansvar å benytte seg av dette tilbudet. Her har vi en glimrende mulighet til å få et midtpunkt i et fremtidig engasjerende studentsamfunn. Særlig når samfunnet stiller i stand så gode arrangementer som de gjorde på onsdag. Jeg traff mange mennsker utenfor Aud.Max som ikke betalte seg inn, men som

Lars Bremnes skapte god stemning i Aud.Max.

storkoste seg utenfor. Prata og drakk øl samtidig som de også faktisk fikk nyte Lars Bremnes band. Inne, ute, folk koste seg. De som ikke var der har bare seg

selv å skyldte på. Jeg synes ærlig talt at en fest på universitetet bør være et alternativ etter hundre kvelder ute på byen! Hatten av for studentsamfunnet, dette

har de fortjent, og vi andre studenter fortjener det ve etterhvert!

U Arve Abrahamsen og Andreas Lorange

Benito Tamba - morsom, fargesprakende og slagferdig.

Tamba live

Klokken 23.30 lørdag 17. september brakte det løs i Folkets hus, for anledningen under navnet « The Savannah Club.» Tamba Kounda fyrte løs med afrikanske rytmer og skapte en stemning som førte deg et helt annet sted enn Tromsø!

Introduksjonen var det ingenting å si på, Bob Bènoni brukte hele sin sjel på å fortelle de tilstedeværende; «Mine damer og herrer, Tamba Kounda!» Bandet som består av ni stykker kom på scenen. For å være helt eksakt, bare åtte av dem gikk på scenen. Den niende og ledende ventet en stund før han plasserte seg bak sine trommer. Benoit Tamba skapte med en gang stemning. Benoit som opprinnelig kommer fra Senegal i Vest-Afrika er sjef og vokalist i dette Tromsøbandet.

Musikken

Selv om Benoit Tamba er fra Senegal presiserer han at musik-

ken like mye representerer Gambisk musikktradisjon. Vi snakker akkurat det samme språket forklarer han. Men selv om dette er et band som spiller afrikansk musikk så er bandet absolutt fra Tromsø å regne! Benoit Tamba kom til byen i 1990 og fikk da tak i musikere og sangere fra ulike deler av Tromsøs musikkmiljø. Således ble Tamba Kounda til.

Konserten

Konserten ble utrolig morsom. Fargesprakende klær og godt humør preget hele kvelden. Benoit Tamba selv utstrålte en slik spilleglede mange artister i det ganske land bør misunne han.

Sangene handlet om alt fra minner fra Benoits hjemby til Nelson Mandela, den sangen het forøvrig « The Legend.» Folk da set og moret seg til rytmer som ikke akkurat er bortskjemt her i Norge. - Benoit Tamba forteller at det neste dette bandet som startet sin karriere med en konsert på universitetet har lyst til å gjøre nå, er å lage en plate. Det er han fast bestemt på. Så Benoit Tamba selv sier det; «Har Tamba Kounda noe å berose!»

U Andreas Lorange og Åsgeir Johansen (foto)

English summary

By Thomas Harris

Studentstyret loses credibility

-I think the Studentstyrets vote of no confidence to the administration was unserious and I believe it may weaken our powerbase, says student-leader Andreas Bakke, after he had voted for the proposition. When in the aftermath of the decision to close the University it showed to be an unnecessary precaution it was necessary to direct sharp criticism towards the administration, says Andreas. -That was the reason why I voted for the vote of no confidence. There was also the point of, if I had voted against the proposition it might have seemed as if I agreed with closing the University. This was the reason why he voted for a proposition he regarded as being unserious and as it might weaken the studentstyrets power base. He agrees that he could have proposed an alternative course of action, but he didn't think of it at the time. Many people have criticised the decision resolution afterwards.

Representative for the Universitetsstyret Henrik Nielsen believes that the resolution criticises the wrong instance. -Studentstyret raises a vote of no confidence towards the administration in spite of the fact that it is the University leadership which is formally responsible for the decision, he says. -I also believe that the resolution becomes inconsistent when the administration gets criticism and the principal is praised. The principal was one of the persons who argued most vehemently for the closing of the university at the meeting of the Univeritetsstyret. I can't really see how his comments has changed anything, Henrik Nielsen says.

The vote of no confidence against the administration was passed unanimously by the Studentstyret without any form for discussion. This case is one of the most important the

new Studentstyret has treated yet, and is of great principal importance. It points out who the Studentstyret believes is responsible for the decision to close the University, and indirectly states that the administration is incompetent. In spite of this many representatives in the Studentstyret workgroup (AU) didn't know what they voted in favour of. -We didn't believe it was a vote of no confidence, they say.

Private students are not recognised as students

A work group formed by the Department of church, education and research has in a new rapport about private students right to a loan concluded that private students are not students per se and therefore not entitled to a studentloan. The Norwegian Studentunoin (NSU) has taken word against this. They mean that since a private student is a person without the right to study, but the right to take exams after the Universitylaw they should be entitled to a studentloan.

The Department has with this conclusion been given full support for their policy of denying private students a studentloan. The group was made up of five representatives from the Universitys, one from the Lånekasse and two studentrepresentatives. The studentrepresentatives in the work group, Elin Eide for DHL and Kathrine Wangen for NSU, have put down a string of arguments against the proposition and the conclusion in the rapport.

-We feel that a private student has to be defined as a student as long as he's allowed to attend lectures and has the right to take exams, according to the law of Universities sections 40 and 45. With this definition in mind

we feel that private students are entitled to a studentloan as stated in the rules of the law of education, says Gunhild Rui in NSU's workgroup.

The majority of the Department's workgroup is of the opinion that private students are not entitled to loans as they are not accepted as students, which is required by the applying guidelines.

The studentrepresentatives in the workgroup stresses that the principle of equal right to education should be maintained, something they fear will not happen if private students' rights are based upon the Department's report.

Internationalisation in danger

-If we are to keep our status as an internationalised university we have to act now, said principal Ole D. Mjøs, when he held a strategymeeting friday the sixteenth of September. Tardiness in relation to the new guidelines from the Department of church, education and research (KUF) resulted in the University of Tromsø losing its quota of foreign students for 1994/1995, and now it's time is running out if there is to be a quota for 1995/1996. The representatives from the different department all agree that something has to be done to assure the quota. At the meeting there was a lot of importance put on the fact that there is a need to ensure that the university has to have something to offer the foreign students. The new guidelines from KUF states that the education has to be conducted in english, UiTø has no such lessons. There was agreement that the english lectures had to be of a high quality. The work to find persons who can be responsible for this has started. As of today there are no introduction courses to Norwegian, as the department claimed that this led to that the foreign students stayed in the country instead of going back to their countries. The department therefore demands that the lectures have to be conducted in English. As a result of this the University has no introduction course. -If this continues we will lose all credibility. This may be just as well such as the situation is today, but we would very much like to have something to offer foreign students, especially students from third world countries, says principal Ole D. Mjøs. He points out that time is running out: -If

we don't get a quota next year it will be the final blow to the exchange program.

Desmond Tutu

Desmond Tutu will be arriving at the University of Tromsø, the third of October, to receive a honorary degree. The Bishop Desmond Tutu is the tenth person on the list of persons who have been given honorary doctorate titles. The idea to give Tutu a honorary doctorate was first suggested by principal Olde D. Mjøs. The reason for the appointment is Tutus engagement in the fight for a free South Africa, a dedication he received the Nobel peaceprize for in 1984. Other persons who have been given a honorary title at the University of Tromsø are Kjell Magne Bondevik and Peter Hjørt - the universitys first principal. An honorary degree is usually given as a reward for scientific dedication. The visit at the university starts with the honorary doctorate ceremony in the glassbuilding at the Medisin- and Healthsubjects building eleven o'clock, the ceremony is open for everyone. Six o'clock there will be a religious ceremony at the cathedral in the center of Tromsø with Tutu as the central preacher, this ceremony is also open for everyone who is interested.

Desperately seeking «yes»

Will the EEC week become a purely no opinionated affair? -We are unable to find people from the yes side of the debate who are willing to get engaged in debates and discussions at the EEC week, says Lisa Amundsen at the Studentstyret. The EEC week will be arranged here at the university from the 17th to the 21st of October. According to the plan there will be representatives from the scientific employees at the different institutes here at the university who will give lectures about the EEC from a professional point of view. The political secretary at the Studentstyret, Lisa Amundsen, encourages people from the yes side of the debate to contact her so that the content of the EEC week won't be a purely one sided affair. As of today there are almost no representatives from the yes side on the program for the EEC week, and because of the lack

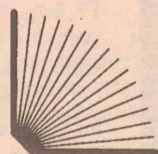
of time the need for yes people to get in touch and registrate is pressing. Espen Arnesen at European Youth rejects the notion that the yes people won't get engaged in the EEC weekend and promises that they will be represented by a sizable number of people both from the local and central environments.

Environmental plans in the motion

A plan to introduce car parking fees at UiTø has been suggested by the Studentstyret. The Studentstyret has introduced several environmental issues to their program. Amongst these are the recycling of paper, not using paper and plastic cups and the introduction of parking fees so as to encourage the use of busses and bicycles. The money from the parking fee project will be used for the subsidiation of student buss traffic. In spite of the fact that this case has been voted over at the Allting before, and rejected, the Studentstyret passed the resolution with only one vote against. The representative who voted against explained to Utopia that he owns a car himself and that he feels that the state is sucking more than enough money out of the car owners already. He points out the fact that many students live in remote places and are dependant on the use of a car to get to and from the university and to be able to function socially, and it would be unreasonable to punish students who live for example in Storelva. As an alternative he suggested (not formally though) a system with parking permits. Wich would make it possible to tow away and fine illegally parked cars that for example hospital employees park on the university grounds. The rest of the environmental propositions were passed unanomously to the work programme. The sorting of waste has already been started by the Studentsamskipnad in Tromsø and has been done in severall of the county's high schools.

- VISSTE DU

- AT VI FORETAR 22.000 BOKBESTILLINGER I ÅRET?
- AT VI REGISTRERER OG MOTTAR CA. 6000 NYE TITLER HVERT ÅR?
- AT VI HAR REGISTRERT OVER 26.000 TITLER SOM HAR VÆRT INNOM BOKHANDELEN I LØPET AV DE SISTE FIRE ÅRENE?
- AT VÅRE KATALOGER PÅ CD-ROM GIR OSS OPPDATERT INFORMASJON OM HVILKE ENGELSKSPRÅKLIGE TITLER SOM KAN SKAFFES?
- AT FORLAGSSENTRALENS DATABASE GIR OSS OPPDATERT INFORMASJON OM DE ALLER FLESTE NORSKE TITLER?
- AT VI KAN HJELPE DEG MED EMNESØK PÅ NORSK OG ENGELSK?
- AT DET IKKE KOSTER NOE EKSTRA Å FÅ BØKER SPESIALBESTILT?

AKADEMISK KVARTER

Hovedgården, Universitetet i Tromsø, 9005 Tromsø. Tlf: 776-44920

Turen min starta heldigvis bare i Oslo. Uten plass billett, slang meg på toget ti minutt før det gikk. Natt til onsdag Oslo - København. Toget var fylt med ungdomma i alle fasonga med all slags bekledding. I tillegg røyk, øl og støyannes musikk, forberedte meg på ei natt i våken tilstand, i bevegelse (les: toget), og ikkje særlig avslappannes (NSB har enda ikkje skjont at det e utsolgt i februar kan det være lurt med ekstra vogne). Med andre ord ei fin oppvarming før...

Etter ferga satt vi i gangen utenfor vogn, ti stokka. Vi var to som lente oss mot dodøra, vi måtte opp og ned like ofte som dørhandtak. Men den som vente på noe godt... København togstasjon og frokost, Roskilde var så godt som begynt og obligatorisk på Roskilde er øl til frokost har eg hørt.

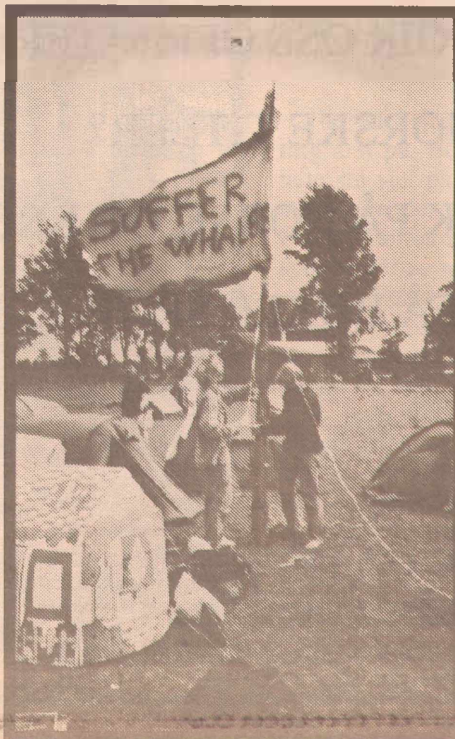
Så dro vi til selve festivalområdet, blei merka med lysegrønt rundt handledet og kunne sette opp teltet. Vi blei overfalt av et regnvær som fikk de meir erfarne til å minnes 91 (det var den Roskildefestivalen med regnvær og gjørme). Med regndråpa store som kattunga flykta vi på en restaurant for å forsikre oss om at vi va istand til å bruke penga. Det var vi. Etter ei søvnløs natt valgte eg å gå tidlig til telts første kvelden til tross alle ølkassan som blei bært til våres leir. Det var tross alt bare onsdag, festivalen bynnte i morra. Ligannes på et hardt og ujevnt underlag, alt for edru, alt for trøtt, hørte festfulle folk, samt noen med en kassettspiller viss hadde tatt feil av årstallet og spilte Doors heile natta (hvilket dæm gjorde heile festivalen) da hendte det eg spurte meg sjøl ka eg gjorde her.

Men dagen etter var det i gang igjen med drikkevara, decibel og dans. Til tross for over 90 000 menneska på festivalen, var Tromsøstudenta så rikt presentert på festivalen at illusjonen om å befinne seg med langt færre folk fant sted, det var nok en haug med flaks eller arktisk tiltrekningskraft som får oss til å finne kværandre blant store menneskemassa. Hvert fall for ei lita stund. Det er ikkje så lett å holde på kværandre i slike sammen henga da må man nesten fysisk holde seg fast i kverandre.

Det gjorde de fleste også, praktiske hensyn altså, at så mange søkte fysisk sammen dissa dagen.

Ved telt leiren var det stadig sirkulering av ulike drikkevara, faktisk så mye at enkelte aldri kom seg inn på festivalområdet... Vi flire godt av dem. Og minnes

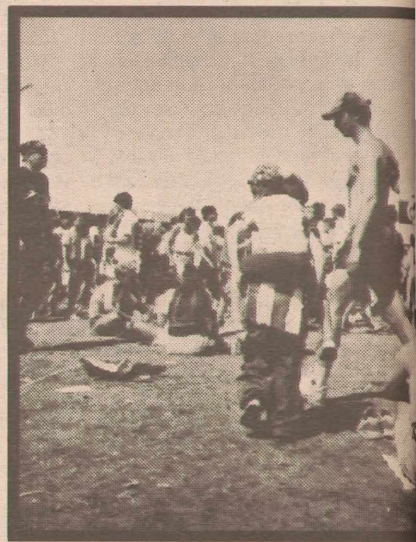
FRIHET & DANS DECIBEL

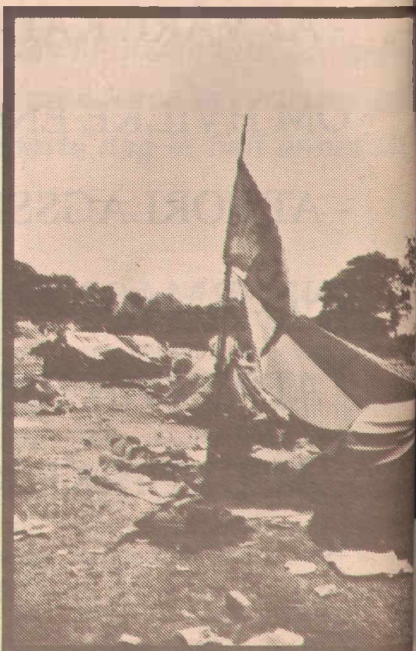
historia om han som første kvelden (som de fleste av oss?) blir gåannes og leite etter teltleiren, han som hadde lagt igjen alt av penga ved teltan, han som leve av tomflaske og tigging til søndagkveld. Da forsvinn det såpass mange telt at han klare å oppspore sine gamle kamerata.

Vi har fire fine frie daga på et stort område der søpla vokse fra dag til dag. Men vi har ei friheit, vi har masse penga, vi kan drikke kem vi vil, røyke kem vi vil og knulle ka vi vil. Vi kan ta dyden på en 17 årig danske i et fremmed telt til noen svenska. Og gjør vi det ikkje finns det heilt sikkert noen andre som gjorde akkurat det. Og våkne du lørdagsmorra med en høyttaler i bakhode, kroppen er en sekk fylt med sand som likevel kreve å få kaste opp flere ganga på rad, en usløkkelig tørste samt et sollyss du ikkje tåle så er du hvert fall ikkje aleina. Dessuten er det to heile daga igjen å nyte festivalstemninga.

Høres det ikkje fristannes ut? Vil ikkje du reise i nesten to døgn fra Tromsø til Roskilde, bruke minst 6000 krone (helst

meir) for å gå ei uka på fylla, men kanskje får høre yndlingsmusikken. Roskilde må vel være meir enn det. Roskilde e meir enn det. Til tross for er rike bortskjemte ungdommer -eller opp derfor?- som vil ha et bittelite prosvit opprør sånn ca ei uka en gang i for å bevisse at også vi kan gi litt. Kanskje fordi vi har det så godt e det å leve trangt, ukomfortabelt, bli blakk to dagan, være konstant skitten, dusjen i kald fellesdusj etter en halltime. Samtidig som vi e lag med likesinna, frie, flotte folk. Og alt av hemning moral e lagt igjen heime eller forsvinn ølet helles inn. For aggressiviteten e lagt igjen heime. De fleste av oss, ente fra bygd eller by har nok opplevd at ikkje skulle meir enn ti menneska i et telt før knyttnevan satt laust. Men i den forsamlinga på 90 000 e det ikkje en kamp å spore, det man derimot kan

kopulerannes par. Kanskje e det nok det der med å «make love, not war»

U Ellisiv Lindkvist og
Susanne Hætta (foto)

Tjue kjappe:

fem om støvsugere

- 1) Hva er Banka?
- 2) Hvor ligger Viña del Mar?
- 3) Hva er Purchase, NY. kjent for?
- 4) Hva er XEU?
- 5) Er Madonna en idrettsstjerne?

fem om strukturalisme

- 6) Hvem var Jacques de Molay?
- 7) Når ble Nobels fredspris delt ut for første gang?
- 8) Kan du et annet ord for «praktisk filosofi»?
- 9) Hvilken bok er John Cleland mest kjent for?
- 10) Hva betyr egentlig banke-rott?

fem om kremmerhus

- 11) Hva betyr senza?
- 12) Når ble pelagianismen avvist?
- 13) Kan du beskrive fylkesmerket til Troms?
- 14) Hvem er Umberto Eco?
- 15) Hva betyr fredsbevægelsens berømte symbol?

fem om såpe

- 16) Hvem er Nike?
- 17) Hvem er Christopher Nielsen?
- 18) Hva er Tenochtitlan?
- 19) Kan du et annet ord for panterkatt?
- 20) What's on a man's mind?

Av Åsgeir Johansen

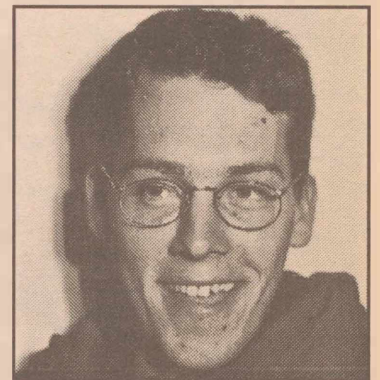
Fire på rad

Hva syns du om juss-studenter?

Sigmund Nesset
avdelingsleder på UB

Det har jeg svart på for Utopia før, i -89. Da ble jeg feilsitert og det stod på forsida under bildet mitt «Juss-studenter gir blaffen». Derfor vil jeg helst ikke svare på det. Juss-studenter er ikke verre enn andre.

Håkon Gulbrandsen
jus 4. avdeling

Kjedelige. Lite samfunnsbevisste og altfor pertentlige. Men blid det er de.

Cathrin Ørnjolt
Westgaard
jus 3. avdeling

Engasjerte studenter. Det viser innsamlingsaksjonen til Burma som ble arrangert i dag (23.9.) Juss-studentene er den eneste studentgruppa om har innsamlingsaksjoner. Disse har vi annahvert år og går til menneskerettighetsarbeid, fordi vi som jurister har et ekstra ansvar i den forbindelse.

Lillian Kvitberg
jus 2. avdeling

Jeg liker dem veldig godt. De er de mest seriøse på hele universitetet. Det er de som ofrer seg for aksjoner. Ikke alle juss-studentene engasjerer seg. Men vi er noen som gjør det. Slik tendensen er generelt her. Også er flink å holde ut på festene.

Både JA og NEI

Den 26. september (dvs. I DAG) vil Kaci Kullman Five (H) og Paul Chaffey (SV) møtes til debatt om miljø på MH-bygget kl. 11.00 til 13.00. De som ser etter et fornuftig(?) alternativ til forelesninger eller som søker å få sin daglige dose av politisk hjernevasking og steinkasting dekket gjør lurt i å møte opp...

På onsdag den 28. vil Europabevegelsen ha stand på MH-bygget mellom kl. 11.00 og 13.00 og forkynne til medisiner-studentene som haster til og fra forelesninger

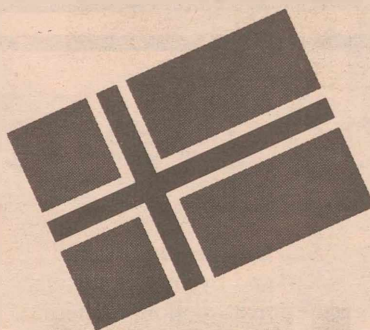

På torsdag den 6. befinner Europabevegelsens stand seg utenfor UB til samme tid

JA-bussen ankommer Tromsø den 7. eller 8. og vil befinne seg på universitetet den 11. fra kl. 17.00. Runar Todok, som er nestleder i Europabevegelsen vil stille til debatt mot en, i skrivende stund ikke navngitt, person fra NEI-sida. Tør vi håpe på en saftig debatt? Denne debatten vil forøvrig foregå på UB-auditoriet.

Og studentar mot EU finner det på sin plass å informere om at fra den 10. oktober kan man forhåndstemme på Rådhuset.

Ellers intet nytt fra EU-frontene...

Vi skriver oktober og EU er kun et steinkast unna.

Den 4. og 11. oktober vil Studentar mot EU fortsette sin studiering om EU og den tredje verden. Begge dagene er forøvrig tirsdager hvis det skulle være av interesse.

Den 4. vil også Europabevegelsen ha stand på Hovedgården mellom kl. 11.00 og 13.00.

- Svar:
- 1) Øy i Indonesia.
 - 2) I Chile.
 - 3) Hovedsete for PepsiCo, Inc.
 - 4) Den internasjonale koden for ECU.
 - 5) Ja, iflg. Aftenposten.
 - 6) Den siste stormester for tempelridderne.
 - 7) 1901.
 - 8) Selvmotsigelse.
 - 9) «Fanny Hill».
 - 10) Ødelagt bank.
 - 11) Uten.
 - 12) På kirkeområdet i Karhago i 418.
 - 13) Gul griff på rød bunn. De som svarte nei har også rett.
 - 14) Italiensk litteraturoversetter og forfatter.
 - 15) Semafortegnene N og D.
 - 16) Nuclear Disarmament.
 - 17) Joachim Nielsens bro.
 - 18) Aztekernes hovedstad, samt hovedstad i Mexico-riket.
 - 19) Ozelot.
 - 20) ...

HJERNE HJØRNET

Hedninger og spanjoler

En gang for lenge siden forliste en spansk galleon utenfor den legendariske øyen Hulabandula. Øyen Hulabandula er legendarisk ettersom de gale innfødte bare er i stand til å lyve, rent genetisk sett. De gale innfødte på Hulabandula er også nokså spesielle ettersom de ser ut som spanjoler, også rent genetisk betinget. De snakker også av et sært språklig sammentreff, spansk. De spanske conquistadorene, som er nokså berømte for å være ute av stand til å lyve, fikk sendt avsted en flaskepost hvor de høfligt anmodet om å bli reddet. Smått om sen, grunnet politiske og sosialøkonomiske årsaker, dukket det opp et redningsskip. Redningsskipet, også en galleon, sendte avsted en jolle for å oppnå kontakt med conquistadorene. Men ettersom sjømennene hadde et overtroisk, og ikke totalt grunnløst, forhold til de gale innfødte av Hulabandula, ettersom de gale innfødte på Hulabandula er nokså gale, ville ikke sjømennene gå i land på Hulabandula for de var sikre på hvem som var innfødte og hvem som var conquistadorer. Fordi conquistadorene hadde vært fanget på Hulabandula en stund hadde de begynt å kle seg som de innfødte, og siden de innfødte genetisk sett så ut som spanjoler var det derfor ingen måte å finne ut forskjellen mellom de annet enn å spørre. Sjømennene kom til øyen og stoppet tre meter utenfor stranden, på stranden stod det to nokså identiske personer. Sjømennene lener seg over ripa og roper: «Hvem av dere er conquistador?». Figuren til høyre roper tilbake: «Jeg er conquistador og han ved siden av meg er i hvert fall ikke conquistador». Svaret til personen til venstre blir druknet bort av en plutselig brenning som slår mot stranden.

Hvem av de to er conquistador og hvem er en av de gale innfødte på Hulabandula?

Løsning på oppgave i forrige nummer:

Man må begynne i det små for å løse denne oppgaven. Tenk deg at det bare var fire nisser i landsbyen, to med rødt hår og to med gult hår. Begge de to rødhårede nissene ville da se to gulhårede nisser og en rødhåret. Og ville da tenkt følgende: "Hvis den rødhårede nissen jeg kan se er den eneste med rødt hår her i landsbyen vil han bare se gulhårede nisser og da dukke opp på rådhuset i morgen tidlig. Hvis han ikke dukker opp på rådhuset i morgen tidlig vil det bety at han ikke er den eneste med rødt hår her i landsbyen og ettersom han er den eneste jeg kan se med rødt hår vil det da bety at jeg også må ha rødt hår". Altså de 31 rødhårede nissene i landsbyen kan alle se 30 nisser med rødt hår og vil derfor tenke at hvis de 30 ikke møter opp på rådhuset den 30 dagen vil det bety at det er fordi de også kan se 30 rødhårede nisser, som altså betyr at det må være 31 rødhårede nisser i landsbyen og jeg er nødt til å være en av dem.

Foto: Vidar Dons Lindrupsen

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

September nærmer seg slutten. Snøen er ikke kommet enda. Mørketida er snart et uungåelig faktum og minner oss om rødvin, røkelse og regnvær. Mens vi fortsatt venter på Nordnorgebanen kan du lese spalta vår og muligens finne alternativer til ensom kaballegging på en kald hybel. Tips og slike ting blir vi hjertelig glade for i glassburet i ISV-kjelleren.

Tirsdag 27. september

Studentenes akademiske internasjonale hjelpefond (SAIH) har planleggingsmøte for neste semester - alle internasjonalt interesserte velkommen.

Tromsø Kristelig Studenterforbund (TROKS) arrangerer messe på Bymisjonskapellet kl 19.00.

Onsdag 28. september

Fiskeklubben «HAILL» er i gang. Etter en lovende start fortsetter suksessen deres med møte kl. 19.30 på IMR, rom U5. Der blir det fluebinding, kaffe og fiskeprat. Sportsfiskere av alle kategorier er velkommen.

Torsdag 29. september

Flott dag for å vaske huset, bake brød og koke grønnsakssuppe.

Fredag 30. septmber

Filmklubben viser «Jeanne D'Arc», kl 16.30 på Verdensteateret. Fransk film fra 1928 i svart-hvitt. Etterpå kan du dra på fest som Ruphus studentforening arrangerer, de sier selv: «Ruphus arrangerer sin årlige, tradisjonelle, sensasjonelle og fuktige høstfæzzt kl 20:02 (presis) i bomberommet på IMR. Ruphus-bønnet spiller. CC kr 20,- for medl. og 30,- for ikke-medl. Alle er velkommen.» Er du homofil, lesbisk, bifil? Da er kanskje Homopolaris noe for deg, de har fest i bodegaen i dag.

Lørdag 1. oktober

«Kirken i byen», er et samarbeidsseminar mellom domkirka og Bispekontoret. Jubileumsgudstjeneste for å feire TROKS ti års jubileum blir det i Elverhøy kirke kl.19.00 tema: «La ditt navn holdes hellig», ved Christian Andersen, sokneprest i Salangen. Er du enda åpen for mer kirkelig samkvem blir det kirkekonserter i domkirka kl 20.00 med Ole Paus. Ellers viser filmklubben filmen Deliverance. På Verdensteateret skal det også være en kvinneforskermaraton. Kvinnelige forskere fra Universitetet i Tromsø skal fortelle om sine forskingsprosjekter. Tromsø Danseteater arrangerer «Dans gjennom tidene» på storscenen, KulturHuset. Hele Tromsøs dansemiljø er samla i anledning By-jubileet. Forøvrig forteller ryktene at ølkranene på for eksempel Mirage, og BlåRock er svært populære på en kveld som denne. Advarsel: som regel oppstår kødannelser.

Søndag 2. oktober

Du er sikkert ikke aleine om å føle det slik.

Mandag 3. oktober

Lesesalene på UB åpner klokka 08.00. Vær tidlig ute så får du plass. Er det for dårlig vær til å sykle? Jogging anbefales. (Dusjer finnes på Univ.)

Tirsdag 4. oktober

Statsbudsjettet med studentfinansiering, studievelferd og alt som er avgjørende for hvor godt vi som studenter får det i kommende år offentligjøres.

Onsdag 5. oktober

Høstens allting kl 12.00 i store aud. på MH, bruk din stemme som student til å velge studentrepresentanter til universitetsstyret og til styret Studentsamskipnaden. Arbeidsprogrammet blir også revidert.

Riksteateret entrer Tromsø by med forestillinga «Nesegrevet» etter Tor Åge Bringsværd, den lanseres som ei barneforestilling og spilles på KulturHuset kl. 18.00.

Latinamerikagrappa i Tromsø har medlemsmøte om Ecuador. Tre Tromsøværinger har nettopp vært der og bearbeider stoffet sitt, for å vise lysbilder, spille og fortelle.

BlåRock har temakveld med Captain Beefhart, liker du ikke dem kan du dra på Kveldsgudstjeneste i Domkirka kl 21.00, det er TROKS som arrangerer den.

Torsdag 6. oktober

Utopia nr 10/ -94 har deadline før midnatt.

Fredag 7. oktober

Ta opp konkurransen med

justedentene og vær lenge på universitetet. (Kanskje kommer noen fra Utopia og spør deg om noe intelligent til Fiere på rad.)

Lørdag 8. oktober

Filmklubben har trippelvisning av ALIEN 1/2/3. 14.30 Verdesteateret for de som liker fremmede med flere hoder.

Søndag 9. oktober

Viss du ikke vil bli sett på Fokus kino, ta en titt i bokhylla - der finns sikkert en ulest roman.

Mandag 10. oktober

HomoPolaris arrangerer temakveld kl. 19.00 på store aud. MH gården, tema er kvinner, toppidrett og seksualitet.

Det blir Bøllekurs 10. og 11., interesserte bes ta kontakt med Eirin Ytreberg i Studentstyret som står for arrangementet. Nytt Utopia er å finne i kveld på byens intellektuelle (eller no sånt) kafe.